VOOR GOEDE WAARDE
IN JONGENS KLEEDEREN,
GA NAAR DE
ECONOMIC CUTTING CO.,
Fabriceerende Kleevenmakes,
KAAPSTAD.

DE ZUID-AFRIKAAN
VEREENIGD MET
ONS LAND

DEEL 67.—No 6,364.] KAAPSTAD, ZATERDAG, 21 NOVEMBER, 1896. [Dit Blad verschijnt driemaal per week : Dinsdags, Donderdags en Zaterdags. Inteekenings-prijs per jaar £1 10s. postgeld ingesloten vooruit betaalbaar.]

KLEEDERMAKERIJ DEPARTEMENT.

Schrijf om patronen en Zelfmetings Vormen naar de Economic Cutting Co., Broeken die passen 15/6, 18/6, 21/- Pakken die passen 55/- 65/- 75/-. Blauw Serge Pakken 65/-

Post Vrij in alle gevallen.

Hoek van Plein en Spinstraten, Kaapstad.

GEBOORTEBERICHT.

PIKETBERG.—De Vrouw van Dr. G. Sachs van een zoon op den 10den Dezer.

GEBOORTEBERICHT.

OP den 17 dezer is ons een frissche zoon geboren
G. J. JOUBERT, G. zn.
S. C. JOUBERT,
(geb.) DE WAAL.
Vredenburg Statie.

DOODBERICHT.

ZACHT ontslapen in de armen des Almachtigen op den 10den November 1896 zeer beminde dochter MAGARETHA MARIA LATEGAN in den ouderdom van dertien jaren en enige maanden.

Alhoewel het verlies groot is wij willen niet gaan, want dat kind was bestemd voor de hemelers.

De bedroefde Ouders
B. G. LATEGAN,
G. LATEGAN
(geb.) GELDENHUYS.

DOODBERICHT.

OVERLEDEN te Mitchells Pass de Heer [illegible] PETRUS ERASMUS MARAIS, van Boschjes Kraal Cirkuit in den ouderdom van 70 jaren 4 maanden en 6 dagen.

Namens der bedroefde Weduwe en Kinderen
L. P. ERASMUS.
Novemb. 1896.

DOODBERICHT.

OVERLEDEN [illegible] Edinburgh Schotland [illegible] 1896 JOHN HARRIS, in [illegible] Levensjaar.

[illegible]
VILLIERS HARRIS

[illegible]
JOHN [illegible]

STELLENBOSCH.

EEN ZEER ZELDZAME KANS.

UIT DE HAND TE KOOP.

EENE Prachtige en Zeer Vruchtbare plaats in de onmiddellijke nabijheid van de stad Stellenbosch, omtrent vijftien minuten rijdens, groot in zijn geheel circa 260 morgen benevens 151 morgen Municipale gronden gehuurd onder contract voor een aantal jaren en grenzende aan de plaats.

De plaats bevat de volgende gebouwen:— Een groot gerieflijk woonhuis, wijnkelder, stallen, wagenhuis, buitengebouwen, kralen en een molen; (al deze gebouwen zijn onlangs onder galvanische IJzeren daken gebracht), is beplant met een groote verscheidenheid vruchtbomen, en is bijzonder geschikt voor een vruchtenkweekerij op een groote schaal. De opbrengst in wijn was vroeger 100 leggers, en de opbrengst kan dubbel vermeerderd worden op zeer goede gronden.

De plaats heeft uitgestrekte goede weilanden en is bijzonder geschikt voor een melkerij op een groote schaal; heeft uitgestrekte eikenbosschen jaarlijks opleverende over de 200 mudden Akers, benevens groote Dennen- en Populierbosschen; een sterk loopend water voor den tuin en irrigatie.

De waarde van de plaats wordt jaarlijks vermeerderd wegens zijne nabijheid aan het station en stad Stellenbosch en biedt een veilige geldbelegging aan kapitalisten en degenen die zich willen een goede plaats willen voorzien.

Doe aanzoek bij den ondergetekende
P. J. BOSMAN, P.W. zn., Afslager.
Stellenbosch, 10 Nov., 1896.

Hoofdonderwijzer Benoodigd

Ten dorpe SENEKAL, O.V.S.

APPLICATIES voor bovengenoemde betrekking vergezeld van geteekende coppijen van aflegde examens, ervaring bij het geven van onderwijs, onderdom, goed gedrag, en lidmaatschap eener Protestantsche Kerk, zullen bij den ondergeteekende worden ingewacht tot 20 DECEMBER, 1896.

Salaris £140 met de schoolgelden en als hoofdonderwijzer een gedeelte van het salaris der assistente [illegible].

Reiskosten zullen vergoed worden.

Betrekking te aanvaarden op 1 Januari, 1897.

Verdere inlichting doe aanvrager.

H. GUDATH,
Voorz. Schoolcommissie.
Senekal, O.V.S.,
11 Nov., 1896.

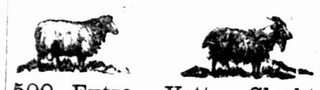

500 Extra Vette Slacht Schapen,
100 groote Kapater Bokken.

Op Dinsdag, 24 Nov.,

ZULLEN opgemelde Schapen en Bokken in Eerste-Klas Conditie en geschikt voor den Slachter publiek worden verkocht aan KLAPMUTSSTATIE.

M. SCHUR.
J. S. MARAIS, & Co., Afslagers.

EZELS. EZELS.

100 Eerste Klas "Monte Video" Ezels, 2 en 3 jaar.

Op Woensdag, 25 Nov.

ZULLEN opgemelde Ezels publiek verkocht worden ter plaatse "Elsenburg" annex Mulders Vlei Junctie. Daar de ondergeteekende de plaats "Elsenburg," van den heer FRANK MYBURGH, voor één jaar gehuurd en zich daar ter woon gevestigd heeft, ten einde de Ezels onder zijn persoonlijk beheer te hebben, kan men iets goeds verwachten. Rijtuigen voor vervoervan koopers naar de vendutie plaats, zullen gereed zijn te Mulders Vlei Junctie, bij aankomst van den echtend trein van de Kaapstad.

L. E. B. HOMAN.
KOMT ALLEN.
J. S. MARAIS & Co., Afslagers.

Kaapsche Afdeelingsraad.

HEFFING VAN BELASTING
Onder Wet No. 40 van 1889.

KENNISGEVING geschiedt hiermede volgens Artikel 265 dat de Raad van Zin is op de Maandelijksche Vergadering die in zijn Kantoor, No. 43 St. Georgesstraat zal gehouden worden op DINSDAG, 1 DECEMBER, a.s., om 10 uur v.m., een belasting te leggen en te bepalen voor alle belastingplichtige Personen van een penny (1d.) per £ op de waarde van Onroerende Goederen in de Kaapsche Afdeeling, om als volgt verdeeld te worden: ¾ voor Hoofdwegen en ¼ voor Afdeelingswegen en andere doeleinden.

Op last,
C. LIND,
Secretaris.

Afdeelingsraadkantoor,
Kaapstad, 43 St. Georgesstraat,
26 October, 1896.

Onderwijzer Benoodigd

APPLICATIES moeten ingezonden worden aan den ondergeteekende, vóór of op den 17den DECEMBER, 1896, voor eene derde Klas Publieke School te Belmont, 10 minuten rijdens van het Spoorweg Station.

Applicaties vergezeld van goede getuigschriften van bekwaamheid, goed gedrag en Lidmaatschap eener Protestantsche Kerk, om onderwijs te geven in Engelsch en Hollandsch.

Salaris £120 per jaar en huis vrij en £50 per jaar voor het opzicht over het Boarding Departement.

Werk te beginnen met het APRIL, 1897, kwartaal. Een gehuwde persoon zal de voorkeur hebben.

J. J. DE KOCK,
Voorzitter.

Belmont,
31sten October, 1896.

BENOODIGD.

EENE Onderwijzeres voor de 3de Klas Publieke School te Heimer's Rivier, distrikt George, moet in staat zijn Engelsch, Hollandsch, Handwerk en Muziek te Onderwijzen. Salaris £55 p.a. met vrij logies. Plichten te aanvaarden 1sten Februari, 1897.

Applicaties aan den ondergeteekende tot MAANDAG, 30 Dec.

S. H. RAUBENHEIMER.
P.O. Doornrivier,
George.

Executeurskamer.

BELANGRIJKE VERKOOPING
—VAN—
Plaatsen, Levende Have, enz.,
TE "PAPKUILSFONTEIN,"
Afdeeling MALMESBURY.

In den Boedel van wijlen den heer ISAAC A. J. DE VILLERS

De Executeuren in dezen Boedel zullen publiek doen verkoopen op

Dingsdag, den 1sten December, 1896,
OM 9 URE 'S VOORMIDDAGS.

1. Het onverdeelde halfaandeel in de alombekende plaats, "PAPKUILSFONTEIN," groot in haar geheel 1,307 morgen, gelegen te Groenekloof, nabij Darling. De plaats is goed voorzien van water, heeft uitgestrekte zaailanden, uitmuntende veeweide, een prachtige wijngaard beplant met circa 30,000 wijnstokken allen in vollen dracht. De gebouwen bestaan uit een groot gerieflijk woonhuis, wijnkelder, stallen, wagenhuis, enz., allen in goeden staat van reparatie.

2. De welbekende Zaai- en Veeplaats "BUFFELSFONTEIN," gelegen als boven, groot 2,163 morgen. Deze plaats heeft ook volop water; en de gebouwen er op bestaan uit woonhuis, stallen, kralen, enz.:

VERDER:

90 Extra Vette Zware Slachtossen.
34 do. do. Slachtkoeijen.
40 Melk Koeijen met Kalveren.
100 Aanteelbeesten uit goede ras, van 1 tot 4 jaar, allen in goede conditie.
8 Goedgeteelde Merries.
30 Vette Varkens, groot en klein.

TERMEN LIBERAL.

P. J. DE VILLIERS,
J. H. N. ROOS,
Waarn Secs. } Executeuren Datief.

J. W. MOORREES Jr. & Co., Afslagers.

Stellenbosch! Stellenbosch!!

BELANGRIJKE VERKOOPING
VAN KOSTBARE
Wijn en Vruchten Plaatsen
—OP—
13 Januari, 1897.

DE Edele Heer M. L. Neethling zal publiek laten verkoopen op bovengemelden datum, en ter plaatse, de vier uitmuntende plaatsen "Zorgvliet," "Simons Berg," "Kuipers Berg" en "Jonkershoek Berg" gelegen te Banghoek in de afdeeling van Stellenbosch. Iedere plaats bevat zoowat 350 akkers grond, heeft een aanhoudend voorraad van water, een wijngaard, eiken- dennen- en populierbosschen, groote verscheidenheden van de beste ingevoerde en andere vruchtenboomen, en genoegzaam weigrond. Op de plaats Zorgvliet staat er een woonhuis en buiten gebouwen. Op de andere plaatsen zijn er degelijke gebouwen.

De grond is de uitstekendste in het distrikt van Stellenbosch, en iets daaraan gelijkstaande is jaren lang niet het publiek aangeboden.

Verdere bijzonderheden in latere advertenties en op aanvraag bij.—G. Montgomery Walker.

G. MONTGOMERY WALKER,
Procureur voor den eigenaar.

Standard Bank Gebouwen,
Kaapstad, 13 November 1896.

N.B.—Bij dezelfde gelegenheid zal daar een groote verkooping plaats vinden van kostbaar vee en losgoed.

Somerset Strand! Somerset Strand!

BELANGRIJKE EN
UITGEBREIDE VERKOOPING
van ERVEN
OP 11 EN 12 JANUARI, 1897.

DE Edele Heer M. L. NEETHLING, zal op bovengemelde datums aan het Strand, publiek doen verkoopen het geheele prachtige eigendom gelegen in het centrum van het Strand tusschen "Eksteens" en "Standard" (Hayletts) Hotels. Het eigendom dat een groot front naar de zee heeft en de beste badplaats, is verdeeln geworden in zoowat 350 Erven, de plannen waarvan nu gemaakt worden. De Erved zijn alle zeer verkieslijk en in onmiddellijk bereik van de zee, en daar zij den eenigen open verkrijgbaar grond bevatten, zal de gelegenheid, nu aangeboden door de verkooping, niet weder verkregen worden. Grondbeleggers behooren dit in het oog te houden en hun geld te sparen tot de verkooping. Het Strand is nu onder de Municipale Wet en is zonder twijfel de tegenwoordige en toekomende badplaats van Zuid-Afrika.

Verdere bijzonderheden in latere advertenties en op aanvraag bij

G. MONTGOMERY WALKER,
Procureur voor den Eigenaar

Standard Bank Gebouwen,
Kaapstad, 13 November, 1886.

N.B.—Bij gelegenheid van bovengenoemde verkooping zullen twee paar Karpaarden (15 handen hoog) en een prachtig Rijtuig verkocht worden.

TE KOOP.

ERSTE KLAS STOOMKOLEN nu geland per "Schwanden" van Cardiff, die wij ten hoogste kunnen aanbevelen. Ook Guano, en verwacht binnen kort genaamd IJzer Guano. Alles tegen zeer lage prijzen. Doe aanzoek bij

GEBRS. STEPHAN,
No. 37, BREESTRAAT, KAAPSTAD.

WAARDE VOOR UW GELD

TEGEN LAGE PRIJZEN
ZAL ALTIJD KOOPERS VINDEN.

MORRISON & Co.

ZIJN er bekend voor dat zij de Beste Goederen tegen de Laagste Prijzen verkoopen. Wij houden een Enorme Voorraad, en zijn in staat aan alle Koopers de Laatste Nieuwigheden aan te bieden.

HEDEN hebben wij Zeldzaam Mooie
Dames Drill Costumes tegen 10/6, 15/-, 17/6, 20/- tot 27/6 elk
Dames Chiffon Manteltjes, 25/ elk, iets nieuws
Dames Crepon Avond Kleedjes, 26/6, 32/- en 35/- elk
Dames Opgemaakte en Niet Opgemaakte Kleeding stoffen, laatste stijl
Dames Zijden Blouses Keurige patronen, laagste prijzen
Dames Mousseline en Grass Lawn Blouses van 2/11 tot 10/6 elk.

KLEEDINGSTOFFEN.

Wij zijn de eenigen in Pleinstraat voor eene Rijke Keuze Kleedingstoffen, Blouse Zijde en Trimmings. Onze groote keuze is bij iedere Dame bekend.

MOUSSELINEN.—Nieuwste Patronen in Gepassementeerde en Fancy Mousselinen, Nainsooks, Grass Lawns, Prints enz.

ZIE ONZE UITSTALLINGEN VOOR ALLE NIEUWSTE EN BESTE GOEDEREN

J. CHRIST

Heeft altijd een met zorg uitgezochten Voorraad van

BEHANGSELPAPIER, LINCRUSTA EN ANAGLYPTA,

ALSOOK VERF, OLIE, VERNIS, BORSTELS, Enz.

SPECIALITEIT:—*Papier Maché* (Stucadoor Papier) Hoekstukken, Middenornamenten, Vormen, enz., enz.

Architekten, Bouwmeesters en Huiseigenaars zullen tijd sparen door zijn Ornamenten in verheven relief te gebruiken daar ze veel gemakkelijker op te zetten zijn en veel lichter en goedkooper dan hout.

J. C. neemt aan alle soort van Huisschildering en Versiering benevens het Schilderen van Uithangborden, tegen billijke prijzen.

BOHEMIAN HOUSE, 16 HOUTSTRAAT, KAAPSTAD.

EXECUTEURSKAMER

TENDERS VOOR AANDEELEN.

In den Boedel van wijlen den heer I. P. H. VAN DER POEL.

TENDERS voor de volgende aandeelen zullen door Direkteuren tot DONDERDAG, 26 November, 1896, ontvangen worden.

52 Aandeelen in de Paarlsche Wijn en Brandewijn Maatschappy.
450 Aandeelen in de Cyphergat Koolmijn Maatschappy (bepkt.)
16 4-6de Aandeel in New Steijn Estate Goudmijnen (beperkt.)
7 Aandeelen in de New Blue Sky Goudmijn Maatschappij (Bepkt.
20 Aandeelen in de Orion Goudmijn Maatschappij, (Beperkt.)
100 Aandeelen in de Black Reef Goudmijn Maatschappij (Bepkt.
3 Aandeelen in het Walmer Goudmijn Syndicaat.

J. H. N. ROOS,
Waarn. Secretaris,
Executeur Testamentair.

Gebouw van de Executeurskamer,
Hoek van Adderley en Waal-straat,
Kaapstad, 11. Nov, 1896.

De Paarlsche Executeurskamer, (Bept.

OPROEPING VAN PEETKINDEREN.

In den Boedel van wijlen den WelEd. heer Guilliam Jacobus Du Toit, E.zoon, in leven wonende te Dal Josaphat, in de Afdeeling van de Paarl.

DE Peetkinderen van den overledene, gedoopt in een der Nederduitsche Gereformeerde Kerken in deze Kolonie tot op 1 Juli, 1880, en in geval van het overlijden van een of meerder hunner derzelver wettige descendenten staaksgewijze, worden hierdoor opgeroepen hunne aanspraken op een legaat van £25 aan ieder vermaakt volgens Testament, vergezeld door Doop Attestaten, in te leveren ten kantore van de Paarlsche Executeurskamer, Beperkt, binnen zes weken van heden, na welken datum de zaak finaal zal worden afgesloten.

M. PENTZ, J. F. ZN.
W. A. JOUBERT, JR.,
Executeuren Testamentair.

Paarl,
7 Nov., 1896.

TANDEN!
TANDEN!!
TANDEN!!!

De Heer WALKER,
DIREKTEUR VAN HET
LONDENSCHE TANDEN INSTITUUT
Ulster Kamers, Gronteplein,

HEEFT de eer aan het publiek in de Buitendistrikten te berichten dat hij een HEEL STEL TANDEN in EEN DAG kan leveren tegen minder dan de HELFT van den gewonen prijs. Een waarborg voor vijf jaar wordt met elk stel gegeven.

Alle Consultaties geheel Gratis

KEATING'S POEDER DOODT.
KEATING'S POEDER DOODT.
KEATING'S POEDER DOODT.
KEATING'S POEDER DOODT.
KEATING'S POEDER DOODT.
KEATING'S POEDER DOODT.

WEEGLUIZEN,
VLOOIEN,
MOTTEN,
KEVERS,

DOCH IS ONSCHADELIJK VOOR DIEREN.
DOCH IS ONSCHADELIJK VOOR DIEREN.
DOCH IS ONSCHADELIJK VOOR DIEREN.
DOCH IS ONSCHADELIJK VOOR DIEREN.
DOCH IS ONSCHADELIJK VOOR DIEREN.
DOCH IS ONSCHADELIJK VOOR DIEREN.

KINDEREN LIJDEN AAN WORMEN.
KINDEREN LIJDEN AAN WORMEN.
KINDEREN LIJDEN AAN WORMEN.
KINDEREN LIJDEN AAN WORMEN.
KINDEREN LIJDEN AAN WORMEN.

die hunne gezondheid [illegible] KEATING'S WORM PEETMENTEN [illegible] ZUIVER TANDEN BAKSEL verschaffende wat [illegible] [illegible] [illegible] naam, welke waarborg [illegible] zeker middel [illegible] WORMEN kan toegediend worden. Het is een [illegible] [illegible] preparaat, en is bijzonder geschikt voor [illegible]. Verkocht in Bussen en Bottles, door alle Apothekers.
Eigenaar, THOMAS KEATING, London.

Hoofdonderwijzer en Een Hulponderwijzer of Onderwijzeres Benoodigd.

APPLICATIES, vergezeld van certificaten van bekwaamheid en getuigschriften van goed zedelijk gedrag, zullen door den ondergeteekende worden ingewacht tot op ZATERDAG 9 JANUARI, 1897, voor de bekrekking van Hoofd-Onderwijzer en een Hulp-Onderwijzer of Onderwijzeres, in de 2de Klas Publieke School te Van Rhynsdorp.

Salaris voor den Hoofd-Onderwijzer £170 per jaar met vrije woning. De voorkeur zal gegeven worden aan een genuwd persoon, daar hij de kostinrichting onder zijn toezicht zal moeten nemen.

Salaris voor den Hulp-Onderwijzer of Onderwijzeres £72 per jaar zonder inwoning. Kennis van Hollandsch, Engelsch, Muziek en zang kunst wordt vereisch.

De Applikanten moeten Leden zijn van de Ned. Geref. Kerk. Werkzaamheden te beginnen op WOENSDAG den 21sten APRIL, 1897.

R. H. T. v. d. MEULEN, V.D.M.,
Voorzitter der Sch. Com.

Van Rhynsdorp,
18 Nov. 1896.

Departement van Publieke Werken.

AAN BOUWLIEDEN.

TENDERS worden gevraagd voor de opbouwing en voltooiing van een Nieuw Post Kantoor te Kenhardt.

Specificaties en Teekeningen kunnen gezien en verdere inlichting bekomen worden ten Kantore van den Resident Magistraat, Kenhardt.

Tenders duidelijk gemerkt "Tenders voor Post Kantoor Kenhardt," zullen ontvangen worden door den Kontrolleur en Auditeur-Generaal, Kaapstad, tot op VRIJDAG middag, 4 DECEMBER, 1896.

Tenderaars moeten twee voldoende borgen verschaffen voor de uitvoering van het Kontrakt, en die borgen moeten den Tender teekenen.

De laagste of eenige Tender niet noodwendig te worden aangenomen.

H. S. GREAVES,
pro Hoofd Inspekteur.

Departement van Publieke Werken.
Kaapstad, 11 Nov., 1896.

Departement van Publieke Werken.

Reparatien aan het Knijsna Hoofd.

TENDERS

DUIDELIJK gemerkt "Reparatien aan Knijsna Hoofd," zullen door den Kontrolleur en Auditeur-Generaal, Kaapstad, ontvangen worden tot op WOENSDAG middag den 2 DECEMBER, 1896, voor de uitvoering van zekere reparaties aan bovengenoemd Hoofd waarvoor al het benoodigde hout en IJzerwerk door de regeering zal verschaft worden.

Specificaties en condities van het kontrakt kunnen gezien worden ten kantore van de Civiele Commissarissen van Mosselbaai, Georg en Knijsna, of ten kantore van het Departement van Publieke Werken, gedurende de gewone kontoor uren.

Tenderaars moeten aangeven den kortsten tijd, waarin zij ondernemen willen het werk waarvoor zij tenderen te voltooien, en moeten twee voldoende borgen verschaffen voor de behoorlijke uitvoering van het kontrakt; zoodanige borgen moeten den ingedienden tender teekenen.

De laagste of eenige tender niet noodwendig te worden aangenomen.

JOS. NEWEY,
Hoofd Inspekteur van Publieke Werken.
Departement van Publieke Werken.
Kaapstad, 9 Nov., 1896.

ODD-FELLOWS ZAAL,
PLEIN STRAAT.

Open 8 Morgens, 2 tot 5 en 8 Avonds,
DE NIEUWE LONDENSCHE
WASSENBEELDENGALERIJ,

Een zeer zeldzame verzameling van meer dan 100 van wereldberoemde personen.

De meest beroemde engelsche en vreemde eenwen en velken Kamer van Afgrijslijkheden

Open 10 v.m. tot 5 n.m., 8 Avonds 7 tot 10.
Entree 1/-; Kinderen 6d.

DRUKPERS-MAATSCHAPPIJ

VAN DE SANDT DE VILLIERS & CO.,

(BEPERKT).

GEVESTIGD VOOR MEER DAN EEN HALVE EEUW.

Drukkers en Uitgevers,

44 BURGSTRAAT, KAAPSTAD.

ALLE soorten Drukwerk gedaan, Fabrikanten van Stempels, en Lithografisch werk, Kantoorboeken, Kaarten en Plannen Gelitografeerd in den kortst mogelijken tijd, Schrijfbehoeften volgens bestelling gefabriceerd.

Vormen van Testamenten, Procuraties en alle soorten vormen door Procureurs, Afslagers, Agenten, Afdeelingsraden, Baljuws, en anderen gebruikt, in voorraad.

DRUKKERS EN UITGEVERS VAN

"De Zuid-Afrikaan vereenigd met Ons Land," "Ons Weekblad," "De Kerkbode"

"Telegrafisch Adres:—"ONS LAND," Kaapstad.

ALBERTS THOMAS'

PHOSPHOORZUURPOEDER

(BLAUW IJZER GUANO.)

Meer dan 20,000 Zakken **ex "OBERON"** worden omstreeks het midden van December hier verwacht, en wij nemen nu Orders voor hetgeen nog onverkocht is.

AFSCHRIFT.

CERTIFICAAT VAN ANALYSE.

"Monster van 20,394 Zakken elk 200 lbs. Thomas' Phosphoorzuur Poeder, uitmakende een gedeelte van eene lading verscheept per "Oberon" naar Kaapstad.

Totaal Phosphoorzuur	18·57 per cent.
" Tribasie Phosphoor van Kalk	40.54 "

Zie dat iedere zak gemerkt is "Alberts" make. Anderen namaaksel. Een aantal vervalschte namaaksels worden den Boeren aangeboden.

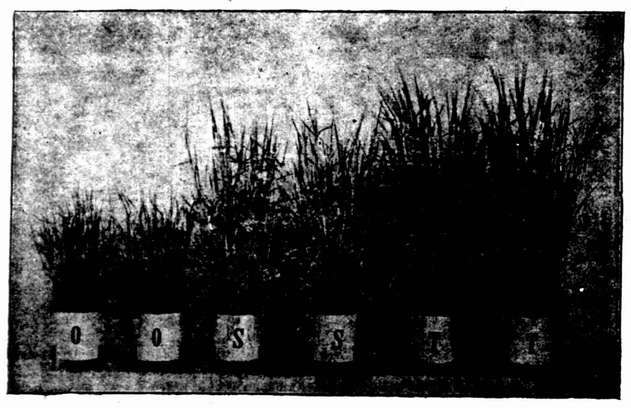

Geen Mest. Superphosphates. Alberts Thomas' Phosphoorzuur Poeder.

Te verkrijgen bij alle Sub-Agenten.

WOODHEAD, PLANT, en Co., KAAPSTAD.

BENOODIGD.

EEN Onderwijzer of Onderwijzeres voor de 3de Klasse Publieke School te Kruisrivier, Cango, Oudtshoorn,

Salaris £90 per jaar en huis vrij.

Applicaties, vergezeld van certificaten van bevoegdheid om onderwijs te geven in 't Engelsch, Hollandsch en Muziek, moeten aan den ondergeteekende ingezonden worden niet laten dan den 15den DECEMBER, E.K.

Werk te beginnen in Januari 1897; alleenlijk Protestanten behoeven aanzoek te doen.

J. VAN OS,
Hon Sects.

Kruis-Rivier,
22 Oct., 1896.

KENNISGEVING.

Afdeelingsraad van Piketberg.

HIERMEDE wordt kennis gegeven dat in termen van Sectie 265 van Wet 40 van 1889, deze Raad voornemens is om op eene Speciale Vergadering te worden gehouden 6 Januari 1897, eene belasting te heffen op alle onroerend eigendomin de divisie daaraan onderhevig, voor hoofd en bijwegen voor het jaar 1897.

Op last,
NICO. J. VLOK,
Secretaris.

Kantoor van den Afdeelingsraad,
Piketberg, 16 Nov., 1896.

KENNISGEVING.

DE ondergeteekende wenscht het publiek bekend te maken dat hij gehuurd heeft dat gerieflijk woonhuis aan het Somerset West Strand, van den heer P. Bosman, en waar hij nu gereed is Strand bezoekers te ontvangen van af den 1sten November e.k. Begunstigers kunnen verzekerd zijn van goede behandeling en voortreffelijke verzorging.

J. VAN DUIJN.
Somerset West Strand,
19den October 1896.

AAN BOUWMEESTERS EN KONTRAKTEURS.

TENDERS worden heirmede gevraagd voor het optrekken van Schoolgebouwen, Durbanville.

Specificaties en Plannen kunnen op aanvraag geinspekteerd worden bij den ondergeteekende of bij den heer WILLIAM BLACK, Architect, en C.E., Burmester Kamers, Adderley-straat, Kaapstad.

Tenders bij den ondergeteekende te worden ingezonden niet later dan DINSDAG, 1 DECEMBER, 1896.

Op last,
D. I. DE VILLIERS,
Hon. Secretaris.

Durbanville.

BEKENDMAKING AAN VEE EN ZAAIBOEREN.

DE Heer JAN GABRIEL KRIEL van de Wittebergen, wegens afnemende gezondheid besloten hebbende, zich van zijne boerderij te ontslaan; biedt aan uit de hand te verkoopen of te verhuuren, zijn plaats Elandskloof Wittebergen, afdeeling Worcester nabij Laingsburg. Deze plaats is over 5,000 morgen groot, met 20 Mudden Zaad Land, en kans te verdubbelen. De weide en vaste fonteinen maakt het zeer geschikt voor groot en kleinvee. Een gerieflijk woonhuis met buiten gebouwen, kraal, enz., zijn er kompleet. Tot het einde van Februari 1897, blijft de aanbieding open.

Voor verdere bijzonderheden en voorwaarden vervoege men zich bij den eigenaar op de plaats zelve, of bij den ondergeteekende.

F. G. ODENDAL,
Generale Com. Agent.

Laingsburg,
18 November 1896.

H. J. WASSERFALL

AANSPREKER, ENZ.

Doodkisten zijn steeds in Voorraad.

Begrafenissen aangenomen.

Doodkisten, Lijkkoetsen en Rouwkoetsen geleverd in den kortst mogelijken tijd, en tegen de billijkste prijsen.

Kantoor: Bureau Straat.
Woonplaats: 182, Lange Straat, Kaapstad.

SCHUTBERICHTEN.

ANGEHOUDEN in de Publieke Schut Springbokfontein boven de bepaalde tijd. Indien eider gelost zullen zij uit de Schut verkocht worden op den 4 December 1896, om 10 uur v.m.

1 Rooi geteekende Vaarsch, omtrent 18 maanden oud elk oor zwaluwstaat.
1 Rooi witrug Bul, sprikkel kop, omtrent 18 maanden oud, ongemerkt.
1 Rooi Bul, omtrent 6 jaar oud, regter oor snijtje van achter en schuin winkelhaaks van voor.
1 Rooi witrug Os, wit kop, 2 achter wit voeten, omtrent 6 jaar oud, ongemerkt.

J. G. FISCHER,
Schutmeester.

Springbokfontein, Namakwaland,
9 November, 1896.

ANGEHOUDEN in de Publieke Schut te Steinkopf boven de bepaalde tijd en indien niet tevoren gelost zullen de zelven uit de schut verkocht worden op 4 December 1896, om 10 uur v.m.

1 Zwart helder bont Os, 2 klein slippies elk oor en 2 snijtjes van achter in elk oor.
1 Rooi blouwkop Os, reg op hoorns, lelie merk linkeroor, regteroor slip en half maantje van achter.
1 Zwart schilder Os, al twee ooren stomp, onduidelijk brandmerk regter bout.
1 Zwart witrug Os, regteroor winkelhaak van voor, linkeroor stomp.
1 Zwart bles Os, omtrent 4 jaar oud, linkeroor stomp, brandmerk linker bout K.
1 Zwart lap Os linkeroor stomp en twee snijtjes van voor, regteroor, lelie merk en zwaluwstaart.
1 Rooi plat kop Os, lang hoorn, groot slip regteroor, winkelhaak linkeroor, Brandmerk linker bout onduidelijk.

L. G. BRECHER,
Schutmeester.

Steinkopf, Namakwaland.
12 November, 1896.

ANGEHOUDEN in de schut te Langefontein boven den geoorloofden tijd en te worden verkocht op Zaterdag 28 November a.s., indien niet te voren gelost.

1 Donker roode Os, met een schilder keel, 4 jaar oud (klein voor ouderdom) gemerkt rechteroor half maantje van voren en stomp.

W. N. v. d. MERWE,
Schutmeester.

Langefontein Clanwilliam,
18 November 1896.

POUND NOTICE.

IMPOUNDED at Langefontein beyond the allowed time and to be sold on saturday 28 November, if not redeemed before that date.

1 Dark red Bull with spotted neck, 4 years old (small for age). Marked right ear half cut in front.

W. N. v. d. MERWE,
Poundmaster

Langefontein Clanwilliam,
18 November 1896.

EXECUTEURSKAMER.

(Board of Executors.)

Kantoren: Hoek van Adderley en Wale Straat, Kaapstad.

OPGERICHT A.D. 1838.

Ingelijfd bij Parlements Acte No. 17—1859.

Opbetaald Kapitaal in 180 Aandeelen @ £150 ... ... £27 000
Reserve Fondsen 64,500

DIRECTEUREN:

Wel.Edele heer J. H. HOFMEYR, Voorzitter.
" W. HIDDINGH, L.L.D.
" A. H. PETERSEN, M.D.
" W. MARSH.
" A. VAN DER BYL.

Voor het Administreeren van Boedels en eigendommen als Executeuren, Agenten, Voogden, Administrateuren, of Anderzins.

Personen verlangende de kamer aantestellen als voornoemd worden verzocht haar te benoemen en aantestellen, als: "De Executeurs Kamer, Kaapstad."

De Kamer administreert Insolvente Boedels door haar Secretaris.

N.B.—Aanzoeken om beleeningen op vastgoed worden dadelijks gedurende Kanooruren in overweging genomen.

J. H. N. ROOS,
Waarnemend Secretaris.

TE HUUR!

Een Huisje met extra Tuingrond, volop water het geheele jaar door. Een Duitscher zal de voorkeur hebben.

P. DE WIT.

Hooggelegen,
D'Urbanville,
18 Nov., 1896.

"Uitnoodiging te Piketberg."

EENE PUBLIEKE VERGADERING zal gehouden worden te Piketberg op **Vrijdag, 15 Januari, 1897,** om half tien uur des voormiddags in zake de Spoorweg-Verlenging door Piketberg naar het Noord Westen. Alle belanghebbenden worden vriendelijk verzocht deze Vergadering bij tewonen, ten einde de zaak eendrachtig en grondig te bespreken.

Op last,
JOHS. LIEBENBERG,
Sec. Afr. Bond.

AFDEELINGSRAAD NAMAKWALAND

KENNISGEVING

HIERMEDE wordt bekend gemaakt, dat de weg loopende van Sors-Sors naar Doornkraal, in deze Afdeeling, tot nu toe door den Afdeelingsraad van Namakwaland in goede staat gehouden, tot nadere kennisgeving niet meer door genoemden Raad zal worden gerepareerd of onder houden.

Op last,
A. J. LOYNES,
Secretaris.

Kantoor van den Afdeelingsraad,
Springbok, Namakwaland,
7 Nov., 1896.

MALMESBURY MINERALE BADEN

(WARME ZWAVEL BRONNEN:)

HONDERDEN lijders aan Rhumatiek, Lever-, Zenuw-, of huidziekte werden door het gebruik van deze Baden, die slechts 2 minuten rijden van het Malmesbury Spoorweg Statie gelegen zijn, genezen. De gebouwen zijn geheel vernieuwd en nu in goede staat. Voor termen en bijzonderheden schrijf aan

G. TOUCHER,
Eigenaar.

HEINING PALEN.

TE KOOP,—TRAMRAILS, geschikt voor Heining doeleinden.

Doe aanzoek bij
COMBRINCK & Co.,
Strandstraat,
Kaapstad.

FILLIS' GROOT CIRCUS EN MENAGERIE.

HEDEN ZATERDAG, 21 Nov.

2 GROOTE Vertooningen,

Heden, te 3 v.m.

Kinderen halfprijs op alle Zitplaatsen. 1s. Galerij.

Heden Avond!
Heden Avond!
8 UUR.
EERSTE
Groote Verandering,
De Tijgers! De Tijgers!

Miss EMMA BELL'S sprongen op het ongezadelde paard door
20 BALONS.
De gebroeders Walhalla.

WHISKEY en SODA, de kleinste en knapste ponies ooit in Afrika gezien.

MISS LUCELLE CARR in haar prachtige militaire vertooning.

SHAW, de Soldaat van de lijfwacht.

De Held van Waterloo.

De 5 Wondervol Werkende Olifanten.
Lachverwekkende Pantomime.
Een Dorpstandijke.
Harley's groote Toer.
Een draaiende Summersault recht over de midden bar vliegende, en de eund bar vattende.
N.B.—De groote Jerry Hurley zal binnen kort de professie vaarwel zeggen.
Laatste weinige avonden van de grootste Jockey Rijderij, ooit in Zuid Afrika
THOMAS SYLVESTER, F.O.S.

De Clowns Dansen,

of

Mannelijke Clown en een Vrouwelijke Clown.

DANS.

MADAME FILLIS, voortreffelijke Klassieke Hooge Rijschool.

GUILLAUME, de Italiaansche Clown in nieuwe buitensporigheden.

De 6 Mooie Arabische Paarden en
De Leeuwen! De Leeuwen!

HERR WINSCHERMANN.

De grootste van alle Leeuwentemmers.
Deuren open 7.30; Aanvang 8 n.m., precies.

De Zeepunt Trein wacht steeds totdat de uitvoering is afgeloopen, dank zij de beleefdheid van den heer Walker.

Gedurende het seizoen zullen nieuwe sterren hun verschijning maken, en prachtige voorstellingen zullen worden gegeven.

Plan bij HARRIS'S Juwelier, Adderley-straat, waar eerste klas zitplaatsen kunne geboekt worden.

Alle rekeningen moeten elken Zaterdag achtermiddag worden ingezonden.

POPULAIRE PRIJZEN:

5s. 3s. 2s.

En een beperkt aantal zitplaatsen tegen 1s.

Onderofficieren en Soldaten in Uniform halfprijs op alle plaatsen, behalve de 1s. zitplaatsen.

Eenig Eigenaar ... F. E. FILLIS.
Bestierder ... ... H. T PHILLIPS.
Secretaris en Thesaurier
CHARLES BARRASS.

KENNISGEVING.

IK geef kennis dat hier op genoemde plaats een Witschimmel Merrie is aangekomen omtrent 5 of 6 jaren oud. Voor een of twee maanden gezien maar onder toezicht 15 dagen van de eigenaren van de plaats.

S. H. LOMBARD,
Vogelvallei,
Piketberg.

Vogelvallei, 18 Nov., 1896.

EEN LANDBOUWER.

AFRIKAANDER van geboorte, zoekt een betrekking als Opzichter van een Plaats, eersteklas getuigschriften of aanwijzing. Doet aanzoek bij *Ons Land*, letter S.

Venster Glas.

ALLE grootten en soorten, insluitende Gekleurd, Fancy en Spiegelglas.

Orders van buiten otnvangen speciale attentie.

G. BEGLEY.

Caledonplein, Kaapstad

Hoefsmid Gevraagd.

OM dadelijk naar het binnenland te vertrekken. Moet Hollandsch kunnen spreken. Doe persoonlijk aanzoek bij het Landbouw Departement, Grave Straat.

Koninklijk Leverancier aan het Observatorium

A. SPOLANDER & CO.,

GEVESTIGD 53 JAREN

Chronometer-, Horologe- en Klokmakers,

Mutual Gebouwen Darlingstraat,

Gouden en Zilveren Horologes in voorraad gehouden,

CLAREMONT!
CLAREMONT!
CLAREMONT!

DE heer ARTHUR MEIKLE, Afslager behoorlijk gelast door den heer H. DE V. STEYTLER (van de firma van de heeren Tredgold, Steytler en Beyers, Procureurs), eigenaar van het Vrij-Eigendom

ZAL PER PUBLIEKE VEILING VERKOOPEN

Op het Maartplein, tegenover de "Chains,"

Op DONDERDAG 3 Dec., 1896

OM 10 UUR V.M.

OP DE VOLGENDE GEMAKKELIJKE TERMEN, T.W.:—

£10 STORTING £10

Het Saldo in Twaalf gelijke Maandelijksche Paaimenten,

ZONDER RENTE

1,200 STANDS

MIN OF MEER

ELK 50 bij 100 VOET.

Een deel uitmakende van het Claremont Landgoed, gelegen op de helling van een heuvel tusschen Langlaagte en Maraisburg, hebbende een nieuwgebouwde Spoorweg Statie in het midden van het eigendom bij welke Statie Treinen geregeld zullen halt houden op en na Zondag, 15 dezer maand (November). Volle bijzonderheden aangaande Tijdtafels, Reisgelden, enz., te worden geadverteerd in den loop van eenige dagen.

Wij kunnen met vertrouwen onze Klanten en het Publiek in het algemeen aanbevelen om stands te Claremont te koopen om de volgende redenen:—

CLAREMONT
Is slechts 15 minuten per spoor van Park Statie.
CLAREMONT
Heeft een Spoorweg Statie op het landgoed.
CLAREMONTS
Treindienst is veelvuldig en goed.
CLAREMONT
Heeft de Johannesburgsche Waterwerken Hoofdpijp door het Landgoed.
CLAREMONT
Heeft prachtige Uitzichten.
CLAREMONT
Heeft zuivere lucht.
CLAREMONT
Is de komende Aristocratische Voorstad.
CLAREMONT
Is de Sanatorium van de Rand.
CLAREMONT
Heeft een huur van 99 jaren, het beste en liberaalste ooit hier uitgereikt.
CLAREMONTS
Huur heeft geen beperking in aangaande bouwen enz.
CLAREMONT
Stand licenties zijn slechts 2s 6d per maand.
CLAREMONT
Kan veranderd worden van erfpachten, Vrij-eigendom te eeniger tijd voor de kleine som van £15.
CLAREMONTS
Plannen worden nu geprepareerd.

Denk aan den dag van Verkoop:

DECEMBER 3, 1896.

Om diegenen die van voornemen zijn te Koopen in staat te stellen het eigendom te inspekteeren kunnen vrije Retour Spoorweg kaartjes (Park en Claremont Staties) verkregen worden op aanzoek op en na 13 dezer van

Afslager ARTHUR MEIKLE, Commissioner Straat,

Of de Agenten en Secretarissen:

THE AUSTRALIAN TRUST COMPANY;
(P.O. Bus 2235),

Fox Straat, tegenover de Hof Zalen,

Van wien alle verdere bijzonderheden en informatie kan verkregen worden.

"DE ZUID AFRIKAAN
vereenigd met
ONS LAND."

Het voornaamste Hollandsche Nieuwsblad in de Kaapkolonie,

Heeft de GROOTSTE en MEEST UITGEBREIDE Circulatie van eenig Hollandsch Nieuwsblad van zijn omvang in de Kolonie.

UITGEGEVEN

Dinsdags, Donderdags en Zaterdags

Door de Drukpers Maatschappij

Van de Sandt de Villiers & Co., Beperkt.

44, Burgstraat, Kaapstad.

Subscriptie met Postgeld: 6/6 per kwartaal, vooruit betaalbaar

DOODBERICHT.

OVERLEDEN op den 1sten November 11. aan hare woning te Klipheuvel, St. Helenabaai, mijn dierbare echtgenoote JOHANNA HENDRIKA HEYDENRYCH, geboren Laubscher, in den ouderdom van 79 jaren en 7 maanden, mij in mijne zwakke toestand nalatende om haar heengaan te betreuren. De bedroefde echtgenoot,

J. N. L. HEYDENRYCH.

Klipheuvel, St. Helenabaai, November, 1896.

STELLENBOSCH.

Publieke Verkooping

— VAN —

Negotie, Smeerwaren en Meubelen.

DE ondergeteekende in zijne hoedanigheid als Executeur Testamentair in den Boedel van Wijlen Miss H. E. H. Liebetrau zal publiek verkoopen op

Donderdag, 26 dezer,

Hare geheele voorraad smeerwaren, bestaande in koffij, thee, zuiker, rijst, gort, maizina, sago, kaas, kaarsen, perafine olie lampen, matches &c &c. Toonbanken, rakken, schalen en gewichten, en negotie goederen.

Huismeubelen, tafels, stoelen ijzeren ledikanten, wasch en kleed tafels, kasten, spiegels, glas, aarde werk en keuken gereedschap, en wat er meer ten verkoop zal worden aangeboden.

Verkooping te beginnen om 10 uur v.m.

P. J. BOSMAN, P. W. zn., Afslager.

Stellenbosch, 20 Nov, 1869.

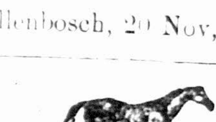

Paarden en Ezels.

40 Gedresseerde Paarden van 3 tot 5 jaar.

Op Donderdag, 26 Nov.,

ZULLEN opgemelde Paarden publiek verkocht worden aan Klapmuts Statie. Onder de Paarden zijn verscheidene paren egale kar paarden mak in tuig, allen in eerste klasse conditie en de aandacht waardig. Let slechts op den naam eigenaar is genoeg.

C. G. MARE.

J. S. MARAIS & Co., Afslagers.

Mede zullen worden verkocht 16 Geleerde en Jonge Ezels 2 tot 4 jaar.

VERKOOPING VAN SLACHT-OSSEN, TE MAITLAND.

DE ondergeteekenden zullen verkoopen uit de Kraal van den Heer Mc Gregor op Dinsdag 24 dezer te 11 uur, 30 Ossen in extra vette conditie.

J. J. HOFMEYR & Zoon, Afslagers.

VERKOOPINGEN

J. W. MOORREES Jr. & Co., AFSLAGERS.
[illegible]—Malmesbury. 35 [illegible] paarden.

EXECUTEURSKAMER.
[illegible] Papkuilsfontein, afdeeling Malmesbury [illegible] vastgoed, extra vette slachtossen [illegible] goedgeteelde merries en vette [illegible]

[illegible] WILLMOT, AFSLAGER.
[illegible]—Rondekop, Laingsburg, huisraad, [illegible] 100 vette beesten, geschikt [illegible] afslaste eenige paarden.

[illegible] VAN NIEKERK, AFSLAGER.
[illegible]—Springbokfontein, kantien, winkel [illegible] winkelvoorraad enz. enz.

[illegible] HAS M. FRYER, AFSLAGER.
[illegible]—Clanwilliam, kostbaar vastgoed.

[illegible] IMMELMAN & Co., AFSLAGERS.
[illegible]—Drakenstein, plaatsen.

J. S. MARAIS & Co., AFSLAGERS.
[illegible]—Klapmutsstatie, 300 extra vette [illegible] 100 goede kapater bokken [illegible] schapen en bokken.

[illegible], AFSLAGER, NAPIER.
[illegible] Zeuitrecht paarden, ezels.

Produktenmarkten.

KAAPSTAD.

NIEUWE MARKT

20 November, 1896.

	£ s. d.		£ s. d.
[illegible]	0 2 7	—	0 15 6
[illegible]	0 9 0	—	0 9 2
[illegible]	0 1 6	—	0 3 8
[illegible]	0 5 9	—	0 12 1
[illegible]	0 12 0	—	0 14 9
[illegible]	0 3 0	—	0 16 0
[illegible]	0 2 1	—	0 3 0
[illegible]	0 2 1	—	0 3 0
[illegible]	[illegible]	—	0 7 4
[illegible]	0 11 1	—	0 0 0
[illegible]	0 4 6	—	0 13 0
[illegible]	0 1 1	—	0 8 0
[illegible]	0 2 0	—	0 4 8
[illegible]	0 1 7	—	0 0 0
[illegible]	0 1 1	—	0 1 6½
[illegible]	0 0 6	—	0 1 6
[illegible]	0 0 1½	—	0 1 0
[illegible]	0 0 1	—	0 0 1½

KIMBERLEY.

([illegible] James Lawrence & Co.)

November [illegible] (Per telegraaf).—Prijzen van [illegible] heden:

[illegible]	1 14 0	—	0 0 0
[illegible]	1 4 0	—	0 0 0
[illegible]	1 7 0	—	0 0 0
[illegible]	1 18 0	—	0 0 0
Ze[illegible]	0 6 6	—	0 0 0
[illegible]	1 0 0	—	0 0 0
[illegible]	1 0 0	—	0 0 0
K[illegible]	0 9 0	—	0 0 0
[illegible]	0 15 0	—	0 0 0
[illegible]	1 10 0	—	0 0 0
Aartappelen	1 6 0	—	0 0 0
Boter per lb	0 1 9	—	0 0 0
Eieren	0 1 3	—	0 0 0

PORT ELIZABETH.

19 November.—(Per telegraaf).—Competitie werd goed volgehanden op de wolmarkt van heden; van de 290 balen aangeboden werden 212 verkocht tegen vaste prijzen.

19 November.—(Per telegraaf).—Er was een goede vertooning op de vederenmarkt van heden. Het handen was levendig, zijnde de prijzen meer ten gunste der verkoopers. Witten en wijfjes voor al waren goed in aanvraag en toonden een verhooging aan. Zwarten, vale staarten waren vast alsook spadonas.

"ZUID AFRIKAAN EN ONS LAND" ALMANAK VOOR 1897.

MET het Nieuwe Jaar zal verschijnen ons BLAD ALMANAK voor 1897 waarvan aan elken inteekenaar een gratis exemplaar zal worden toegezonden.

De Almanak zal benevens den gewonen Kalender informatie bevatten aangaande Post en Telegraaf, een Tuiniers Almanak en andere nuttige zaken, en daar het zoo volledig mogelijk zal gemaakt worden zal het een eersteklas medium voor adverteerders zijn om hunne bezigheid voordurend voor de oogen van het publiek het geheele land door te houden.

Daar de ruimte beperkt is gelieve men advertenties vroegtijdig in te zenden.

Drukpers Maatschappij, Van de Sandt de Villiers & Co. (Beperkt).

A. B. HOFMEYR, Secretaris.

Hoek van Burg en Waal Straat, Kaapstad, 18 Nov., 1896.

AAN INTEEKENAARS.

DE Subscriptie op "DE ZUID-AFRIKAAN en ONS LAND" zal van af 1 Januari, 1897, terug worden gebracht op den ouden prijs, te weten: Een pond zes shillings per jaar of 6/6 per kwartaal

A. B. HOFMEYR, Secretaris.

Drukpersmaatschappij, Van de Sandt de Villiers & Co., Bpkt., 17 Aug., 1896.

Correspondenten

WORDEN verzocht alle brievengeld ter betaling van rekeningen voor subscripties, Advertenties en Drukwerk bevattende of betrekking hebbende op bezigheidszaken, aan den Secretaris der Maatschappij, en alle brieven met Correspondenties voor de Courant aan den Redakteur te richten.

A. B. HOFMEYR, Secretaris.

Drukpers Maatschappij Van de Sandt de Villiers & Co. (Bepkt) "Ons Land" Kantoor, Kaapstad, 14 Oct., 1896.

DE ZUID-AFRIKAAN VEREENIGD MET ONS LAND.

ZATERDAG, 21 NOVEMBER, 1896.

DE KOLONIALE WIJNBOER EN DE TOL-CONVENTIE.

III.

UIT onze vorige artikels bleek, dat onder de tol-conventie van 1889 een invoerbelasting van tien shilling en zespence per gallon op vreemden brandewijn en andere spiritualia wordt geheven in heel de tol-unie, onderworpen echter aan twee uitzonderingen: 1stens, dat de Vrijstaat recht heeft om op Transvaalschen brandewijn zooveel te heffen als de Transvaal heft op brandewijn komende uit de tol-unie, d.i. zes shillings per gallon; en, 2, dat zoodra de Transvaalsche Republiek haar invoer belasting op Vrijstaatschen en kolonialen brandewijn vermindert tot twee shillings per gallon, de Kaapkolonie, even zeer als de Vrijstaat, haar heffing op Transvaalschen brandewijn tot hetzelfde bedrag zal mogen afbrengen.

Maar de conventie van 1889 bevatte ook nog een ander belangrijke bepaling betreffende den drankhandel. In een tol-unie is de onderlinge invoer van alle produkten en fabrikaten der staten behoorende tot de unie gewoonlijk vrij en onbelast. Dit beginsel werd ook in de besproken conventie toegepast, onderworpen echter aan een enkele uitzondering. Die exceptie raakte alweer brandewijn, maar niet *allen* brandewijn. Daar de Kaapkolonie een accijns heft van twee shillings per gallon op haar eigen suiker- en graanbrandewijn kon zij niet toestaan, dat *die* soort van geestrijken drank, komende uit den Vrijstaat, geheel vrij binnen hare grenzen zou worden toegelaten, al behoort die staat ook tot de unie. Immers dat zou zijn geweest een bevoorrechten van het republikeinsche produkt boven haar eigen koloniaal fabrikaat en zou tevens de wijnboerprotektie die ons parlement wat den accijns op suiker- en graanstooksels beoogde verijdeld hebben. Daarom werd er bepaald in de conventie, op aandrang van kolonialen kant, dat er wel vrije invoer zou zijn tusschen den Vrijstaat en de Kolonie onderling van *druiven*brandewijn in hun gebied gestookt, maar dat alle andere aldaar gemaakte geestrijke drank (hetzij van graan, suiker, molasses of concrete) twee shillings per gallon zou moeten opdokken, wanneer uit den Vrijstaat in de Kolonie of omgekeerd ingevoerd.

Op papier scheen dit een volkomen billijke, rechtvaardige en gelijk drukkende schikking. Maar daar de Vrijstaat geen druivenbrandewijn maakt voor invoer in de Kolonie, maar deze laatste wel groote hoeveel heden van zoodanigen brandewijn in den Vrijstaat aan den man brengt, om daar tegen de opbrengst der inheemsche graan-stokerijen te wedijveren, kwam de aangehaalde bepaling op niets anders neer dan op: 1, protectie van den kolonialen wijnboer tegen den Vrijstaatschen graanboer, en 2, verwaarloosing van den Vrijstaatschen graanstoker ten wille van den kolonialen wijn- en doppenstoker. Ze was dus een belangrijke concessie van republiekeinschen kant ten behoeve van de Kaapkolonie. Voor den wijnboer was ze van nog grooter gewicht dan bij den eersten oogopslag blijkt. Want ze protecteerde hem niet alleen tegen Vrijstaatsche graan- en suikerstokers, maar feitelijk ook tegen de voorstanders van een accijns op wijnstokbrandewijn in zijn eigen parlement, zooals sedert 1889 herhaaldelijk is gebleken. Men kon den wijnboer geen accijns van vier of vijf shillings (dat zoowat het langste bedrag is waarop de voorstanders dier belasting aandringen) gaan opleggen, terwijl de Tol-conventie den Vrijstaat recht gaf om graan brandewijn tegen slechts twee shillings per gallon en wijnbrandewijn geheel vrij in te voeren. Men zou het consent van den Vrijstaat daartoe moeten hebben bekomen. Dat consent zou wellicht niet zijn gegeven, zonder beding van concessiën ten gunste van den Vrijstaat, zooals b.v. in het belang van de nood-oostelijke met Natal handeldrijvende distrikten, waarbij onze schatkust heel wat schade zou hebben geleden. Onze accijnsmannen konden het parlement daarom niet bewegen er om te vragen. Gevolgelijk werd, na een enkele flauwe proefneming door sir Thomas Scanlen, sedert 1889 nooit een ernstige poging in de koloniale wetgeving gedaan, om het produkt onzer boerenketels onder een accijns te brengen.

Zoo stond de zaak onder de oude conventie. Zij gaat echter gansch anders worden onder de nieuwe, zooals de lezer zal te weten komen wanneer hij subsectie (b) der 53ste sectie van het tarief van invoer gevoegd bij dat document aandachtig naleest. Doel, strekking en waarschijnlijke werking dier subsectie gaan wij in een later artikel na.

ALLERLEI.

Moeilijkheden der Gecharterde.

Bericht is ontvangen dat de Transvaalsche regeering nog niet haar rekening heeft ingediend, en dat de direkteuren der Gecharterde maatschappij verklaard hebben dat zij de aanvraag zullen betwisten. Waarschijnlijk moet deze aankondiging dienen om het vertrouwen in de maatschappij weder eenigszins te herstellen en het publiek te doen verstaan dat men de schadevergoeding aanvraag der Transvaal niet ernstig behoeft op te nemen. Of de directeuren in dit hun doel slagen zullen is twijfelachtig, doch in elk geval toont deze dingen dat het met de financien der maatschappij allesbehalve rooskleurig is gesteld. Het praatje werdt ook uitgestrooid dat de heeren Rhodes en Beit zich verantwoordelijk hebben gesteld voor het begrag der schadevergoeding, het rechte van de zaak is echter niet bekend.

Naar men ons bericht zal de weigering der directie waarschijnlijk vooral op twee gronden rusten. Eerstens, zal zij staande houden, dat zij niets vooraf van den sluiptocht geweten en dien niet geautoriseerd heeft, waarom zij niet verantwoordelijk kan worden gehouden. Tweedens, mocht men tegen haar staande houden, dat het feit dat haar administrateur, haar bestierende direkteur en andere beambten deel aan de organisatie en uitvoering der onderneming hebben gehad, en dat zij daarom wettig verantwoordelijk is, dan gaat zij den Adendorff-trek van zes of zeven jaar geleden er tegen afspelen. Zij zal trachten te bewijzen, niet alleen dat die trek werd georganiseerd in de Transvaal, maar dat hooge Transvaalsche ambtenaren van de regeling der beweging hebben geweten en zelfs geld er aan hebben besteed, waarom, naar haar oordeel, zij gerechtigd is om een tegenrekening in te leveren wegens kosten destijds door haar gemaakt om de trekkers te keeren. Die rekening zal minstens een paar honderd duizend pond beloopen. Door middel van een strenge taxatie hoopt zij de Transvaalsche rekening te besnoeien tot een gelijk of zelfs minder bedrag. Alzoo zou de eene partij niets van de andere hebben te eischen, en de Transvaal moeten tevreden zijn met een uitspraak van "nul van nul gaat op." Het is een mooi verdedigingsplan. Maar het staat nog te bezien wat ordentelijke Britsche staatslui er van zouden te zeggen hebben.

Intusschen is men bezig geld te collecteeren voor een Rhodes-standbeeld en een "Rhodesia Memorial Fund" waarmede hospitalen en andere publieke inrichtingen in Rhodesia gebouwd zullen worden. Na den val van den "Liberators' Building Society" van den beruchten Jabez Balfour werd een lijst geopend voor de vele weduwen en wezen die hunne spaarpenningen in de maatschappij hadden verloren.

Burgerrecht in de Transvaal.

Gedurende de crisis van Januari werd een resolutie in den volksraad genomen dat het stemrecht gegeven zou worden aan allen die aan den kant der regeering stonden. Men zegt dat de namen van meer dan 5,000 personen werden opgeschreven die met recht aanspraak kunnen maken op het stemrecht onder bovengenoemde resolutie. Het wordt nu gezegd dat de commandant van Witwatersrand van plan is een publieke vergadering te beleggen om die personen te ontmoeten en de voorloopige stappen te nemen ter vervulling der belofte.

De Transvaalsche regeering toont dus dat zij het meent en dat ze niet ongewillig is het burgerrecht te geven aan allen die toonen dat zij den staat getrouw zijn. Worden 5,000 nieuwelingen als burgers erkend, dan zullen zij ongeveer $\frac{1}{3}$ de stemgerechtigden uitmaken en derhalve een grooten invloed op de politiek van den staat kunnen uitoefenen. De regeering die gereed is zulks te doen kan zeker niet met recht beschuldigd worden van te zuinig te zijn in het verleenen van het burgerrecht aan nieuwelingen.

De aandeelenmarkt.

Niettegenstaande al de speeches van kapitalisten en goud-maatschappij-direkteuren blijft de aandeelmarkt zoo laag als ze nooit tevoren is geweest. Van alle kanten hoort men redenen noemen waarom zulks het geval is, en de markt-dokters geven velerlei soorten van middelen en medicijnen, doch de kranke blijft lijdende en wordt steeds erger. Reeds meer dan een maand geleden werd gezegd dat de krisis gekomen was en dat de verbetering dadelijk zou beginnen en de schoonste verwachtingen werden gekoesterd. De gevolgen hebben echter getoond dat de grootste kenners soms ook een abuis kunnen maken en dat de beste profeten soms dwalen en misleiden. Hoelang de *slump* nog zal duren is twijfelachtig, doch dat eene verandering komen zal is zeker, daar er dagelijks veel goud wordt uitgehaald en er niet de minste sprake is dat de goudvelden der Transvaal niet goed of reeds uitgeput zijn. Na den regen komt de zonneschijn.

Nog aan 't kijven.

De kok, de koksmaat en de koksvrouw zijn nog aan 't kijven over de eer van de heerlijke politiek om de stedelijke tegen de landelijke bevolking op te maken te hebben uitgevonden. De kok, namelijk de Kaapstadsch S.A. Political Association, vindt een verdediger en secondant in de *Cape Times*, die ook ten deele aanspraak maakt op een stuk der eer! De koksmaat, d.w.z. de Kaapstadsche "People's committee," neemt zijn toevlucht tot de *Cape Argus* in den vorm van lange brieven klagende over de onrechtvaardigheid en onbillijkheid van den kok. De arme koksvrouw—de Jingobond—heeft hare eigene persorganen die in verontvaardiging zijn uitgebroken over de aanmatiging van den kok, terwijl de koksmaat geheel en wel ten onrechte geïgnoreerd wordt.

De *Cape Times* doet reuzenwerk in zijne pogingen om de vreeselijke moeilijkheden uit den weg te ruimen, doch men vreest dat de taak te zwaar zal zijn en dat Zuid-Afrika snel ten verderve wordt gevoerd!

Intusschen merken wij met genoegen op dat de boeren in het oosten zich niet met de schreeuwers willen vereenigen maar bijna nog harder dan de Hollandsche Afrikaners tegen de opheffing der invoerbelasting protesteeren. De voorzitter van den Jingobond heeft zijne persoonlijke ondersteuning aan de schreeuwers gegeven, doch hij was voorzichtig genoeg duidelijk te zeggen, dat hij niet als vertegenwoordiger van zijne volgelingen spreekt. De landelijke bevolking in het oosten verstaat heel goed wat hunne belangen eischen.

Wat de Rhodesianen van het Charter denken.

"Dat de inwoners van Rhodesia niet tevreden zijn met het bestuur der Gecharterde maatschappij toont onder anderen een artikel in de *Rhodesia Herald*, waarin gezegd wordt, dat de heer Rhodes tot nog toe niet aan de verwachting die men van hem koesterde, heeft beantwoord. Er wordt geklaagd over het feit dat de Gecharterde maatschappij de industriëele ontwikkeling des lands van begin af geheel uit het oog heeft verloren.

"In plaats daarvan, en als het gevolg van een moreel onverschillige administratie, wat hebben wij? Eenige honderden blanken, hoofdzakelijk bedacht op het profijt van het houden van een winkel, op civiele dienst salarrissen, eenige gouvernements vertegenwoordigers, die waarschijnlijk sterven zullen met het geloof dat de macht hun toekomt die den langsten geldzak hebben, en dat de heer Beit grooter is dan de morele wet. De overigen van ons zijn een aantal gewone stervelingen die min van de politiek verstaan, en die, hier gekomen om hun fortuin te beproeven, zich gedwee onderwerpen aan de betaling van een soldaat en een schijf te zijn voor het "familie geweer" van een eigenaardig verlaagd zwart ras. Welk een resultaat voor 6 jaar van Gecharterde regeering!"

De schrijver valt dan in een hoopvoller toon en drukt de overtuiging uit dat er nog geen reden is om den moed op te geven. Hoop verzacht veel leed, zegt men, doch wij twijfelen er aan op vele fortuinzoekers zich thans naar Rhodesia zullen begeven.

Het Stellenbossche stadhuis.

De talrijk bijgewoonde publieke vergadering heeft dan besloten het stadhuis op de Braak te plaatsen en wel in 't midden ervan. Velen het geheele land door zullen zich over dit besluit met ons verblijden in zoo ver als het beteekent dat het oude en merkwaardige gedenkteeken der voorgeslachten—het oude markt- of kruithuis—voor het tegenwoordige gered is. Het getal dergenen die belang zijn gaan stellen in dit oude kruithuis met zijn wapen der Nederlandsch Oost-Indische Compagnie en de kostbare kanonnetjes die er in bewaard worden, is in den laatsten tijd snel toegenomen, en wij hopen dat het gevolg van die herleving wezen zal dat stappen genomen zullen worden om het gedenkteeken te koopen en op trustees te transporteeren, op voorwaarde dat zij het zullen bewaren voor het nageslacht en het dus niet mogen verwreemden. Ook zal toegezien moeten worden dat de noodige reparatiën van tijd tot tijd gemaakt en dat de kanonnetjes beter bewaard zullen worden.

Nu het besluit finaal genomen is het stadhuis op de Braak te plaatsen is het te hopen dat alle partijen zich zullen vereenigen om Stellenbosch te verrijken met een gerieflijk en elegant gebouw en dat het overige gedeelte der Braak in een meer aanlokkelijken vorm gebracht zal worden—al verkozen wij zelven ook een andere plaats.

Het krediet der Transvaalsche regeering.

Laatstleden Donderdag maakte de *Cape Times* zijn lezers bekend dat de rekening der Transvaalsche regeering bij de Z.A.R. nationale bank overtrokken staat met £600,000. Naar aanleiding van zulke geruchten ontvingen wij gisteren het volgend speciaal telegram uit een goede bron te Pretoria:—

"Ter bestrijding van moedwillig verspreide geruchten in zake den toestand der Transvaalsche schatkist, kan ik zeggen dat het actueele krediet bij de nationale bank een millioen verre overschrijdt."

Regen ook in 't noord-westen.

De langbeproefde noord-westelijke distrikten hebben dan ook in den zegen van den lands-regen gedeeld. Wij vernemen dat het te Calvinia prachtig heeft geregend, en dat het bijna het geheele distrikt heeft geraakt. Op het dorp regende het drie uren lang achtereen, en het hart van mensch en beest is verkwikt geworden. De staande oogst zal dus, als er geene andere ongevallen komen, goed uitvallen. De menschen in het noord-westen zullen thans verblijd uitroepen: na zonneschijn is de regen gekomen.

KORTE PRAATJES

OVER

GROOTE KWESTIES.

Is het waar, dat ingevoerde experts ter verbetering van onze tabakscultuur, ter aankweeking van boomgaardwerken, ter uitroeiing van wijngaard- en veeziekten, enz., hier doorgaans mislukkingen zijn geweest of met weinig vrucht hebben gearbeid? Hoe komt dat?

Ik geloof aan de wetenschap. Daaruit zou moeten volgen, dat ik ook geloof aan de mannen der wetenschap. En wel niet alleen aan diegenen hunner die wetenschappelijke boeken schrijven in hunne studeerkamers en daarin wetenschappelijke afgetrokkene beginselen verkondigen, maar ook aan praktische wetenschappelijken, dat wil zeggen aan hen die hunne geleerdheid in de dagelijksche aangelegenheden des levens weten toe te passen. Ik behoor te gelooven aan wetenschappelijke tabakkweekers, waterbouwkundigen, veedokters, wijnbouwers, aardkundigen, enz., met andere woorden, aan wetenschappelijke experts op dit en dat gebied.

Maar toch vrees ik, dat de koloniale ondervinding mij dwingt de eerste der hierbovengestelde vragen met "Ja" te beantwoorden. Wij voerden een wetenschappelijken tabaksbouwer in: maar de Oudtshoornsche tabak is heden noch beter noch slechter dan vóór zijn komst. De Z.-A. Wijnbouwersvereeniging ontbood een wijnbouwers-expert; maar moest niettegenstaande al diens kunde hare zaak sluiten nog vóórdat die recht aan den gang was. Een later aangekomen wetenschappelijke "viticulturist" leerde onze wijnboeren wel het noodzakelijke van reine en koele kelders; maar het Wijn-export syndikaat, dat uit zijn geleerdheid praktisch voordeel meende te kunnen trekken, moest denzelfden weg opgaan als de wijnbouwersvereeniging. Onze regeering employeerde een geleerden "inspekteur van wijngaarden," om de wingerdziekte te bestrijden, maar hij deed zijn best om hen die wat aan het enten op Amerikaansche stokken wilden doen te ontmoedigen.

De totdusverre ongevalde Van Wijksvleidam,—het telkens verbeterde en herbouwde, doch nog maar halfgevulde Molteno reservoir,—de steeds meer en meer kostende Tafelbergsche waterwerken,—de ontoereikende begrootingen voor de Kaapstadsche electrieke verlichting,—de veroordeeling der stedelijke draineeringsplannen van den eenen voornamen sanitairen ingenieur door den ander, en weleens, bij rijpere overweging, door een en denzelfden voornamen man,—de bewering van een beroemden mineraloog, dat de diamanten van Grikwaland West er door struisvogels waren gebracht,—de flaters aanvankelijk door goudmijn-experts begaan omtrent de banketformatie van Witwatersrand,—de beweerde ontdekking van een doeltreffende entstof tegen paardenziekte, ten spijte waarvan de paarden echter volhardend blijven dood gaan,—het vruchtelooze van de proefnemingen op de plaats Leeuwrivier, speciaal daarvoor door de regeering gekocht: dit een en ander dient wel eens om zelfs den meest "verlichten" burger moedeloos te stemmen, wanneer men roept om meer en nog meer experts.

En toch de meest scherpzinnige naties—de slimme Yankee, de denkende Duitscher, de geniale Franschman, de energieke Engelschman, de progressieve Australiër—zij allen zweren bij experts en maken voordeel met die lui. Is Zuid-Afrika dan gansch anders dan de rest der wereld? Is de wetenschap een trouwe leidsvrouw dáár, maar een lage bedriegster hier? Of zit de oplossing van het raadsel soms daarin, dat onze experts weleens hier aanlanden vervuld met Europeesche omstandigheden en geen tijd krijgen om de toepassing hunner aftoos ware wetenschaperlijke beginsels naar Zuid-Afrikaansche toestanden te wijzigen.

INLEIDER.

Dat het waar is, dat ingevoerde deskundigen dikwijls mislukkingen geweest zijn, van de dagen toen de mijningenieur verklaarde dat er geen diamanten te Kimberley gevonden konden worden, waar er nu voor een waarde van millioenen ponden, telken jare opgegraven worden, tot den huidigen dag toe, wanner wij deskundigen voor dingen praktisch en dingen onpraktisch, dingen zichtbaar en dingen onzichtbaar hebben, zal stellig geen twijfel lijden. En zij zullen, in 't algemeen gesproken, geen succes maken totdat zij zich tot leer stellen, wat dr. Molengraaf, de nieuw aangestelde Transvaalsche staatsgeoloog, onlangs zei, na dat hij Zuid-Afrika zijn eerste bezoek had gebracht, "*nu moet ik van voren af weer beginnen te leeren.*" Jegens Zuid-Afrika wijzigt zich de spreuk der ouden tegenover Afrika in 't algemeen tot een: "In Afrika is alles nieuw."

Experts die van Europa uitgekomen zijn om onzen wijnbouw en onze tabakscultuur te verbeteren, enz., zijn veelal mislukkingen geweest en hebben dikwijls meer kwaad dan goed gedaan. Zij zijn geheel en al onbekend met de geaardheid van onzen grond en ons klimaat; zij weten niet waarvoor onze grond geschikt is, noch welken grond onze wijnstokken, tabaksplanten, enz., noodig hebben. (Laat hen eerst eenige jaren hier blijven en daar ondervinding leeren, dan zal het beter gaan en zullen zij beter kunnen oordeelen.) Zoo ook met besproeiingswerken en veeziekten. Wat kan een vreemdeling toch van deze dingen weten? Hoe kan hij weten waar water te krijgen is, als hij den grond in 't geheel met kent—niet weet wat vruchtbaar is of wat rotsig of onvruchtbaar? Hoe kan hij de ziekten van ons vee behandelen, als hij onbekend is met ons klimaat en zijne veranderingen en gevolgen? Immers hij kan niet verwachten dat dieren hier aan dezelfde ziekten onderhevig zijn als die in zijn land met een totaal ander klimaat. En toch hij komt hier om over ons vee te dokteren! Hij tracht hetzelfde stelsel en dezelfde middelen in te voeren als men in Europa gebruikt; hij wil hebben dat alles hier moet gedaan worden op dezelfde manier als in Europa, maar vergeet daarbij dat hij niet in Europa, maar wel in Afrika, is. Dan is er nog iets. Omdat het klimaat hier zoo zeer verschilt van dat van Europa, verschilt de smaak ook zeer veel. Wijnen, waarvan men in Europa veel houdt, drinkt men hier niet graag, en dikwijls ook worden zij zuur. (Hoe veel nieuwe soorten wijnen van ingevoerde experts zijn niet heelemaal mislukt en hebben eenigen boeren veel schade aangedaan?) Wil men nu voor Europeesche markten wijnen maken, dan moet men den smaak der vreemden in 't oog houden, maar maakt men voor zich zelven en zijne mede-Afrikaners, dan is het eene andere kwestie. 't Beste is dat wij onze eigene zonen, boeren van 't land, met ondervinding, laten leeren en experts worden; dan zullen wij binnen kort geene vreemde experts meer noodig hebben.

STELLENBOSCH.

Algemeen wordt gevoeld dat de regeerings experts, in de vraag genoemd, indien niet in alle gevallen, dan toch in verreweg de meeste gevallen mislukkingen zijn geweest, of althans in het begin met weinig vrucht hebben gearbeid. Het is wel waar, dat wij boeren wat geleerd hebben van een Von Babo, een Mayer en een Hutcheon, en dat zij ons land tot nut zijn geweest; maar hadden wij hen in alles blindelings gevolgd bij hunne aankomst alhier, dan zouden wij daar degelijk voor hebben moeten boeten. Het was eerst na een boel koloniale ondervinding door hen opgedaan, dat zij, met die gevoegd bij hunne Europeesche kennis, iets van belang uitvoeren konden. Maar dan waren er weer een . . . en van die soort, die niet alleen voor onze regeering en ons land nutteloos waren, maar onze boeren direkt groote schade en ergernis verwekten, om met eens te spreken van de wijze waarop zij door deze misleid werden. In aanmerking nemende wat die ingevoerde experts over het geheel ons land gekost hebben en hoe weinig waarde wij er voor genoten hebben, zal het niet beter zijn voor de toekomst dat de regeering handelt zooals in het geval van den heer P. Cillie, die meer voor de vruchten-industrie gedaan heeft dan eenig ander ingevoerde expert voor het doel waarvoor die uitkwam?

W. H.

Ja, 't is volkomen waar, dat vele ingevoerde experts zoo vele mislukkigen zijn. Waar is onze wijn, die in Europa met Bordeaux en Hochheimer zou competeeren? Waar zijn de Kaapsche "hocks," waarvan men onder vriendelijk gekout een paar bottels zou kunnen drinken, zonder naderhand een aardbeving in zijn hoofd te krijgen? Wie van onze boeren maakt die soort van wijn? "Neen," zeggen zij, "ik heb maar één azijnvat in den kelder en wil er niet meer hebben." Wat is geworden van de middelen tegen de phylloxera, die ons duizenden en duizenden ponden gekost hebben? Waar zijn de fijne Havanna en Manilla sigaren die men ons van Kaapschen tabak zou maken? Waar is de *shag* en krultabak, die het huis met een ambergeur zouden vervullen? Waar zijn de middelen tegen paardenziekte, longziekte roodwater, runderpest en andere veekwalen? Waar zijn . . . . . ?

Een Afrikaner gaat op 's landsonkosten naar Amerika om de vruchtencultuur te bekijken en komt terug met meer praktische ondervinding en sticht meer nut dan alle experts tezamen. En wil men goede verhandelingen over den Franschen wijnbouw en de phylloxera kwestie lezen, haal dan de boekjes van dr. Jacs. Marais en van "Een Wijnboerszoon" onder het stof uit. Hoe weinig het werk van de laatste twee gewaardeerd werden, zullen wij liefst maar daarlaten, omdat we ons anders noode van harde aanmerkingen kunnen onthouden.

Wat de oorzaak van de mislukkingen is, kan in weinig woorden gezegd worden. Die menschen zijn zeker knap in hun eigen land en hebben prachtige theoriën, maar daar zij geen rekening houden met de geaardheid van den bodem en het klimaat op 34 graden zuiderbreedte, mislukken hunne theoriën, als het op de praktijk aankomt. Als wij knappe Afrikaners naar Europa en Amerika zouden zenden en die naderhand als experts het vertrouwen schenken dat hun toekomt, dan zou het heel anders gaan, of ik ben een

BOONTJE.

Laat mij er aan herinneren, dat bij al de mislukkingen van experts wij het toch aan onzen veearts hebben te danken, dat de vernielende bokkenziekte indertijd snel en tegen niet al te groote kosten werd "uitgestampt." Hun die objecteeren tegen het dooden van beesten als strijdmiddel tegen de runderpest wil ik op 't gemoed drukken dat het gros onzer bokken werd gered, niet door de toediening van duizend-en-een huis- en kwakzalvers-middeltjes, maar enkel door keelafsnijden, begraven of verbranden.

TWEE KANTEN.

De praatjes-makers hebben mij waarlijk niet overstelpt met redeneeringen ten gunste van de experts. 't Spijt mij. Ik had zoo gaarne meer argumenten ten hunnen voordeele vernomen van anderen dan ik zelf kon vinden. Ik wil hopen dat men niet door deze discussie zal worden vervuld met vooroordeel tegen alle wetenschap. Wat wij in ons land behoeven is: wetenschappelijk beginselen, gepaard aan, toegelicht en tot volle rijpheid gebracht door Zuid-Afrikaansche waarnemingen en ondervindingen. Engelsche krijgskunde mislukte in de Transvaal, omdat die enkel op zijn Europeesch was ingericht. Ging de Transvaalsche boer in Engeland vechten precies als hij in Zuid Afrika doet, hij zou er wis even slecht aan toe zijn als de Britsche krijgers in zijn land waren. Wat onze boerderij betreft zeg ik: Laat onze boerenzoons door en door leeren wat er te leeren valt van hunne praktische vaders, en dan op landbouwscholen, door boeken-studie, door verstandig en met open oog reizen, er bij leeren, niet om de methoden der ouden hooghartig te verlaten, maar daarop echt wetenschappelijk, d.i. ootmoedig en omzichtig, voort te bouwen. "Stellenbosch," "W. H." en "Boontje" bezien de zaak van den rechten kant.

INLEIDER.

MEMO.—Praatjes (niet langer dan drie of vier duim en gemerkt "Praatjes") worden ingewacht tot ZATERDAG, 21 NOVEMBER, over:—"Kan het vrijhandel-stelsel met voordeel worden toegepast in alle landen in het algemeen en in Zuid-Afrika in het bijzonder?"—Tot ZATERDAG, 28 NOVEMBER, over—"Is het al dan niet wenschelijk de theologische kweekschool van Stellenbosch naar Kaapstad te verplaatsen? Redenen."—Tot ZATERDAG, 5 DECEMBER, over:—"Welke analogie is er tusschen het ontstaan van de Engelsche taal en van het Kaapsch-Hollandsch of Afrikaansch? Zijn beiden vruchten van de werking derzelfde taalwetten onder omstandigheden van gelijken aard? Welke deugden of gebreken hebben zij gemeen?"

STADSNIEUWS.

KOLONEL PLUMER, die zulk een voorname rol in den jongsten Matabele oorlog heeft gespeeld, is Woensdag ll. alhier van het noorden aangekomen.

SIR JAMES SIVEWRIGHT is naar Somerset West vertrokken alwaar hij voornemens is op zijne prachtige plaats, zijn verblijf gedurende de zomermaanden te hebben.

DR. A. H. PETERSEN werd ll. Donderdag op een buitengewone vergadering van de executeurskamer tot een der direkteuren gekozen in plaats van wijlen den heer Izaak P. H. van der Poel.

DE HEER JOHN MACKAY die voor vele jaren de kiesafdeeling Uitenhage in het lagerhuis heeft vertegenwoordigd, bevindt zich op het oogenblik in het Woodstock hospitaal, alwaar hij een welgeslaagde operatie aan zijn oog heeft ondergaan.

DE HEER P. J. DU TOIT, L.W.V., was deze week in de stad, om met de regeering te spreken over de maatregelen genomen tegen de runderpest langs de Oranjerivier. Hij is echter dadelijk weer vertrokken daar hij op eene publieke vergadering tegenwoordig moet zijn.

VERKOOPING VAN VASTGOED.—In den boedel van wijlen den heer Rijk le Sueur, vond ll. Donderdag te Zeepunt, een verkooping van vastgoed plaats, bestaande uit eenige woonhuizen en bouwperceelen die allen zeer goede prijzen behaalden. De totale opbrengst der verkooping was £22,104.

KAPITEIN SCHILLING, aide-de-camp van zijn excellentie den gouverneur, van wiens ongesteldheid wij in ons laatste nummer hebben melding gemaakt, is gisteren ochtend ten gouvernementshuize overleden. Naar wij vernemen was de overledene slechts 28 jaar oud, en tot op Maandag ll. nog schijnbaar wel. De begrafenis zal heden namiddag met militaire honneurs plaats vinden.

FILLIS CIRCUS.—Wij vestigen de aandacht onzer lezers op eene advertentie van den heer Frank Fillis in dit nommer verschijnende, waaruit men zal zien dat in deze plaats van vermaak en ontspanning heden twee voorstellingen zullen plaats hebben. Heden namiddag zal er eene gelegenheid zijn om de kinderen een paar aangename uurtjes te verschaffen; en in den avond zal er een heel nieuw program uitgevoerd worden, waaraan de leeuwen, tigers, enz., zullen deelnemen.

GEMENGD NIEUWS.

TE CARNARVON is er 2½ duim regen gevallen en heerscht er daarom groote vreugde.

SCHUTBERICHTEN van Springbokfontein en Steinkopf, distrikt Namakwaland verschijnen in deze uitgave.

DE PLAATS Elandskloof, Wittebergen, afdeeling Worcester, nabij Laingsburg, wordt te koop aangeboden.—Zie advertentie.

KERSTVACANTIE. — Volgens de *Oudtshoorn Times* zullen te Cradock met de Kerstvacantie alle winkels gedurende tien dagen gesloten worden.

DE AFDEELINGSRAAD van Piketberg zal op 6 Januari een speciale vergadering houden om eene belasting te heffen op onroerend eigendom.—Zie advertentie.

OP 15 JANUARI AANSTAANDE zal te Piketberg eene publieke vergadering worden gehouden in zake de spoorwegverlenging door genoemde plaats naar het noordwesten.

DE HEEREN MORRISON & Co. adverteeren dames costumes en kleedingstoffen tegen spotprijzen. De dames worden aangeraden een bezoek aan hun winkel te brengen.

IN HET SCHUT te Langefontein, distrikt Clanwilliam, is opgesloten een donkere roode os. Indien niet gelost vóór 28 November zal hij verkocht worden.—Zie advertentie.

DE BOEREN worden attent gemaakt op de advertentie van de heeren Woodhead, Plant & Co., betreffende eene lading blauw ijzer guano, die midden December verwacht worden.

DE WEDSTRIJD VOOR DE JEUGD.—In antwoord op de vraag van een jongen vriend, dient dat voor het beste handschrift het 5de vers van *Rijm*-psalm 119 bedoeld is. Het zijn maar zes regeltjes.

DE KAAPSTADSCHE LOYALE OF JINGOBOND is erg er op gesteld dat de heer Rhodes een feestelijke ontvangst te Kaapstad zal hebben en wil den stedelijken raad bewegen officieel er aan deel te nemen.

HET DOET ONS LEED te vernemen dat de zoon van den heer V. Harris, te Worcester, in nog jeugdigen ouderdom te Edinburgh in Schotland is overleden. Wij bieden de familie onze deelneming in hun treurig verlies.

RHODES GEZINDE KAPITALISTEN te Johannesburg verwachten groote dingen als gevolg van de runderpest en de gedrukte aandeelenmarkt. Zij hopen met behulp van geld dat te verkrijgen waartoe Jamesons geweld niet in staat was.

ENKELE PROMINENTE AFRIKAANDER VRIENDEN van den heer Rhodes zien ongaarne dat hij door Kaapstad naar Engeland gaat. Hunne positie zal zoo moeielijk zijn in verband met de beoogde vreugdedemonstratien ter zijner eere.

LIJDERS AAN RHEUMATIEK, levers, zenuw of huidziekte, die voornemens zijn om de warme baden te Malmesbury te gebruiken, zullen goed doen om voor termen en bijzonderheden aan den eigenaar, den heer G. Foucher, te schrijven. Zie advertentie.

REGISTRATIE VAN GEBOORTE.—De heer Pieter Jacobus Terblanche werd door den magistraat van Oudtshoorn met 10s. beboet omdat hij verzuimd had de geboorte van zijn kind binnen den door de wet bepaalden tijd te laten registreeren.

SOMMIGE HEEREN, daaronder nog al hooggeplaatsten, willen op de verdedigingscommissie invloed uitoefenen, om slechts vrijwillige korpsen in de steden op te richten en geenszins de burgerij te wapenen. Laatstgenoemde, zeggen zij, is niet te vertrouwen!

DE COLESBERGSCHE DEPUTATIE die de grieven der veeboeren langs de Oranjerivier in verband met de maatregelen tegen verspreiding van de runderpest aan de regeering heeft mede te deelen, bestaat uit de heeren Ignaas van der Walt, L.W.V. en Nicolaas Theunissen, en zal heden te Kaapstad zijn.

GROOTE VERKOOPING.—De heer Arthur Meikle, afslager zal op Donderdag, 3 December aanst. op het Marktplein te Claremont 1,200 bouwperceelen verkoopen voor rekening van den eigenaar den heer H. de V. Steytler. Dit is een schoone kans voor geld belegging. Voor verdere bijzonderheden verwijzen wij onze lezers naar de advertentie.

EENE HERINNERING.—Wij herinneren onze lezers er aan dat de inschrijvingen voor de competitie voor Amerikaansche stokken plantages voor het eind der maand moeten worden ingezonden volgens de advertentie eenige maanden geleden gepubliceerd. Er zijn 4 £10 en 2 £15 prijzen en een van £30. Zij die willen competeeren hebben dus niet veel meer tijd.

DE SCHREEUWERS.—De *Kaffrarian Watchman* van Kingwilliamstown kan zich in geheel niet met de anti-protektie agitatie vereenigen. Het wegnemen van de belasting op graan zal, meent hij, den verbruiker niet bevoordeelen. De belasting op vleesch is wel een beetje te hoog, doch waarom zal ingevoerd vleesch niet helpen de inkomsten des lands te vermeerderen? Met een populatie van vijf gekleurden voor elken blanke acht hij ons land niet geschikt voor direkte belasting. Mooi zoo, de schreeuwers zullen wel heesch worden.

EEN PARLEMENTAIR REISGEZELSCHAP.—Wij vernemen dat men bezig is een parlementair reisgezelschap te organiseeren, dat tegen het nieuwe jaar zal bijeenkomen te en vertrekken van Colesberg en reizen over Venterstad, Burgersdorp, Molteno, Sterkstroom, Dordrecht en Indwe, om de Koloniale koolmijnen te inspecteeren en op de hoogte te komen van de belangen en grieven der ingezetenen in die richting. Hoe meer M. P's er komen hoe grooter hun welkom zal zijn. Men zal het hun overal zoo aangenaam mogelijk maken. Naar berekening zullen minstens twintig heeren aan het toertje deelnemen.

Distrikt Middelburg (K.k.)

(Van een correspondent.)

November 6, 1896.

Het is hier ook maar bitter droog, zooals in andere deelen van ons land. [Het heeft sedert geregend.—RED.] Het gezaaide is ook maar zwak wegens de droogte. Met de scholen gaat het in dit distrikt tamelijk aan, want de wakkere leeraar van de Gereformeerde kerk alhier, ds. M. Postma, doet ontzagelijk veel voor het onderwijs van dit distrikt. Moge hij nog lang in ons midden blijven arbeiden, is de wensch van velen. Het boekje over "De Zamenzwering" maakt hier veel opgang, en het schat meer dan een van onze slapende Afrikaners wakker. Ook de stukken van professor de Vos doen ons hart goed, en ik denk al uwe Afrikaansche vrienden verlangen met mij dat ook later van die Nationale Vraagstukken door professor De Vos in een boekje uitgegeven zullen worden, zoodat zelfs Afrikaners die nog niet genoeg belangstellen om kouranten te lezen, ze ook in handen kunnen krijgen om uit dien belangloozen slaap wakker geschut te worden. [Dit is, onze bedoeling.—ED. *Ons Land*.] Om niet te veel van uw beperkte ruimte in te nemen zal ik maar eindigen met den wensch dat de *Zuid-Afrikaan* vereenigd met *Ons Land* op den ingeslagen weg zal voortgaan, en met recht zelfs in de nageslachten van ons Afrikaners genoemd mag worden: de groote opbouwer van ons volk.

OUDE INTEEKENAAR VAN "ONS LAND."

P.S.—Hedennamiddag nadat bovenstaande geschreven was hebben wij prachtige en doordringende regenbuien gehad. Ik denk de regen was over het geheele distrikt, dus is de droogte nu hier opgebroken. Moge het den Heere behagen ons van de gevreesde runderpest te verschoonen is de wensch en bede van ons allen.

KINGWILLIAMSTOWN.

(Van onzen Correspondent.)

16 Nov. 1896.

Van hier valt niet heel veel te vermelden, slechts dat de dood zich hier ook nu en dan vertoont en dan wel onder de bejaarden. Met leedwezen moet ik den dood van mevr. J. Hilner berichten, die laatstleden Donderdag van den tijd in de eeuwigheid is gegaan. Haar stoffelijk overschot werd plechtig ter aarde besteld op Vrijdagnamiddag. Een lange stoet volgde het lijk naar het kerkhof alwaar de eerw. C. Moeller een aandoenlijke lijkrede hield. Haar afscheiden heeft menigeen doen treurig voelen, want overal werd haar goeddoen gevoeld en nu gemist. Zij was 52 jaar, 4 maanden en 15 dagen oud. Verder is hier de heer Frobes gestorven in den ouderdom van 93 jaar. Zulke ouderdommen bereiken maar weinigen in deze dagen.

Zaterdag zijn 40 gekleurden en 20 blanken ingezworen om politiewerk te doen in den omtrek terwijl de Kaapsche politie naar het noorden is om de runderpest te keeren. Nu dat de Kaapsche politie niet tegenwoordig is hoort men van verscheidene veediefstallen en dus moest eene temporaire politiemacht aangesteld worden.

Zaterdagavond gaf de heer Owen eene tooverlantaarn vertooning in de college-zaal, welke een groot succes was. Hij vertoonde de verschillende platen die in Engeland prijzen, certifikaten en medaljes getrokken hebben met de laatste competitie. Ook vertoonde hij verschillende platen over Rome en Naples.

Gisteren hadden wij het vreeselijk warm in den voormiddag, maar in den namiddag kwam een donderstorm op, die de lucht aangenaam verkoelde, en in den avond was het heerlijk koel en maanlicht. Dit is juist deze donderstormen na een heeten dag welke de oostelijke provincie de overhand over de westelijke provincie geven en die het leven dragelijk maken gedurende den zomer.

Haar Lijden is Voorbij.

SLECHTE SPIJSVERTEERING GENEZEN NA VERSCHEIDENE JAREN VAN PIJN EN ELLENDE.

MEJ. H. LUBBE, VAN WELBEDACHT, CLANWILLIAM, LEGT GETUIGENIS AF OMTRENT DE WONDERBARE GENEESKRACHT VAN DR. WILLIAMS PAARSCHE PILLEN

Wij hebben den volgenden brief van Mej. H. Lubbe van Welbedacht Clanwilliam ontvangen, gedateerd Augustus 14, 1896.

Heeren.—Met genoegen kan ik getuigenis afleggen dat Dr. Williams paarsche pillen mij zeer veel goed hebben gedaan. Ik leed aan slechte spijsverteering gedurende verscheidene jaren, hetgeen mij veel pijn en ongemak bezorgde. Gedurende langen tijd gebruikte ik verschillende geneesmiddelen, doch voelde mij slechts voor korten tijd beter. Eindelijk las ik in uwe boeken omtrent Dr. Williams paarsche pillen. Ik kocht een dozijn bottels, en na een paar gebruikt te hebben, gevoelde ik mij veel beter. Ik ging voort met het innemen van de pillen totdat de inhoud der 12 bottels opgebruikt was. Ik gevoel mij nu beter dan ooit gedurende de laatste paar jaren, en mocht ter eenige tijd de oude kwaal weder terug komen zou ik zeker meer nemen. Ik heb ook uwe pillen aan anderen aanbevolen, die ze met het zelfde goede resultaat gebruikt hebben. Ik ben de uwe, H. LUBBE. De groote fout, die vele menschen begaan wanneer zij Dr. Williams paarsche pillen gebruiken is dat zij het gebruik niet lang genoeg voortzetten. Zij voelen dat de pijn verdwijnt, hun bloed met nieuw leven door de aderen vloeit, en zij zijn bewust dat het gebruik van deze middelen hen wonderlijk veel goed doet, maar dikwijls geven zij de pillen geen kans om het werk, dat zij zoo goed begonnen zijn, te voleindigen en het gevolg is een terugkeer der oude kwalen, en dientengevolge teleurstelling. Als een middel voor chronische slechte spijsverteering, dyspepsia, hartklopping, kortademigheid, pijnen in den rug, verlies van eetlust, algemeene zwakke, zenuwhoofdpijn, vroegtijdig verval, enz., zijn Dr. Williams paarsche pillen ongeëvenaard. Zij genezen positief alle vormen van vrouwelijke kwalen in zeer korten tijd. Indien uw winkelier ze niet verkoopt, zal een half dozijn bottels franco gezonden worden door Dr. Williams Medicijn Maatschappij, Kaapstad, tegen ontvangst van 17s. Zij zijn het eenige zekere geneesmiddel voor rheumatiek, sciatica en lumbago en zijn ongeëvenaard als een tonic en versterkend medicijn voor beide seksen.

[ZIE BIJVOEGSEL.

VERHUISD!

DE KANTOREN van de DRUKPERSMAATSCHAPPIJ
VAN DE SANDT DE VILLIERS & CO.
BEPERKT
ZIJN VERHUISD NAAR
De Hoek van
Burg- en Waalstraat.

Ons Land Kantoor
IS VERHUISD
NAAR DE HOEK VAN
BURG- en WAALSTRAAT.

DE SAMENZWERING

TEGEN DE
Zuid-Afrikaansche Republiek.
Prijs slechts EEN SHILLING

WIL men een vertrouwbaar, volledig en beknopt verhaal van de Samenzwering tegen de Zuid Afrikaansche Republiek lezen, koop dan bovengenoemd boekje overgedrukt uit ONS LAND en bewerkt volgens de beste bronnen. De originele taal der documenten wordt zoo veel mogelijk behouden zoodat de geschiedenis als volkomen juist kan beschouwd worden.

PRIJS:

1 exemplaar	... ...	voor een shilling.
6 exemplaren	... ...	„ vijf shillings
12 „	... ...	„ negen „

VERKRIJGBAAR AAN "ONS LAND" KANTOOR

De voorraad is niet groot, doe dus DADELIJK Aanzoek.

De Singer Fabriek Maatschappij
VERVAARDIGT

Machines ... Nieuw ... Material
VERKOOPT MACHINES ... Kontant, op verre tijd en Liberaal Disconto of
VERHUURT ... Machines ... te koopen
VERSCHAFT ... Machines in verschillende stijlen kabinetwerk, om te voldoen ... aan de verschillende eischen van allen, en tegen prijzen die ze binnen bereik ... stellen.
REPAREERT ... Machines ... en van alle soorten onderdeelen ... tegen billijke prijzen.
VERRUILT ... Machines ... voor oude.
HEEFT ... den Eersten Prijs ... Medailles ... op verschillende Tentoonstellingen ... 50 Medailles ... 34 Prijzen te Chicago.
WIJDT ... dadelijk de aandacht ... op ... ons ... van een briefvraagsaart, wordende onde en nieuwe Klanten, met gelijke zorg en onderscheiding behandeld.

INLICHTING GRATIS. PRIJS LIJST VRIJ.

PAST OP VOOR NAMAAKSELS.

DE SINGER FABRIEK MAATSCHAPPIJ.

HOOFDKANTOOR IN ZUID-AFRIKA
ADDERLEYSTRAAT, KAAPSTAD.
TAKKEN:
MAIN STRAAT, Port Elizabeth; WEST STREET, Durban; OXFORD STRAAT, Oost Londen
NIEUWE MAIN STRAAT Kimberley; PALACE GEBOUWEN, Johannesburg.

WEDGWOOD HUIS.

Borden 9d halfdozijn.
Kommetjes 2d per stuk
Vleeschschotels 7d „
Theepotten 6½d „
Kopjes en Schoteltjes 3½d „

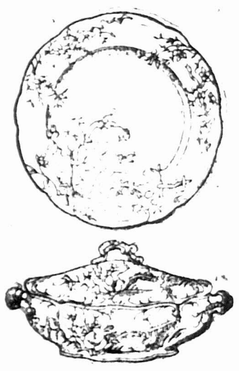

Eetservies 12s. 6d.
Theeservies 6s, 11d.
Toiletstel 6s. 11d.
Bekersstel van 3 1s. 9d.
Stel voor Juweelen 12s. 6d.

— HET
Goedkoopste
Huis
IN
Kaapstad.

SCHRIJF OM
Geïllustreerde
Prijslijst.
POSTVRIJ
OVERAL HEEN.

Wedgwood Huis,
THEATER GEBOUWEN,
DARLINGSTRAAT, KAAPSTAD.
(Noem S.V.P. den naam van deze krant.)

SPECIAAL GEPREPAREERD VOOR ZUID-AFRIKA.

A SPARKLING COOLING DRINK.

Stimulates the Liver.
CURES HEADACHE.
PURIFIES THE BLOOD.
Sold by Chemists, Grocers, and Stores.

Bemoedigd door de enorme verkoopingen, maken de Fabrikanten zich gereed om

250,000 BLIKKEN

TE VERSCHEPEN.

VERKRIJGBAAR BIJ:—

B. G. LENNON en Co.
HEYNES, MATHEW en Co.
J. D. CARTWRIGHT en Co.
B. LAWRENCE en Co,
STEPHAN McPHERSON en Co.
en bij andere Pakhuizen.

Zuid Afrikaansche Vertegenwoordiger:—
CHAS. W. HOLMES,
Timber Straat, Pietermaritzburg.

BELANGRIJK
VOOR
GRAAN BOEREN.

BESTE ZUIVER
MANILLA BINDER TOUW
5½d. PER LB. NETTO KONTANT.

R. M. ROSS & CO.,
Strandstraat,
Kaapstad.

Nederlandsche Zuid-Afrikaansche
SPOORWEGMAATSCAHPPIJ.

Kortste en Goedkoopsre Route voor Reizigers en Goederen van de Zee naar Johannesburg, Pretoria en andere plaatsen in de Transvaal.

Dagelijksche personendienst van Lourenco Marpues (Delagobaai) in 24 uren naar Johannesburg en 51 uur naar Pretoria.

Tarief voor Reizigers naar Johannesburg £4 17s.—en £3 17s
„ „ „ „ Pretoria £4 6s. 6d.—en £3 4s

Dagelijksche personendienst van Durban (Natal) naar Johannesburg, Pretoria en andere plaatsen in de Transvaal en Oranje Vrijstaat.

KOLONIALE STEENHOUWERIJ.

De ondergeteekenden zijn bereid monumenten en grafsteenen in marmer en graniet te leveren en op te richten, graven met steenen muren of graniet in te sluiten te Maitland of op andere kerkhoven in de Kolonie of aangrenzende Staten, tegen redelijke prijzen en met den meesten spoed.

IJzeren hekwerk geleverd volgens alle teekeningen. Opschriften gemaakt op de beste wijze, ingelegd met lood. Porceleinen kransen tegen de laagste prijzen.

Plannen en prijzen worden franco op aanzoek gezonden.

R CANE en ZONEN, Hoek van Strand en Langstraat,
KAAPSTAD,
GRANIETWERKEN WIJNBERG. TELEGRAPHISCH ADRES: CANE KAAPSTAD.

CORNWELL & CO.,
MEESTER KLEERMAKERS,

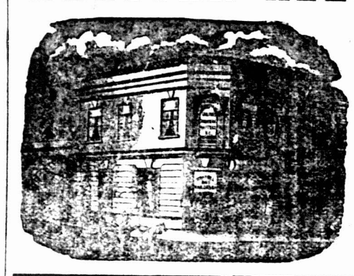

St. George's Straat,
KAAPSTAD.
Een Prachtige Voorraad
NIEUWE WINTER GOEDEREN,
INSLUITENDE AL DE
JONGSTE NIEUWIG HEDEN
Monsters en Zelfmaatnemende Vormen Vrij op Applicatie.

BURGSTRAAT, KAAPSTAD.

KOCH & DIXIE,
Invoerders van Allerlei IJzerwerk,
Behoort men altijd eerst te gaan om
KOMBUISKACHELS EN LEDIKANTEN.

VOOR HET KOMENDE SEIZOEN BEVELEN WE AAN ONZE
TUINSPUIT van de beste kwaliteit.
GRASSPRENKELAARS, TUINBANKEN, HANGMATTEN.
PICNICMANDJES, bevattende alle benoodigdheden voor groote en kleine gezelschappen.
BERGKNAPZAKKEN (zooals op het vasteland van Europa in gebruik) zullen zeer nuttig bevonden worden voor bergbeklimmers.
Probeer ons CARBOLINEUM, die Houtbewarede vloeistof. Timmerhout, met deze uitstekende stof behandeld, zal met succes alle oorzaken van verrotting weerstaan.

AAN AANVRAGEN VAN 'T BINNENLAND WORDT PROMPTE AANDACHT VERLEEND.

KAAP DE GOEDE HOPE SPAARBANK MAATSCHAPPIJ

APPLICATIES voor Leeningen zullen dagelijks in overweging genomen worden ten Kantore van de Bank, Groenteplein, Kaapstad.

S. V. HOFMEYR,
Secretaris.

D. ISAACS & CO.,
DE KAAPSTADSCHE LEVERANCIERS
VAN MEUBELEN,
STELLEN NU TEN TOON HUN LAATSTE ZEGEPRAAL
Het 'Jameson' Slaapkamer Set
(ONS EIGEN MAAKSEL).
IN GOED GEDROOGD SOLIED ESSCHENHOUT,
KOMPLEET,
£9 16s. £9 16s.
BESTAANDE 3 ARTIKELEN ALS HIERONDER:

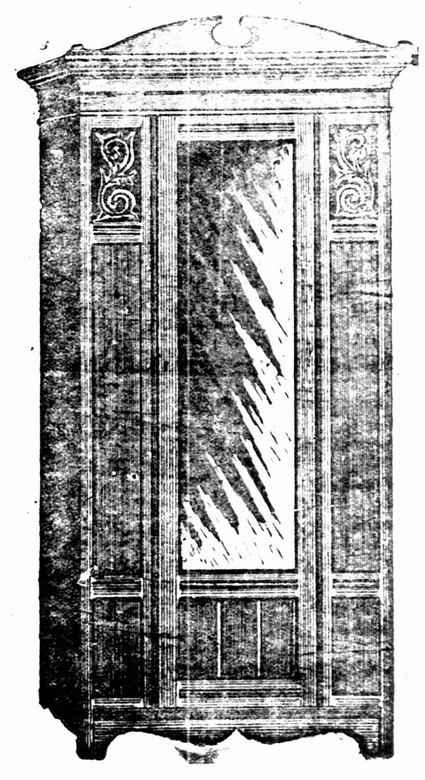

HANGKAST, 3 Voet 4 Duim wijd en 6 Voet 9 Duim hoog, met Spiegelglas 48 Duim bij 14 Duim. **£5 5s**

3 VOET MARMEREN TOP WASCHTAFEL met Tichel Rug, met Klein Kastje beneden, en een Kapstok aan elke Zijde. **£2 14s.**

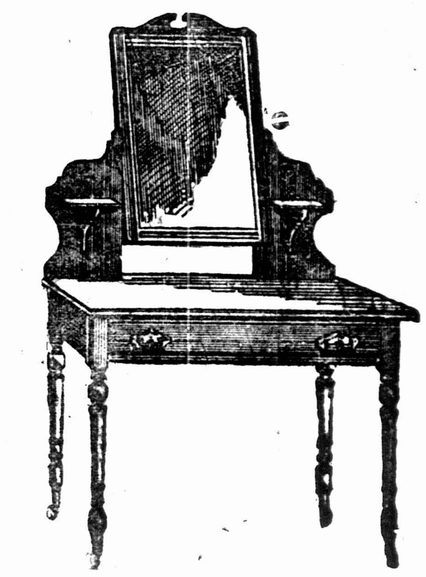

3 VOET KLEEDTAFEL voorzien van een Spiegelglas 18 duim bij 14 duim op patente wieletjes. **£2 7s.**

Bovengenoemde is aanmerkelijk beneden in prijs dan de inferieure ingevoerde artikelen en daar wij slechts hout gebruiken dat goed gedroogd is in de Kolonie zullen Koopers het voordeel hebben van onze waarborgd at de artikelen de hitte van het klimaat zullen staan.

D. ISAACS & CO

STOOM-KABINETFABRIEK.
BARRACK-STRAAT EN BOOM-STRAAT.

UITSTALKAMERS.
LANGMARKT-STRAAT EN PLEIN-STRAAT.

KAAPSTAD.

HET GENAS HEN ALLEN.

MIJNHEER,—Negen maanden geleden betuigde ik in een brief aan u van de goede uitwerking van RHEUMATICURO in mijn geval. Ik ben 60 jaren oud en heb 23 jaren lang geleden aan CHRONISCHE ASTHMA en RHEUMATIEK en zocht verlichting van vele beroemde geneeskundigen, en probeerde alles zonder baat te vinden en had in mijn geval alle geloof in menschelijke bekwaamheid verloren, tot dat ik RHEUMATICURO probeerde en in eens zijn mijn Neuralgia, Rheumatiek en pijnen in hoofd en aangezicht verdwenen en het nieuws is ver en wijd verspreid dat "onmeester VAN ROOY amper heellemaal gezond was van die wonderlijke Medicijn," en dit was werkelijk het geval; elkeen die het probeerde beveelt het aan.

De heer JACOB VAN ZIJL van Vlakfontein 3 uur van Steijnsburg), is genezen van een schijnbaar ongeneeslijk geval van Rheumatiek en Jicht. Nooit, zei zijn moeder Mevr. VAN ZIJL aan mij, was er een erger geval van "Koorts Ziekte," zoosals zij het noemen. De eerste dosis RHEUMATICURO deed de lijdende jonge man rustig slapen en medecijn werd voortdurend toegediend, hoewel de buren en vrienden zeiden dat zij niet verwachten dat hij leven zou, *maar hij twee-maal hier*, en getuigde van de geneeskracht van de RHEUMATICURO en PILLEN.

De oude heer VAN DER WELT, van Reddersburg, werd genezen door een bottel.

De heer A. COETZEE, Brandvlei, Middelburg, C.C. vond dadelijk verlichting. Mijn zoon JAN en zijn schoonvader, de heer J. A. SMIT, van wonderboom, Burgersdorp, werden ook genezen maar ik moet nu sluiten.—Ik blijf uw dankbare vriend, J. C. van JONES RHEUMATICURO.

Het groote Zuid-Afrikaansche geneesmiddel voor Jicht, Rheumatiek, Rheumatische Jicht, Lende Jicht, Heup Jicht, Aangezicht-pijnen, ens, en heeft vele duizenden gevallen, veel erger dan bovengenoemden genezen. Is verkrijgbaar van alle Apothekers en Winkeliers door geheel Zuid-Afrika.

THORLEY'S VOER
VOOR
RUNDVEE,
Paarden, Varkens, Schapen,
ENZ.

LACTIFER
Voor het grootmaken van Kalveren
Zonder Melk.
Eenige Agenten,
R. WILSON, ZOON & Co.,
ST GEORGESSTRAAT.

DAT de Zweedsche Normaalheet Kachels zoo populair in Zuid Afrika zijn geworden?
OMDAT
In 't groot en in 't klein bij
WADNER EN ERIKSEN,
ZWEIGBERGK, ERIKSEN & Co., 17 Langstraat Kaapstad.

ZUID-AFRIKAANSCHE
KONINKLIJKE MAILDIENST
De "CASTLE MAIL" Maatschappij.

DE Stoomboten dezer Lijn vertrekken van Kaapstad naar Londen om de veertien Woensdag, te 4 uur n.m., via Madeira en Plymouth, te Sint Helena en Ascension aanleggende op de bepaalde tusschentijden.
... 23—PLANTALLON CASTLE, Kapt. DUNCAN.
... 30—NORHAM CASTLE, Kapt. HARRISON.
... 23—DUNOTTAR CASTLE, Kapt.

extra Booten voor Engeland, via Las Palmas
ABUNDAL CASTLE, Kapt. WINDER, omtrent ... November.
LISMORE CASTLE, Kapt. LE SUEUR, omtrent 25 November.
WARWICK CASTLE, Kapt. WALLACE, omtrent ... December.
GARTH CASTLE, Kapt. RENDALL, omtrent.

Voor Vracht of Passage vervoege men zich bij de Agenten van de CASTLE MAILBOOT MAATSCHAPPIJ, (Beperkt.

UNION LIJN
KONINKLIJKE MAILDIENST.
UNION STOOMBOOTMAATSCHAPPIJ
BEPERKT.

DE Mailboten der Maatschappij vertrekken van Kaapstad naar Engeland via Madeira, om den anderen Woensdag te 4 uur n.m., als onder aangeleggende

VOOR ENGELAND.
Dec. 2—NORMAN (IJzeren Schroef) Kapt. NES
... 16—TARTAR, Kapt. MORTON.
... 30—MOOR, Kapt. GRIFFIN.

EXTRA BOOTEN VOOR ENGELAND.
GUELPH (IJzeren Schroef) Kapt. TYSON.
... November ... Londen.
GOTH (IJzeren Schroef) Kapt. BRENNAN, ... November, met aan St. Helena en Ascension ... Londen.
TROJAN, Kapt. MORLEY, ... December, met aan Londen.
GAUL (IJzeren Schroef) Kapt. SAUNDERS, 17 December ... aan Londen en Londen.
ATHENIAN, Kapt. MATHEWS, ... December, met aan Londen.

Een van de Maatschappij's mooie booten zal SOUTHAMPTON verlaten voor HAMBURG, kort na de aankomst van deze Mailstoombooten.

RETOURKAARTJES naar ENGELAND gangbaar voor Zes Maanden, worden verkreikt tegen een vermindering van 10 pCt. op den Dubbelen Passagie prijs.

RETOURKAARTJES naar ENGELAND langs de KUST worden uitgereikt voor terugreis binnen Drie Maanden per de Mailboten of the Castle Maatschappij Stoomboten.

Voor Vracht of Passage doe men aanzoek aan de Kantoren van de Union Stoomboot Maatschappij, Adderleystraat.

Gedrukt en Uitgegeven door de Drukpers Maatschappij Van de Sandt de Villiers & Co. Beperkt, aan hun kantoor 41 Burg-straat Kaapstad

Stellenbossche stadhuis.

OPGEWONDEN VERGADERING.

HET MARKTHUIS GESPAARD.

(*Van een Correspondent.*)

…nsdagmiddag te 3 ure werd de vergadering … het stadhuis gehouden. … tusschen de 150 en 200 personen … de zaal van het gouvernements … was te klein.

… Pernique stelde voor als voorzitter … Neethling. Werd gesecondeerd. … Neethling bedankte.

… Heyneke stelde voor dr. Smuts. … gesecondeerd. … Smuts bedankte.

… M. Neethling, L.V.R., kwam … binnen en werd met getrap …

… heer Neethling werd toen voorgesteld … gesecondeerd. Hij nam den voorzitter … de vergadering die van daag … opgeroepen nooding was omdat er een … genomen tegen de onwettigheid … vergadering daar de belasting… opgeroepen en niet de huishou…

… Pieter Bosman, voorzitter van de … gaf een uitleg waarom de belas… werden opgeroepen, doch het vond … kou er van denken wat of …

… Pieter de Waal zeide dat hij een van … voor de kontracteur en dat hij dus … dat hij zijn borgschap terug trekt … neem Pieter jij is mos rijk, jij kan be…

… Chas. Marais ook een van de borgen …

… Honey stelde voor dat alle beslui… de vorige vergadering waren geno… worden vernietigd uit genomen de … Het werd gesecondeerd.

… Morrison stelde voor de som nog … maar eerst de plek te bepalen. … Neen, neen.) Werd afgestemd. … een paar er voor. Allen stem… voorstel Honey, uitgenomen een …

… (met een bevende stem) … op de Braak te bouwen … te laten aan het oordeel der … Werd gesecondeerd door den … (Geroep van "Dat is …

… stelde voor waar het oude markt… Gesecondeerd door den heer F. …

… Bietsch stelde voor op de Braak, … oude markthuis, met de voor … Braak. De heer Pieter Faure …

… ander amendement het … midden van de Braak. … Townsend verzocht het woord, en … rede gevallen met het … time is up en … gelach.) … dat men den heer … spreken.

… Townsend zeide dat hij aan de stad … Landbrandt om te zien of er iets … oude kruithuis niet mag … doch men kon er niets … werd gedurig in de rede ge… plicht te gaan zitten.)

… zeide dat hij beschouwde dat … markthuis met de geschikte … sprak zoet, doch ik kon niet alles …

… der Bul zeide … vroeger werd … Marais gezegd, men moet be… vergadering had besloten. Nu … plek is niet goed en die plek is … sprak recht bezadigd en ver… Professor Marais wou zich verdedigen … niet op. Ds. Neethling … toon. Hij zeide dat het … meent de onder… dat zij meer te zeggen heeft … dan onder zoo een partij … wist niet hoe dat een man … heeft voor de Braak of voor … stemmen. De eerw. Weber … recht gevoelig is over … Neethling heeft gezegd (hij … hoerste buurte.) Zijn … over wat hij denkt dat de … recht heeft als de boven … getrap en geschreeuw dit is …

…voorzitter kon de vergadering bijna niet … krijgen. Nadat het weder stil … voorzitter dat hij eerst het amendement zou voorstellen om het stadhuis in het midden der Braak te bouwen. … stemden voor het amendement en 18 er …

…voorzitter verklaarde dit amendement toen … aangenomen, waardoor al de andere amen… en het origineel voorstel volgens … gebruik vervielen.

… Berg stelde toen dadelijk voor een … van den voorzitter. Er was toen een … en geschreeuw, die vergadering … de vergadering is onwettig, want … voorstellen werden niet voorgesteld." … Morrison leverde een protest er…

… Vos en dr. Smuts hebben ook ge… kon niet alles hooren.

KIMBERLEY.

DE NEDERLANDSCHE TAAL.

(*Van een Correspondent.*)

… niet zoo heel ver in het ver… dat de dagen van Kim… en dat de plaats spoedig … centrum zou meen…

… zoo dachten hebben zich …

… teeken van vooruitgang of … eene plaats dan heeft Kim… zich hierin te verheugen. … den laatsten tijd overal ge… toestellen verrijzen. Doch de … rinderpest rigt ook hier nu hare … welk nadeel zij de plaats … moet de tijd leeren.

… schijnt de handel er nog … loden.

… Gereformeerde gemeente … goed de omstandigheden in … De leeraar heeft hier … werkkring. Hij wordt … der gemeente bemoedigd.

… onlangs van den heer … Haarhoff en Michau … haken is in de kerk, een … geschenke. Het geschenk … den heer en mejufvrouw … leeraar, en hun werd de dank … kansel toegebracht.

… Vereeniging gaat ook nu weer …

… van Prof. de Vos goed … dat de Hollandsche taal … vereeniging wordt gebezigd. … wordt men in zijne … gelaten. En dit nog al in Kimberley waar het Engelsch …

… verband met de Hollandsche … een gezegend werk. Menig … een waar tehuis.

… hier meer en meer gevoeld … de plaats van den heer … zijn bezweken, met … maar ten gevolge van …

…statistici heeft een nauw… om uittevinden in … hoogste ouderdom behaald … vindt hij uit, heeft … 000,000 slechts 78 … 100 jaren oud zijn … dan 40,000,000 heeft 213 … verjaardag hebben … 146, Schotland 46, … Sweden 10 en Noor… ners 23, Zwitserland … honderjarige beroemen. … bevolking van zoowat … De meest verbazende … statisticus gevonden, … oproerige streek … Servie … Schiereiland. … de 100 jaren oud … Bulgarije 3,883. Met … heeft een honder… inwoners, en neemt … der de volkeren voor … alleen stierven … boven de 100 …

"ONS WEEKBLAD."

UIT DEN VRIJSTAAT.

Den weled. heeren Van de Sandt de Villiers & Co., Kaapstad.

Weled. heeren,—Ik heb de eer inteekenaar te worden op *Ons Weekblad* en zend uw een postwissel.

Het doel mijner inteekening is om de rechten der Hollandsche taal te helpen bevorderen.

Het schrijven van professor De Vos doet onze harten goed, wij die nog niet overgegaan zijn tot het jingodom en wenschen als Afrikaners te sterven.

Hier zijn duizenden die de knie niet zullen bugen voor den "Gecharterden afgod."

X.

UIT HET ONDERVELD.

Mijne heeren,—Ik heb uw Weekblad met dank ontvangen en met veel genoegen gelezen. Ik heet het van harte welkom in mijn huis en ik zend gaarne mijn inteekeningsgelden, dat het alle weken bij mij kan komen kuieren. Ik zal niet veel er naar verlangen en indien het misschien meer dan acht dagen vertoeft, verzoek ik u zijn bondeltje toch maar op te rollen en zijn kompas naar —— te stellen en het in den vuurwagen te steken, en dan met rook en damp naar mij te zenden.

De uwe

G. S. M.

Een dankbetuiging.

OPEN BRIEF AAN PROFESSOR P. J. G. DE VOS.

Wel.eerw. professor,—Ik heb uw schrijven over de "Nationale vraagstukken," onlangs in *Ons Land* verschenen, nauwkeurig gevolgd en getrouw doorgelezen. Ik bedank en wensch u hartelijk geluk voor den onversaagden heldenmoed en mannentaal, waarmede gij de nationale belangen van ons volk en taal hebt behandeld. Het was mij waarlijk aangenaam een man en wel een professor zijn standpunt op die wijze te zien blootleggen. Niet omdat ik mij onbewust was omtrent uwe gedachten aangaande onzen volkstoestand; maar omdat dezelfde dingen beter en prachtiger dan ooit tevoren te hooren en te schrijven u niet verdrietig maakt en ons zooveel te zekerder is. Dan ook omdat alle halfhartige en onbesliste Afrikaners, die nog op twee gedachten hinken, toch nu eens in de gelegenheid gesteld werden, om duidelijk te zien op welke gevaarlijke wegen zij zich begeven, en voor welke gevaren zij blootstaan (om nu niets te zeggen van diegenen die reeds of omgekocht of door de hedendaagsche beschaving verEngelscht zijn). Nog nooit heeft iemand, zoo ver mij bekend is, de zaken zoo duidelijk afgeschilderd en krachtig besproken van de …… Rhodes tot op onze leeraren en kerkeraden. Waart gij geen theologische professor, dan werden er zeker hatelijke beschimpingen tegen uw schrijven gebezigd; doch daar gij zulk een verantwoordelijke positie in de kerk bekleedt, kunt gij met meer recht en gezag zulke vraagstukken behandelen. De wijze waarop gij schreeft is, mijns inziens, niet te scherp geweest; wij houden niet van dat "doekjes omdraaien."

DE HOOFDKWESTIES.

Niemand kan nu nog weifelen of voorgeven verkeerd ingelicht te zijn omtrent (*a*) Den heer Rhodes. (*b*) Onze verplichte houding tegenover hem. (*c*) Het aankweeken en wegruimen van rassenhaat. (*d*) Ons onbevredigend en onbestaanbaar schoolstelsel. (*e*) De trage en slappe houding van sommigen onzer voormannen op kerkelijk en politiek gebied, alles in aanmerking genomen. (*f*) Onze dure plichten tegenover land, volk en taal.

Ik verblijd mij te zien hoeveel gij over hebt voor ons land, inzonderheid voor onze taal. De twee zijn toch onafscheidelijk, desnoods zou men wel een taal kunnen hebben zonder volk, maar nimmer een volk zonder taal. Het deed mij zeer goed te vernemen dat gij bereid zijt, om, indien later noodig en hetgeen wij stellig verwachten, in de vereischte Hollandsche schoolboeken te helpen voorzien. Ik wil niet in de bijzonderheden gaan om de ouders, de onderwijzers, de leeraren, de kerkeraden of de regeering de les te lezen; ik hoop en ieder zal voor zich de noodige lessen daaruit trekken; want er is waarlijk geen persoon of stand die door u niet werd behandeld.

Ik meen in naam van het gansche volk te schrijven, als ik zeg dat wij u allen

HARTELIJK BEDANKEN,

voor uw geëerd schrijven, en wij hopen dat gij later de vruchten daarvan plukken zult.

Als er ooit een tijd was waarin de oogen van ons volk zijn opengegaan, dan is het nu. Wij beamen ieder woord door u geschreven, en al schijnt het of er zich soms onoverkomelijke bezwaren voordoen, wij moeten ons daardoor niet laten mismoedigen. Die ons tot hiertoe geholpen heeft is ook machtig ons verder te helpen, en moet ten spijte van al onze pogingen, gelijk door u is gezegd, onze taal uitsterven moge het dan onze oogen niet zien. Wij vertrouwen dat er al meer en meer zulke mannen zullen opstaan, als gij, "Onze Jan" en de heer F. S. Malan (Editeur *Ons Land*) die onze belangen op de harten dragen, en daarbij alles uit een godsdienstig oogpunt beschouwen. Wij wenschen u Gods besten zegen toe, "Hij volmake u tot alle goed werk."

Met hoogachting,

De uwe,

D. G. CILLIE, P.zn.

Wellington.

Het *Dagblad* gelieve over te nemen.

RIVERSDAL.

(*Van een Correspondent.*)

17 November, 1896.

Geachte heer,—Ik geef mijn vergenoegen te kennen omtrent *Ons Weekblad*, daar het zoo veel nieuws bevat en nog te meer daar ik zie dat het voor den godsdienst is, want die moet toch bij een ieder het zwaarste wegen anders kan er geen zegen wezen noch zegen op verwacht worden.

Met ons distrikt gaat het bijzonder goed na al de zware tijden die wij doorgestaan hebben. De oogsten zijn bijzonder goed. Haver, gerst en rog is hier in overvloed, en wat nog meer zegt, het is alles verkoopbaar en er is vraag naar. De koornoogst is niet zoo goed, maar veel beter dan de menschen het maken. Zij klagen er over en als ik moet zeggen wiens schuld het is, dan moet ik zeggen hun eigen, want hadden zij gewacht tot het tijd was om koorn te zaaien, dan hadden zij een menigte gewonnen, maar toen wilden zij slimmer wezen en gingen in April maand koorn zaaien en dit is nu alles dood van de roest.

Het laat koorn ziet er prachtig uit en zal ook veel van gewonnen worden. Dus denk ik dat het lawaai weer grooter is dan de werkelijkheid. De regen van gisteren was zeer mooi, het was een zachte doordringende regen, zooveel dat men kan ploegen zonder water te leiden.

GELD IS HIER NIET SCHAARSCH;

ossen zijn op een goeden prijs, paarden zijn duur, donkeys, muilezels zijn duur, schapen gelden ook een tamelijken prijs. Het is nu geen wonder als men iemand krijgt met een paar goudstukken bij zich, ja zelfs de arme heden. Geld is niet schaarsch, maar als men collecteert voor de zending dan zou men zeggen: hier is niet zoo iets als geld in ons land. De fouten van de heidenen en van de zendelingen kunnen genoeg gehoord worden, maar om een gift voor die zaak te geven, is zeer zwaar.

Als men aan iemand zou vragen of hij een gierigaard is, dan zal hij ten eenemale zulks niet willen bekennen. Hij zal kwaad worden en zeggen: aan andere zonden ben ik schuldig, maar niet aan gierigheid. Maar zeg mij, wat is het als ik mijn hand en beurs en hart sluit voor de zaak van den Heer? Dit is toch verkeerd; als ik een klomp geld geleend heb en de eigenaar zou iemand zoo nu en dan zenden om mij zoo een weinig rente te vragen en ik het weigerde, zou dat niet verkeerd zijn? Mocht het bij een ieder de begeerte zijn: als ik naar den hemel ga, dan gun ik het ook aan anderen dat zij met mij zaam gaan. Ja ook de heidenen.

De uwe

M. A. M. OOSTHUIZEN.

LAWN TENNIS.—Prachtig assortiment, Ayres Slazenger's, Holden's, Fortnam's, Racquet en niet … soort Ballen, Netten, Standers, enz., volledige toestellen, enz.—THURSTON en Co., Kaapstad.

DE PAARL.

(*Van een Correspondent.*)

Wij verblijden ons met het onderveld over de gezegende regens aldaar gevallen. Die regen lost nu het geheim van al den wind, en de stoforkanen die wij hier aan de Paarl hadden op. Dagen reeds woei hij en nog is er geen verandering te bespeuren, maar wij murmureeren niet; in plaats daarvan dragen wij de ongerieven des winds met geduld, in de hope dat al onze landgenooten in het noorden hun bescheiden deel van den onmisbaren regen nu ontvangen.

SPIRAL MENINGITIS,

of de "nieuwe ziekte," zooals wij haar hier ter stede hooren noemen, heerscht steeds in een ergeren of minderen graad. Er is weer een geval van een gespierden jongeling die ernstig krank ligt. Eenige kinderen zijn reeds er aan bezweken en anderen nog niet hersteld.

HET HUGENOTEN SEMINARIUM

gaf zijne jaarlijksche tentoonstelling Dinsdagavond. De geheele opvoering bestond bijna uitsluitelijk uit muziek. Het is wat gewaagd van eene schoolinrichting om zulke kenners van muziek als de Paarlieten een geheelen avond op kindermuziek te trakteeren. Tot nog was toegang gratis, maar dit jaar moesten wij betalen. Was dit het geval niet dan had men geen recht oordeel te vellen. "Een gegeven paard kijkt men niet in den bek." Dit is echter geen oordeel maar slechts eene waarschuwing voor de toekomst. Men zegt niet de "entertainment" was voor de ouders der kinderen, want allen die hun 1s. of 1s. 6d. betaalden waren welkom. Het werk aan

DE MAGISTRAATS KANTOREN

dat voor getenderd werd is door den heer J. J. Tribelhom gekregen. De heer Tribelhom is een Afrikaner en inwoner van ons dorp. Het werk zal eenige duizenden ponden kosten eer dat het voltooid is. Wij wenschen hem geluk ermede, en hopen van harte dat de gebouwen zoowel als derzelver voltooing de Paarl tot lof zullen strekken. Het doet ons hart goed dat hij de gelukkige man was en niet de Kaapsche bouwlieden die de tenders voor den tronk ("gaol") en de A.B.C. bank hadden. Zulke lieden hebben geen belang in plaatselijke aangelegenheden, komen hier in, gebruiken onze werklieden die omgehaald worden eenige maanden voor hoogere prijzen te werken en bezorgen de geheele plaats het zij direkt of indirekt meer onaangenaamheden dan iets anders. Dit is ook een feit en geen hersenschim, want verscheidene aannemers hebben er bitter over geklaagd.

Tusschen

VIJFTIG EN ZESTIG

werkers, Zondagsschool onderwijzers en onderwijzeressen vernemen wij zijn naar Ceres-weg gegaan om de conferentie aldaar gehouden bij te wonen. Er moest een dozijn predikanten en zoowat vier honderd bezoekers bijeengekomen zijn. Onder anderen hadden zij wel.-eerw. Donald Fraser, die nu op weg naar midden Afrika is, in hun midden. De vergaderingen werden in de gouvernements plantage, Kluitjeskraal, gehouden. De vreeselijke wind die ook daar woei maakte de verrichtingen minder aangenaam dan men onder gunstiger omstandigheden met recht had verwacht.

Een der plaatselijke

VOERHANDELAARS

is nu bezig een ontzaglijk ijzerenpakhuis bij Lady Grey brug statie op te richten. De voerhandelaars hebben voorleden jaar, ook door medewerking der sluipmoordenaars in de Transvaal, zoo "lekker" gekregen dat zij nu niet slapen maar tijdig zorg dragen voor bergplaats wanneer ingekocht wordt. Jammer maar dat onze hooioogst een totale mislukking schijnt te zijn. Reeds is October voorbij en wij zijn over de helft van November gekomen en nog maken de voerwagens haast geene verschijning op de markt. Het is treurig gesteld met de graanboeren dit jaar. Sommigen kunnen de haver niet oogsten en jagen maar het vee op het land. Een boer bijvoorbeeld zaaide meer dan 100 mudden en kreeg slechts 20 vrachten. Men weet één vracht voor één mud is niets buitengewoon.

Z.-A. REPUBLIEK.

De ed. heer Pretorius, vroeger president van de Zuid Afrikaansche Republiek heeft volgens de *Volksstem* de hem door de regeering opgedragen opdracht aangenomen, om, namelijk, zijne geschiedkundige herinneringen te boek te stellen. Met het oog hierop zegt het genoemde blad: Maar dan moet zijn (des heeren Pretorius) arbeid oprecht en subjectief wezen; dat wil zeggen, hij moet de gebeurtenissen uit het verleden neer doen schrijven in het licht zijner eigen opinies, niet in een kleurloos licht van gekunstelde onpartijdigheid en onzijdigheid. De persoonlijke inzichten, de eigene ervaringen, teleurstellingen en voldoeningen van ex-president Pretorius, zie daar wat wij gaarne van dezen ouden Transvaler zouden willen hebben. Het nageslacht zal gaarne willen weten het *waarom* en *hoe* van de gebeurtenissen die reeds vrijwel geschreven zijn; alzoo zal ex-president Pretorius een werk kunnen volbrengen van het hoogste Afrikaner belang, een werk dat van blijvenden invloed kan worden op zijn volk.

Te Johannesburg wordt druk geteekend op een petitie waarbij het herstel van den heer van Stripriaan Luiscius in zijn vroegere betrekking bij de N.Z.A.S.M. wordt gevraagd.

Slordig dooreenloopen.

17 November, 1896.

Aan den Redakteur.

Mijnheer,—Ik zie in uw geëerd blad van 14 dezer dat de kamer van koophandel van Kimberley klaagt dat er door de bevoegde autoriteiten niet genoeg gelet wordt op de gekleurden die bij de spoorweg-staties op de perrons de blanken verdringen. Deze klacht van gemeld lichaam komende is juist en rechtgezien. Mocht er maar van dien kant op dit schandelijk verzuim der regeering of haar ambts-personen gewezen worden.

Voor een week geleden was ik met den trein naar Somerset Oost, maar het is om het minst te zeggen een gemengd gebrouw. Te Nauwpoort was het in de verversching-kamer haast onmogelijk om zonder zich aan een zwarte te stooten een kop koffie te krijgen, en zoo ook op Middelburg statie. En wat het nog erger maakt is dat dezelfde kopjes voor blanken en gekleurden dienen. Te Cradock-statie op het perron kuieren de jonge Hottentotten op en neer, de een den ander van de "party" vertellende om dan later naar de koffie-tafel te gaan voor een kop koffie en koek die er op tafel stond met eigen handen zich bedienende.

Mijnheer, al is het dat de Darley Hartley's met de zwartjes op denzelfden platform raadplegen en plannen maken, is het daarom niet noodzakelijk dat onze overheid aan zulk slordig dooreenloopen zal toegeven. Wij willen hopen dat onze parlementsleden nog ambitie bezitten om een kijkje zelf te doen en de noodige stappen zullen nemen om aan dien ongewenschten toestand perk te stellen.

De uwe,

N. A. J. VAN RENSBURG.

DRIEDUBBEL IS HIJ GEWAPEND,
DIE EEN RECHTVAARDIGE TWIST HEEFT.

CLEMENTS TONIC,
DER WERELDS GROOTE HERSTELLEND MIDDEL, HEEFT MEER GEVALLEN VAN INDIGESTIE, NEURALGIE, ZWAKHEID, WATERZUCHT, NIER- EN LEVERKWAAL GENEZEN DAN ALLE ANDERE MEDICIJNE ZAAMGENOMEN.

Zoo gij krank zijt en uw leven op prijs stelt, sta er op Clements tonic te hebben, en geen substituut anders zult gij teleurgesteld zijn.

Mejufvr. Annie Levett, Manchesterstraat, Christchurch, N.Z., schreef den 19den April, 1893:—Ongeveer twee jaar geleden kreeg mijn zenuwgestel een grooten schok, die hartklopping tengevolge had, en mij het bed deed houden voor eene maand. Ik ontbood een dokter, doch hij deed mij maar weinig goed, nogthans werd ik ietwat beter; ik begaf mij daarop tot een apotheker, daar ik zeer zwak en zenuwachtig was, en ongeschikt voor eenig werk; ik had geen lust tot eenig werk, en mijn leven was mij tot een last. Ik had gelezen van Clements tonic, en ik liet mij overhalen hetzelve te gebruiken. Ik deed zulks en bevond dat het de beste medicijn was die ik ooit voor mijn kwaal gebruikt heb—in derdaad het heeft mij weer sterk gemaakt en nieuwe levenskracht in mij gebracht; het heeft mijn eetlust op wonderbare wijze verbeterd, en het onaangenaam gevoel van zwakheid en lusteloosheid weggenomen. De uwe, Annie Levett, Manchesterstraat, Christchurch, N.Z.—ADVT.

RICHMOND.

(*Van een Correspondent.*)

Prachtige doordringende regens zijn aan het vallen! Eene groote uitkomst! De nood was hoog. Nu zullen de boeren weer moed hebben.

Laatste week was de heer Le Roux hier op school inspektie. Hij is tamelijk voldaan met onze publieke school.

Jammer maar dat de heer Chas. Hofmeyr, principaal der school ons gaat verlaten. Hij heeft eene soortgelijke betrekking te George aangenomen.

Zaterdag l.l. is de heer J. C. Gericke, hoofdonderwijzer te Caledon, en zijne plaats uit 20 applicanten gekozen, veel wordt van hem verwacht. Hij zal zeer welkom zijn in ons midden.

Onze vorige zedeling eerw. P. de Villiers, thans te Malmesbury gevestigd is ook hier op bezoek.

Gisterenavond hield hij eene toover-lantaarn in de zaal der christelijke jongeling vereeniging. Wij zijn blijde hem weer te zien.

Na de kersvacantie komt Miss Nettie Pieterson, dochter van wijlen ds. P. Rose Pieterson, zich te Richmond vestigen als muziek onderwijzeres en orgeliste bij de Ned. Geref. gemeente! Wij meenen in haar een dame van de uitstekenste bekwaamheden te krijgen.

Zondag l.l. prachtige opkomst! Kerk bijna vol. Maandag werd de heer D. P. Viljoen, Oudefonten, tot diaken gekozen.

Boeken en tijdschriften.

Neerlandia, October.—No. 4.

Het vierde nummer van dit maandschrift van "het algemeen Nederlandsch verbond" is ons ter hand, en bevat als naar gewoonte veel dat de belangstelling in de Nederlandsche taal opwekt. Elders nemen wij een stuk "Nederlanders in Amerika" over. De heer J. H. J. Hamelberg levert een bijdrage over de Nederlandsche taal op de Nederlandsch West-Indische eilanden, en toont aan dat op de benedenwindsche eilanden: Curaçao, Bonaire en Aruba veel Nederlandsch gehoord wordt, en dat er sinds eenige jaren een gouvernements-meisjesschool bestaat die doet hopen dat de opgevoede dames met der tijd meer gebruik zullen maken van hun moedertaal. Het verslag van het Jameson select-comité, alsmede ons hoofdartikel over de prijsuitdeeling aan de Paarl, wordt overgenomen. Wij melden dit om aan te toonen dat men in de buitenwereld thans meer notitie begint te nemen van wat in Zuid-Afrika omgaat op politiek zoowel als op taalgebied.

Neerlandia schijnt ons in een gevoelde behoefte te voorzien, en daar de inteekening zoo laag is, hopen wij dat dit maandblad nog al ondersteuning van de Afrikaners zal erlangen.

BRIEVENBUS.

Gisteren avond ontvingen wij van ds. M. Postma van Middelburg een belangrijke correspondentie over de runderpest in Vrijburg. Daar het reeds te laat was om ze te plaatsen moeten wijze tegen onzen zin laten overstaan voor het volgende nummer.

Neerlands Indie.

De toestand op Atjeh is nog altoos dezelfde: Demonstraties van de zijde der vijanden worden onmiddellijk gestraft met tuchtiging van de oproerige kampongs, m. a. w. de "companie" laat den Atjeher telkens het overwicht harer wapenen gevoelen. Toekoe Oemar is nog altijd op vrije voeten. In sommige streken keert de bevolking terug. Wat de toekomst zal geven? Wat de plannen der Nederlandsche regeering ten opzichte van Atjeh zijn?

OP DEN VERJAARDAG van Neerlands koningin (31 Augustus) verklaarde te Kota-Radja de overste van Heutsz, dat als men voortging met de tegenwoordige tactiek, de pacificatie tegen den tijd der kroning van H. M. een voldongen feit kon zijn. De minister van koloniën neemt in de eerste kamer wel de verantwoordelijkheid in zake Atjeh op zich, maar wacht voor de te volgen politiek de voorstellen af, die hem van Buitenzorg (Batavia) gezonden zullen worden. Intusschen is zijn excellentie persoonlijk voor de geconcentreerde linie, een defensieve en afwachtende houding. …… m. a. w. wat dit laatste betreft, juist het tegenovergestelde van hetgeen door den luitenant-kolonel van Heutsz als de verdienste der tegenwoordige tactiek wordt voorgesteld. Hoe de Indische regeering er over denkt, is niet bekend, maar er wordt gehoopt, dat het opperbestuur de voorstellen zal ontvangen met een gepaste bescheidenheid, voortvloeiend uit de overtuiging, dat de gouverneur-generaal en zijn raadslieden beter kunnen oordeelen over de eischen van den actueelen toestand, dan in Nederland met den besten wil het geval is.

OP HET EILAND LOMBOK, een van Neerlands Oost-Indische bezittingen, is het ook nog niet zooals het wezen moet. Zoo kwam o.a. den 3den October l.l. uit Batavia het volgende telegram:—"Het stoomschip "Atjeh" heeft honderd matrozen aan land gezet. De kampongs Gondok en Kimbang werden verbrand, 40 oproerlingen werden gedood en 25 gevangen genomen. De vijand vluchtte. Wij leden geen schade. Het is nu rustig." Dit heeft dan ook sommige leden van de tweede kamer in het voorloopig verslag over de Koloniale begrooting doen vragen, in hoeverre de onlusten op dat eiland politieke beteekenis hebben.

Overzeesch Nieuws.

ZOUT ALS GENEESMIDDEL.—Ons gewoon zout is een zeer goed huismiddel bij verschillende kwalen. Een goede mespunt zout in water opgelost, neemt dadelijk het maagzuur en andere maagkwalen weg. Bij keelontstekingen is gorgelen met zoutwater zeer heilzaam en minder gevaarlijk dan met chloorkali, daar het niet hindert als de patient er iets van doorslikt. Wrijven met sterk zoutwater ontneemt de pijn van wespensteken en belet het opzwellen. Bij branden, waar geen brandwonden aanwezig zijn, bestrijkt men de plek met olie en strooit er zout overheen. Als men dit herhaalt, totdat de pijn geheel opgehouden is, zullen er niet eens blaren ontstaan. Bij vergiftigingen doet zout als braakmiddel goede diensten; men doet dan 4—5 theelepels zout op een ½ liter warm water. Zout is verder in staat bloedingen te stelpen en wordt vooral bij het tandentrekken met goed gevolg aangewend. Bij puistjes en kleine gezwellen, gebruikt men zout ook als prikkelend middel.

EEN MOEILIJK WERK.—In April 1891 vertrok van Carthagena, in Spanje, het te Sunderland thuis behoorende stoomschip *Skyro* naar Londen met eene kostbare lading, op eene waarde van ongeveer 30,000 pond st. geschat. De lading bestond uit zilver, lood en fruit; in de kajuit lag voor eene waarde van 9,000 pond aan zilverbaren geborgen. Dit schip had eene voorspoedige reis tot bij kaap Finisterre, toen het in mistig weder op het Meixiddo-rif stootte, waar het overheen gleed om aan de andere zijde binnen 20 minuten in diep water te zinken, op 2 mijlen van de kust. Alle opvarenden werden gered. De reederij, die wel gaarne nog iets van de kostbare lading zag terecht komen, liet nog in hetzelfde jaar daartoe moeite doen, doch te vergeefs. Sedert bleven schip en lading onaangeroerd tot verleden jaar, toen wederom vruchtelooze pogingen werden in het werk gesteld, die men in September, toen het weer slecht begon te worden, moest staken. In dit jaar zijn dezelfde proeven met krachtiger toestellen herhaald en thans met welslagen bekroond, want reeds werden 37 baren zilver naar boven gebracht en in de bank van Corunna in bewaring gegeven, tot de onderneming voltooid zal zijn. Om de overige 51 baren te krijgen, wil men het dek van het schip doen springen, en de duiker maakt daarvoor toebereidselen, doch eene nog onbekende oorzaak heeft verhinderd, het geplaatste dynamiet te doen ontploffen. Sinds 18 Juli bezocht de duiker het schip 27 maal, plaatste boeien, ter aanduiding der juiste ligging van het wrak, en haalde daarna de gevonden 37 baren op. De drukking van lucht en water op den duiker is 73 pond per vierkanten duim. Zijn werk is daardoor zeer afmattend en niet weinig gevaarlijk, want de plaats der schipbreuk is een bijzonder woeste en blootgestelde plek, 9 mijlen ten zuiden van kaap Finisterre, en er loopen sterke stroomen. Bovendien heeft de duiker het kajuitslicht moeten wegbreken, om in de kajuit te kunnen afdalen, terwijl het dek tot kort bij de plaats, waar het zilver is geborgen, ingevallen is. Over nog drie weken hoopt men alle waarde uit den in 28 vadem of 168 voet diepte gezonken bodem geborgen te hebben. Het werk wordt verricht door Spanjaarden onder de leiding van drie Engelschen en de duiker is een Spanjaard van reusachtigen bouw en een toonbeeld van gezondheid en kracht.

EEN GESCHIEDENIS uit de jeugd van den heer Cleveland, den aftredenden president der vereenigde staten! Hij had op zekeren dag voor schooltijd iets uitgehaald, dat gestraft moest worden met een aantal slagen met een liniaal op de vlakke hand. De knaap wist niet, welke straf hem te wachten stond, speelde lustig tot het schooluur sloeg en maakte daarbij zijn handen op afschuwelijke wijze vuil. Nauwelijks zat hij op zijn plaats, toen de onderwijzer hem aan zijn lessenaar riep, hem zijn overtreding in gevoelvolle woorden onder het oog bracht en daarbij dreigend den liniaal zwaaide. De kleine Cleveland wierp tijdens de boetpredikatie een snellen blik op zijn handen, spoog in de rechterhand en wischte die, voor hij haar neerlegde om het vereischte aantal slagen te ontvangen, gauw aan zijn jasje af. De linkerhand verborg hij achter den rug. De onderwijzer bezag de vuile hand en zei toen spottend: "Hoor eens, jongentje, als je een hand kunt vinden die nog vuiler is dan deze, scheld ik je je straf kwijt." Zonder een woord te spreken, trok de kleine Cleveland zijn linkerhand te voorschijn en legde die met een sluw glimlachje, dat hem thans nog eigen is, op den lessenaar. Slechts met moeite kon de onderwijzer zijn lachen bedwingen, terwijl de gansche klasse in luid gejubel uitbrak. "Je kunt op je plaats gaan," sprak de onderwijzer en triumfeerend keerde de toekomstige president naar zijn bank terug.

DE VOLGENDE AMUSANTE WENKEN voor mannen van zaken zijn onlangs in *Drapery World* verschenen. Als gij des morgens aankomt, maakt u zelven niet gereed om te werken vooraat uwe bazen zulks doen. Gaat terstond weg als het oogenblik daar is om te sluiten. Past op uwen tijd als gij naar huis moet gaan, al zijt ge ook niet zoo stipt des morgens. Moogt ge per ongeluk des morgens er aankomen vóór de bestierders, doet dan wat aan het kranten lezen of het zingen van populaire liederen. Als gij des avonds naar huis gaat, zorgt dat het geschiedt als uwe bazen nog werken. Als zij uwe diensten mogen noodig krijgen wanneer ge weg zijt, zullen zij des te meer waardeeren. Als ge u niet wel gevoelt, blijft tehuis, en neemt wat rust. Uwe bazen doen zulks, en waarom dan ook niet gij? Als gij *naar het kantoor gaat*, zult gij moeten werken. Vergeet dit niet, uw grootste oogmerk moet zijn om het grootste salaris voor het geringst mogelijk werk te verkrijgen. Vraagt om verhooging van salaris al om de drie of vier maanden, *al krijgt ge het ook niet*; het aanzoek er om zal uwen bazen herinneren aan uwe onmisbaarheid voor hunne bezigheid. Maakt minstens alle twee jaren een verandering, dat is, *als uwe bazen u niet vóór dien tijd in het pad gestoken hebben*. Op die wijze zult gij mogelijk geen geld op zijde kunnen zetten, doch ge zult eene menigte recommendaties hebben getuigende van *uwe getrouwe en langdurige diensten*.

THOMAS À KEMPIS.—Te Zwolle (Nederland) is een begin gemaakt met het plaatsen van het gedenkteeken ter eere van Thomas à Kempis in de Roomsch-katholieke St. Michaëlskerk aldaar. Zooals reeds medegedeeld, is in den aanvang van het vorige jaar, bij de uitgeschreven prijsvraag, van de achttien inzendingen aan het ontwerp van W. Mengelberg te Utrecht de eerste prijs toegekend. De commissie voor de oprichting van het gedenkteeken is toen met den ontwerper overeengekomen, dat in drie achtereenvolgende jaren bij drie gedeelten het werk zou worden afgeleverd. Thans is tegen den westelijken muur, rechts van den ingang, de zwart marmeren onderbouw geplaatst, vervaardigd door den heer Te Riele, uit Deventer. Op eene verhevenheid van twee treden rust een gepolijst marmeren sarkofaag, welke van voren geopend is, en waarop men aan de voorzijde de woorden leest: *Honori non memoriae Thomae Kempensis cuius nomen perennius quam monumentum*. (Ter eere, niet ter herinnering van Thomas van Kempen, wiens naam langer blijft dan elk monument.) Op het dekblad van de sarkofaag vindt men een marmeren voetstuk dat de beeldengroep zal dragen, die den geleerde voorstelt als schrijver van de "Navolging van Christus." Op dit voetstuk vindt men de woorden: *Qui sequitur me non ambulat in tenebris*. (Die mij volgt, wandelt niet in duisternissen, Johannes VIII: 12: de aanvangswoorden van het eerste boek der Navolging.) Ter zijde van de sarkofaag zijn nog twee marmeren basementen aangebracht, welke eveneens den bovenbouw zullen dragen.

EEN KRUIS IN DE LUCHT.—Men kent het verhaal, dat Constantijn de Groote aan den vooravond van een veldslag een vurige kruis aan den hemel zag en daardoor overtuigd werd, dat hij in dat teeken zou overwinnen. Eene eenvoudige verklaring vindt men in het volgende, dat de *Nijm. Ct.* meedeelt:—In den nacht van Dinsdag, 26 Mei, signaleerden verscheidene waarnemers een merkwaardige halo om de maan, en wel een in den vorm van een kruis. Het verschijnsel werd te Bourges waargenomen door den abt Th. Moreux. Tegen 10 u. des avonds vertoonde de maan zich omgeven door een kleinen cirkelvormigen halo (een gewone "kring om de maan" dus). Te 11 u. 50 m., acht minuten vóór den doorgang der maan door den meridiaan, verdween plotseling de halo, om plaats te maken voor een lichtend kruis, waarvan de vier armen ieder een lengte hadden van tweemaal de middellijn der maan. Twintig minuten na middernacht verdween het luchtverschijnsel en de kringvormige halo verscheen opnieuw. Het verschijnsel kwam geheel overeen met de beschrijvingen, die er reeds van gegeven zijn in verschillende meteorologische verhandelingen, waaruit blijkt, dat het niet zeer zeldzaam is. Ook ditmaal, evenals bij de vorige keeren het geval moet geweest zijn, viel het verschijnsel samen met een belangrijke politieke gebeurtenis, want het was juist op den kroningsdag van den Russischen czaar. De verbeelding des volks is niet in gebreke gebleven, aan deze samenvalling gewicht te hechten en er tal van uitleggingen aan te geven. Het is den abt Moreux gelukt, op kunstmatige wijze en zeer in het klein zulk een kruisvormigen halo na te bootsen. Wanneer men met de hand over een beslagen ruit strijkt in een bepaalde richting en men beschouwt daardoor een lichtpunt, dan vertoont zich een lichtstreep over het punt en in de richting, waarin men over de ruit heeft gestreken. Deze proef kan op volkomen wijze volbracht worden door met een stroopachtige doorschijnende vloeistof een streep te trekken op beide zijden van een glasruit, en wel zoo, dat deze twee strepen loodrecht op elkander staan. Beschouwt men nu een lichtpunt of een lichtend schijfje door de vlakte, waar de twee strepen elkaar snijden, dan zullen de beide lichtbundels, die dan zichtbaar worden, een lichtend kruis vormen. De photografie, die de heer Moreux van zulk een kunstmatigen kruisvormigen halo verkregen heeft, geeft een getrouwe voorstelling van het verschijnsel. In verband met deze proef en met de ijskristallen in den dampkring heeft genoemde schrijver getracht, van het ontstaan van zulk een halo een theorie te geven.

GETIJTAFEL.

VOOR TAFELBAAI, NOVEMBER, 1896.

STANDEN DER MAAN.

Nieuwe Maan 5 Nov., 8 uur 57 m. v.m.	Volle Maan ● Nov., 11 uur 55 m. v.m.
Eerste Kw., 12 Nov., 7 uur 11 m. v.m.	Laatste Kw., 28 Nov., 4 uur 14 m. v.m.

Datum.		Hoogwater v.m.	Hoogwater n.m.	Laagwater v.m.	Laagwater n.m.
1	Zondag	11 33	— —	5 17	5 48
2	Maandag	0 2	0 27	6 15	6 39
3	Dinsdag	0 51	1 13	7 2	7 24
4	Woensdag	1 35	1 56	7 46	8 7
5	Donderdag	2 18	2 38	8 28	8 49
6	Vrijdag	3 0	3 22	9 11	9 33
7	Zaterdag	3 44	4 7	9 56	10 19
8	Zondag	4 30	4 54	10 42	11 5
9	Maandag	5 16	5 41	11 29	11 54
10	Dinsdag	6 6	6 33	— —	0 21
11	Woensdag	7 2	7 34	0 48	1 18
12	Donderdag	8 7	8 43	1 51	2 25
13	Vrijdag	9 20	9 56	3 2	3 38
14	Zaterdag	10 30	10 59	4 13	4 45
15	Zondag	11 27	11 51	5 13	5 39
16	Maandag	— —	0 12	6 2	6 22
17	Dinsdag	0 32	0 51	6 42	7 0
18	Woensdag	1 9	1 26	7 18	7 35
19	Donderdag	1 44	2 1	7 53	8 10
20	Vrijdag	2 19	2 36	8 28	8 45
21	Zaterdag	2 53	3 11	9 2	9 21
22	Zondag	3 30	3 49	9 40	9 58
23	Maandag	4 7	4 27	10 17	10 37
24	Dinsdag	4 46	5 6	10 56	11 16
25	Woensdag	5 26	5 48	11 37	11 59
26	Donderdag	6 11	6 36	— —	0 24
27	Vrijdag	7 4	7 36	0 50	1 20
28	Zaterdag	8 11	8 49	1 54	2 30
29	Zondag	9 31	10 12	3 10	3 52
30	Maandag	10 51	11 26	4 32	5 9

De tijd van hoogwater op de hieronder gemelde plaatsen wordt gevonden door bij den hoog-water-tijd van Tafelbaai op te tellen de achter die plaatsen staande getallen:—

	u.m.		u.m.		u.m.
Delagoabaai	1·57	Knysna	0·18	O. Londen	1.5
Port Natal	1·50	Simonsbaai	0·4	Algoabaai	1.20
Kowie	1·10	P Nollothsbaai	0·5	Mosselbaai	0.50

VERBANDLIJSTEN.

7 NOVEMBER, 1896.

Hypotheken.

Brand, C L	J Grendon	Kaapstad
Pietersen, E W	Bouwvereenig	Kaapsche Afd
Brink, E R	Bdl G Wood	Albanie
Sutherland, J	C Bestall	Cala
Bremont, O L	Bdl T Blair	Pt Elizabeth
Stemmet, A P	MyburghTrust	Montagu
Fisher, J	Bnk van Afrika	Kaapsche Afd
Norris, J W	W Waddell	Umtata
Mills, K J	J Alexander	Kaapsche Afd
Friend, J	Bouwvereenig	Queen's Town
Zwaigenhaft, C	Dr Herman	Kaapstad
Smith, H J	C Holmes	Pt Elizabeth
Mikado Cream Com	Alg Bdl kmr	Kaapsche Afd
Poole, H C	Spaarbank	Stellenbosch
Cowling, W	Mutual	Kaapstad
Cane, R	BdlMTennant	Kaapsche Afd

Kustings.

Chapman, H	J Curran	Prt Elizabeth
Conradie, F H; Lambert, J P	R Esterhuyse	Worcester
Reed, F	Kol Weeskmr	Kaapsche Afd
Levy, H	Spaarbank	Kaapstad

Generaal.

Michau, G N; Michau, P W; Michau Jr, G N	D Michau	Middelburg
Merwe, v d, A A	W Crossey	Richmond

Kontrakten.

Hall, J H; Bouwer, M P M	…	Somerset O

9 NOVEMBER, 1896.

Hypotheken

Joubert, A J	J Louw	Kaapstad
Kotze, C S	M Horak	KaapscheAfd
Young, W	G Scaer	Grahamsstad
Purdon, W H	C Stirk	Clumber
Purdon, J T	Do	——
Purdon, E A	Guar Loan Co	——
Purdon, H E	Do	——
Malan, F S	J Hofmeyr	Kaapstad
Kuhn, S E	Mutual	Williston
Festus, T	J Joubert	Worcester
Logan, W J P	Bouwvereenig	Queen's Town
Smith, M P; Ross, D D; Luders, G H C; Smith en Co J C	Kol Weeskmr	Kaapstad

Kustings.

Malan, D S	Eaton Trust	Kaapsche Afd
Malan, D S	E Searle	Do
Dyk, v, J A J	Kol Weeskmr	Cradock
Dreyer, A F	Do	Do
Scott, A	E Jones	Kaapsche Afd

Generaal

Mackay, T C	G Harding	Umtata
Rademeyr, C	M Rademeyr	Uniondale

Kontrakten.

Pritchard, W; Richardson, M	…	Oost Londen
Lazarus, L; Hildesheimer, F	…	Kimberley
Levin C; Bellingau, M J	…	Uitenhage
Hall H J; Stark, A	…	Kaapstad
Hall, W H; Hart, M L	…	Komgha

10 NOVEMBER 1896.

Hypotheken.

Hartwell, F J	H Wood	Grahamsstad
Botha, M M	Standard Bk	Dordrecht
Woodman, H	Bouwvereenig	Kaapsche Afd
Fick, C	C Neser	Graaff-Reinet
Villiers, de, J	A Neethling	Paarl
Townsend, W G	S Serrurier	Kaapsche Afd
Reynolds, C G; Reynolds, J N	A v Reenen	Tulbagh
Toit, du, A J	Ned Ger Kerk	Do
Pienaar, L D	Sustentatie F	Aberdeen

Kustings.

Lickens, W	G Young	Kokstad
Whittal, G J	Bis Sstatie F	Bathurst

Kontrakten.

Walker, J H; Ahnett, C N M	…	Montagu

11 NOVEMBER, 1896.

Hypotheken.

Baartman, L P	J de Villiers	Ceres
Alderson, J	W Marsh	Kaapsche Afd
Hayward, F	Bank of Africa	Do
Evans, H	Exec kamer	Do
Evans, H (Evans E borg)	A Petersen	– –
Opperman, K	S Cornelius	Carnarvon
Bester, M J	N v Rensburg	Colesburg
Blouw, S	J Cairncross	Oudtshoorn
Groman, A J; Groman, H, borg	S Kerr	Kaapstad
Robe, S W; Robe, H H	F v Zyl	Swellendam

Kustings.

Lloyd, C G	Kol regeering	Griqualand O
Marais, S A A	Do	Prins Albert
Ricketts, W A	C Albertyn	Stellenbosch
White, C E	Bdl N Meyer	Kaapsche Afd

Generaal.

Voslo, W J	B Kritzinger, & een ander	Uniondale
Heerden, v, H	J de Wit	Tarka

Kinderbewys.

Marais, O J (Marais, P G; Merwe, v d, W, borgen)	Minderjarige kinderen	Britstown

Contracten.

Brooks, J E; Chapman, C H; Jones, S R	…	Kaapstad
Birbeck, S J	…	Molteno

12 NOVEMBER, 1896.

Hypotheken.

Mans, G J A	J Hugo	Fraserburg
Claassens, H J	J Malan	Victoria West
Nortje, D M F; Viljoen, J H	Alg. Bdl	Carnarvon
Chapman, H	Rolfes Nebel	Pt Elizabeth
Cruywagen, P J	Bvereeniging	Kaapstad
Lombard, J M	C Coetzer	Cradock
Butler, W J H	G Tatlow	Kaapsche Afd
Rabe, J P H	C Smith	Do
Davod, S	L Serrurier	Do

Kustings.

Jonathan, S	H Geeringh	Somerset W
Jonker, N L; Jonker, J C	Huwvrwarde; Lithman	Ladismith

Generaal.

Basson, M J; Basson, M M; Basson P A borgen	P Louw	Malmesbury

Kontrakten.

Colthart, J; Meek, M A Y	…	Jansenville

13 NOVEMBER, 1896.

Hypotheken.

Zeeman, A P	Exec kamer	Worcester
Rheeder, J J	M Tait	Dordrecht
Kruger, H C	A Martin	Do
Wit, de J P	MyburghTrust	Prins Albert
Calitz, A J M	Tredgold &Co	Oudtshoorn
Engela, A J	C Cilliers	Victoria W
Toit,du J W	M Greeff	Laingsburg
Smit, W S (Smit, Sr, borg)	Kol weeskamr	Stellenbosch
Barnete, W	M Hoskings	Kaapstad
Robinson, W E	Standard Bnk	Seymour
Black, W P H	J Moffat	Kaap Afd
Milton, H M M	Huw voorwaarde Philpott	Rhodes
Klerk, de W A	H Kannemeyer	Z A R
Zyl, v, J G	J Hanan	Montagu
Classen, N C	A Wessels	Calitzdorp
Altree, S	Exec kamer	Kaapstad
Toit, du, A J	N v d Merwe	Britstown
Staples, E C	S Hertzog	Middelburg
Wit, de, F F	J de Wit	Prins Albert
Basson, M J (Basson, M M; Basson P A borgen)	N Croeser	Malmesbury
Silva, J	Bdl W Savage	P Elizabeth
Thumbler R	W Darlow&Co	Do
Bellingan, C W	T Mills	Uitenhage
Diocesan Sch voor meisjes	Kol weeskmr	Grahamsstad
Rostopki, S	S Kerr	Kaapstad
Carnell, J; Hastings A R; Bywater A & Co	Standard Bk	Kaap Afd
Roskelly, E C	M Castray	Kaapstad

Kustings.

Pienaar, P A	J du Toit	Middelburg
Villiers, de, D	J Perold	Paarl
Greeff, H T	M Greeff	Lainsburg

Kontracten.

Stegmann, R C; Solomon, M A	…	Sutherland
Sawle, H S; Ashford, M E B	…	O Londen
Fuller, A C; Randall, A T	…	Kaapstad

BILJART TAFELS.—Koop direkt van de fabrikanten. Nieuwe en gebruikte tafels en toebehooren van allerlei sooort in voorraad, of op de plek gemaakt. Oude kussens weer opgemaakt. Thurston en Co. Kaapstad

CRICKET.—Ontbied de prijslijst. Alle maaksels van bats, handschoenen en ballen om een keuze te doen. Netten en matten tegen speciale prijzen voor clubs. Thurston en Co., Kaapstad.

De Zuid-Afrikaan

VEREENIGD MET

Ons Land.

Het Blad verschijnt drie malen in de week—elken Dinsdag, Donderdag, en Zaterdag morgen—aan het "ONS LAND" Kantoor, 44 Burgstraat, Kaapstad. Het bedrag van Inteekening is 30s. per jaar.

De bedoeling van dit blad is om het Hollandsch sprekend publiek over het gansche land steeds op de hoogte te houden van alles belangrijks dat er voorvalt op Politiek, Maatschappelijk en Kerkelijk gebied, en den Handel. De belangen der Boerenbevolking zullen altijd in het oog worden gehouden en bevorderd. Taal en stijl zullen er op worden aangelegd om het blad in den smaak van onze Kaapsche lezers te doen vallen. Verder zal het ons streven zijn in een gematigden toon te schrijven, met betamenden eerbied voor de gevoelens van hen die van ons verschillen mogen, en alle persoonlijkheden te vermijden en uit het blad te weren.

Alle Correspondentie, bedoeld voor publicatie, moet gericht worden aan den Editeur van "ONS LAND;" bezigheids communicaties aan de Heeren Van de Sandt de Villiers & Co., Bpkt."

Correspondenten letten verder op het volgende Art. 10 van de Regulaties der Maatschappij luidt als volgt. "Alle Correspondentie bedoeld voor het blad door de Maatschappij uitgegeven zal dadelijk aan den Editeur of zijn plaatsvervanger worden overhandigd, en onder geene omstandigheid zal de naam van den schrijver aan eenigen Directeur of anderen persoon worden bekend gemaakt. Mocht de Editeur, of eenig lid van zijn staf, of employe van de maatschappij, bevonden worden den naam van zoodanigen schrijver te hebben bekend gemaakt, zal hij dadelijk uit zijne betrekking mogen worden ontslagen, of onderhevig zijn aan eene boete niet te bovengaande £100, te worden betaald aan de Maatschappij…… met uitzondering van zulke gevallen waarin hij door de Wet verplicht zal zijn den naam bekend te maken."

LIJST VAN AGENTEN

Aberdeen	F J Trater
Adelaide	Walter Pringle
Alexandria	Joseph E Chowles
Alice	——
Aliwal Noord	N E Smuts & Co
Avontuur	M P Zondagh, Czn
Barkly Oost	C A Hunt
Barrydale	M Verfeld
Beaufort West	C Pritchard
Bedford	Hutton & Macintosh
Berg Rivier	J C Stephan
Bredasdorp	Taljaard en Herbert
Britstown	John E Duggan
Burgersdorp	J O van den Heever
Belmont, dist. Hope Town	
Cala	J M Turvey
Clumber	
Caledon	Dempers Moore en & Krige
Caledon, P O, Zandfontein	C Hoffman
Caledon (Standford)	M Hofstede
Calitzdorp	F Brink
Calvinia	D F Marais Jr
Calvinia, Cloudskaal	N H Mostert
Carnarvon	Carl J. Van Zyl
Cathcart	Geo Elliott
Ceres	H Carson
Pr Alfred Hamlet	D J Theron
Colesberg	H Sluiter
Clanwilliam	C M Fryer
Cradock	W Armstrong
Darling	
Darling (omstreken)	J A Basson LWV
Dordrecht	J P Smit
Durbanville	
East London	Thos Massey
Fort Beaufort	J Shaw
Franschhoek	J P K de Villiers
Fraserburg	C Eckhard
Grahams Town	
George	J H Meijer
Garies, Namaqualand	G … Genis, Genisdal
Glen Lynden	T … Marais, Bloemhof
Graaff-Reinet	R P Botha, LWR
Griqualand West:—	
Klein Boetsap Barkly West	P H Joubert
Kimberley	Haarhoff en Michau
Dutoitspan	H D Stiglingh
Warrenton	R H Faul
Griquastad	G G Gie
Herbert	W. De Vries (Brechin.)
Gordonia	R. Frier, Nooitgedacht
Goudinie	V Harris
Grootfontein, District Prince Albert	David Bronkhorst
Hanover	B de Villiers
Heidelberg	Helm en Co
Helderberg, District Somerset West	J Wynand Hofmeyr
Hoetjes Baai	J C Stephan
Hopefield	A J Stiglingh
Langebaan	J A Schickerling
Hopetown	P du Toit L W V; C van Coller
Karreekloof, Dist Hopetown	Lilienfeld en Wright
Humansdorp	Meyer Ward
Jansenville	J F Fourie
Jamestown	A J Kidwell
Kenhardt	——
Kalkbaai	——
King William's Town	
Klaarstroom	A Bernhard
Knysna	A W Robinson
Kokstad	Zietsman & Le Roux
Kuils River	P. A. M. Brink
Laingsburg	F W R Willmot
Lady Grey, Aliwal N	N J de Wet, Mooifontein; C E Ziervogel
Lady Frere	J W Garrett
Ladysmith	Prokureur T Johnson
Lootsplaats, District Beaufort West	C H F Keulder
Louterwater District Uniondale	S C Rademeyer
Malmesbury	H Vercuil; F F Werdmuller
Maclean	W D Snijman
Maraisburg	D F Marais Jr
Middelburg	J P du Toit
Molteno	E T. Hall
Montagu	P A Euvrard, Jr.
Moorreesburg	G W D Rust
Mosselbaai	Reitz, Versfeld & Louwrens
Murraysburg	A Innes
Napier	Bell en Moore
New Bethesda	C. J. Immelman
Noordhoek	
O'okiep, Namaqualand	Bennet & Webster
Olijverhoutsdrift	J H Wills
Oudtshoorn	Keyter & Co
Paarl	Faure Neethling & Co; D J A v d Spuy
Pearston	
Petrusville	D Wege
Philipstown	L J Coetsee
Piketberg	J H P Zoer
Piketberg Statie	
Port Alfred	——
Port Elizabeth	——
Port Nolloth—Namaqualand	C A Pilkington & Co
Porterville	G F Pienaar
Prieska	G W O van der Merwe
Prince Albert	Eerw A. J. Kropholler.
Queenstown	A D Webb
Richmond	A P de Villier
do (Middel-wyk)	J N J Theunison
Riebeek Oost	Rev W P Rousseau
Riebeek West	A P Brink
Riebeekskasteel	D J Krige
Riversdale	Reitz, en Versfeld
Robertson	A. G. H. Teubes
Rondebosch	
Saldanhabaai	J C Stephan
Simonsstad	
Somerset West	Johan C Theunissen
Somerset West Strand	M J Burnard
Somerset Oost	J S de Villiers Prokureur
Stellenbosch	D P Mostert
Steijnsburg	J P Kruger, en W F Neseman
St Helenabaai	J C Stephan
Stockenstrom	——
Seymour	N H Smit
Sutherland	H P van Eyk
Swellendam	W Wessels
Stormsvlei	Heatley Bros.
Sterkstroom	J. W Kirchner
Steytlerville	Alex de Villiers
St. Helenafontein, Piquetberg	P Rocher
Springbokfontein Namaqualand	Prokureur S van Niekerk
Tarkastad	E J Starley; J Oz. J le Roux
Tulbagh	Henry Fagan
Uitenhage	A P de Villiers
Uniondale	J A Fichat en Co
Upington	J H Wills
Umtata	
Venterstad	D S Vermooten
Van Rhijnsdorp	P B van Rhijn, LWR
Villiersdorp	J F Zeeman
Victoria West	G a B Probart
Wellington	J F Pentz & Co
Williston	H Hemming
Willowmore	B Z Stegmann
Worcester	V Harris en F Lindenberg & Co
Wijnberg	G de Kock
Philadelphia	H C Dreyer

BECHUANALAND.

Taungs	
Mafeking	E Gewer
Vryburg	D Wessels Co

NATAL.

Newcastle	J Hansmeyer
Pietermaritzburg	F M Wolhunter

ORANJE VRIJSTAAT.

Winburg	D J DeVilliers

TELEGRAMMEN

OVERZEESCH.

DE GECHARTERDE COMPAGNIE IN ZAKE SCHADEVERGOEDING.

DE MOGENDHEDEN EN TURKIJE.

LONDEN, 18 Nov.—(*Reuter*).—De Gecharterde compagnie stelt bekend dat de Transvaalsche regeering geen schadevergoeding wegens den Jameson-inval heeft geëischt, en dat mocht zij zulks doen men zich tegen zoodanigen eisch zal verzetten.

De mogendheden zijn bezig plannen te bespreken om Turkije met geld te assisteeren ten einde haar in staat te stellen hervormingen in te voeren, doch Engeland wil vooraf hebben dat de mogendheden overeenkomen omtrent maatregelen voor de verzekering van een goede regeering.

ZAKEN TE DONGOLA.

DR. JAMESON EEN OPERATIE ONDERGAAN.

LONDEN, 19 Nov.—(*Reuter*).—Bevriende stamhoofden ten zuiden van Dongola worden georganiseerd om de wegen te patrouilleeren, de putten te bewaken en de bewegingen der Dervisschen over te seinen.

Dr. Jameson heeft een operatie in Holloway gevangenis ondergaan wegens een pijnlijke kwaal.

DR. JAMESON'S TOESTAND GUNSTIG.

MAJOOR-GENERAAL KITCHENER.

DE NOOD IN INDIË.

LONDEN, 20 Nov.—(*Reuter*).—Met dr. Jameson gaat het na de operatie heel gunstig.

Majoor-generaal Kitchener zal aanst. Maandag naar Egypte terugkeeren.

De metropolitaan van Moscow alsmede de voornaamste Russische nieuwsbladen zijn met een fonds begonnen tot hulp van de Indische noodlijdenden.

Agenten van Bombay gaan naar Odessa om koren te koopen.

KAAPKOLONIE.

WOONHUIS AFGEBRAND.

[illegible], 19 Nov.—(*Reuter*).—Het woonhuis van [illegible] werd gisteravond totaal afgebrand. Het was in de Equitable verassureerd voor £2[illegible]0.

NOODLOTTIG ONGELUK.

KIMBERLEY, 19 Nov.—(*Reuter*).—Een naturel die bezig was [illegible] te De Beers werd doodelijk bezeerd.

VERGADERING UITGESTELD.

ALICE, 20 Nov.—(*Reuter*).—De publieke vergadering over de rotwaren kwestie is uitgesteld geworden tot Woensdag ter oorzake van de zware regens.

WATERVOORRAAD.

GRAAFF-REINET, 20 Nov.—(*Reuter*).—Op een publieke vergadering werd een besluit genomen den stadsraad machtigende om de diensten te verzekeren van een waterbouwkundige ingenieur om een berekening te maken van de kosten om de stad te voorzien van pijpen voor de waterwerken, alsmede om te zien of de tegenwoordige watervoorraad kon vermeerderd worden.

NATAL.

TWEE-EN-ZESTIG INBOORLINGEN BEBOET.

PIETERMARITZBURG, 19 Nov.—(*Reuter*).—Boeten ten bedrage van £240 zijn opgelegd door den Umgeni magistraat op twee-en-zestig inboorlingen wegens [illegible] gevochten. Dertien anderen werden ontslagen.

ORANJE VRIJSTAAT.

RECHTER JACOBSZ BEDANKT.

BLOEMFONTEIN, 20 Nov.—(*Speciaal*).—Rechter Jacobsz heeft zijn betrekking neergelegd vermoedelijk omdat de verantwoordelijkheid hem te zwaar drukte. In zijn plaats is aangesteld advokaat H. G. Stuart van Bloemfontein. Opvallend is het dat president Steyn, staatsprokureur De Villiers, de afgetreden rechter en rechter Stuart allen uit hetzelfde distrikt Winburg geboortig zijn.

Z.-A. REPUBLIEK.

DE HEER WATKINS TE BARBERTON.

BARBERTON, 19 Nov.—(*Reuter*).—Afscheid nemende van zijne constituenten, de Kaapboers wel gevuld [illegible], zeide de heer Watkins dat uiteindelijk al de voornaamste wetsartikelen onder het gebied van den tweeden raad zullen gebracht worden, zullende alleen het recht van veto aan den eersten raad gelaten worden. Hij drong bij boeren en inwoners aan om zaam te werken met het oog op den vrede en verbeterde wetten, en om een vereenigd front te bieden tegen het toenemend gevaar veroorzaakt door de voortdurende instrooming van niets bezittende vreemdelingen uit Europa in de Transvaal. De heer Watkins sprak verder over zijne gehechtheid aan de zaak der vereeniging van de Zuid-Afrikaansche staten en kolonien en veroordeelde den Jingo bond en daaraan verwante genootschappen, die volgens hem opgericht worden met het bepaald doel om de breuke tusschen de twee heerschende nationaliteiten te doen voortduren.

ZEKERE REGULATIES.

JOHANNESBURG, 19 Nov.—(*Reuter*).—De solliciteurs van het gezondheidsbestuur hebben last ontvangen zekere regulaties op te trekken in zake het gebruiken van [illegible] voor den Rand.

SCHELMEN BETRAPT.

JOHANNESBURG, 20 Nov.—(*Reuter*).—Een ontdekking die veel opspraak verwekt, van een poging om de douane te ontduiken werd gisteren door de douane beambten betrapt. Een huisgezin Poolsche Joden met den Kaapschen trein aangekomen werd verdacht gehouden en genoodzaakt zich van al hunne kleederen te ontdoen, met het gevolg dat, toen de man verzocht werd zijn kousen uit te doen, er vijf geslepen diamanten van groote waarde werden gevonden tusschen zijne toonen, terwijl de "bustle" der vrouw vijf kostbare gouden horologes bevatte. De goederen werden verbeurd verklaard en verdere stappen zullen genomen worden.

TENTOONSTELLING VAN HONDEN.

JOHANNESBURG, 20 Nov.—(*Reuter*).—De Transvaalsche "kennel club" tentoonstelling werd hedenochtend geopend en, oordeelende naar het aantal inschrijvingen en een groote opkomst van bezoekers, belooft zij een der meest succesvolle, die ooit gehouden werd, te zullen zijn.

MIJNBERICHTEN.

H. F. SYNDIKAAT.

JOHANNESBURG, 19 Nov.—(Per telegraaf.)—Op een vergadering van het H. F. Syndikaat werd besloten toe te staan aan de East Rand Proprietary Mines (beperkt) de keuze voor achttien maanden om het [illegible] eigendom over te nemen, mits aan genoemd syndikaat 200,000 aandeelen in die maatschappij tegen "par" worden uitgereikt.

DE UNITED LANGLAAGTE.

JOHANNESBURG, 19 Nov.—(Per telegraaf.)—De United Langlaagte [illegible] £70,000 [illegible].

W[illegible]INGEN.

KIMBERLEY, 20 Nov.—(Per telegraaf.)—[illegible] £1,8[illegible] [illegible] £1,331 [illegible]

LANDSREGEN.

(*Per telegraaf.*)

MURRAYSBURG, 19 Nov.—(*Speciaal.*)—Buitengewoon zware regens zijn in de richting van Beaufort West gevallen. Groote verliezen van vee, vooral van bokken, zijn alreeds vermeld.

GEORGE, 19 Nov.—(*Reuter.*)—Zware regens zijn door het geheele distrikt gevallen sedert Dinsdag ochtend, verscheidene duimen aanwijzende. De postkar van gisteren naar de Knysna bevindt zich ergens tusschen de rivieren. De regen zal aan het distrikt zeer veel goed doen, daar de grond uitgedroogd was.

OUDTSHOORN, 19 Nov.—(*Reuter.*)—Tijdige doordringende regens zijn door het geheele distrikt op Dinsdag gevallen, de rivieren vullende. De boeren zijn bezig met water te leiden met vooruitzicht op een tweeden oogst.

KING WILLIAMSTOWN, 20 Nov.—(*Reuter.*)—Gedurende vijf dagen is er 5·28 duim regen gevallen.

TARKASTAD, 20 Nov.—(*Reuter.*)—Prachtige regens zijn over het geheele distrikt gevallen. Ten gevolge van het koude weder worden zware verliezen van pas geschoren bokken bericht.

ALICE, 20 Nov.—(*Reuter.*)—Zware regens zijn van de week gevallen en de droogte is opgebroken. Sommige boeren hebben verliezen van vee gehad, ten gevolge van het koude weder, daar de schapen maar onlangs geschoren zijn.

GRAAFF-REINET, 20 Nov.—(*Reuter.*)—Meer regen is gedurende den nacht gevallen en er zijn alle teekenen van nog meer.

Transvaalsche Volksraden.

(*Reuter-telegrammen.*)

PRETORIA, 19 NOVEMBER.—De raad hervatte zijne zitting heden ochtend. Het debat in zake de uitzetting van leden uit den raad, die zich ten eenigen tijde aan de zijde van de vijanden des lands geschaard mogten hebben werd voortgezet. De president zeide dat dezulken die de partij der Engelschen genomen hadden vóór de teruggave, volkomen vergiffenis hadden ontvangen, en de Raad kon dit besluit met van terugwerkende kracht doen zijn. De heeren Jeppe en Loveday hadden volkomen recht tot zitting in den raad. De heer Jan de Beer was volkomen van hetzelfde gevoelen. Velen der zulken die een fout begaan hadden in 1881, hebben vele goede diensten aan den staat bewezen. Het was onrechtvaardig om terugtekomen op reeds verleende vergiffenis. De heeren Jeppe en Loveday verdedigden zich op bekwame wijze zooals bij een vorige gelegenheid, terwijl de heer Tosen den aanval hervatte. Uiteindelijk werd een besluit aangenomen met 16 tegen 9 stemmen bekrachtigende het commissie rapport, der regeering opdragende de wet te amendeeren zooals begeerd door memorialisten en dezelve te publiceeren ter overweging van het volk.

PRETORIA, 20 Nov.—Ten gevolge van de lengte der notulen van gisteren en de gevolgelijke onmogelijkheid voor den secretaris ze hedenochtend gereed te hebben, heeft de eerste raad geadjourneerd tot Maandag zonder eenig werk te verrichten.

TROEBELEN in RHODESIA

(*Reuter-telegrammen.*)

UITSPRAAK VAN MOEDWILLIGEN MOORD.

BULAWAYO, 18 Nov.—Een onderzoek werd heden ingesteld naar de oorzaak van den dood van Horace Stevens van Grey's verkenners, en een uitspraak van moedwilligen moord werd uitgebracht tegen zekeren persoon of personen onbekend. De dokters verklaring houdt in dat de doodelijke wonden aan het hoofd veroorzaakt werden door de achter zijde van een naturellen bijl of een instrument er aan gelijk.

KORPORAAL SHEPHERD BEGRAVEN.

EEN VALSCH ALARM.

BULAWAYO, 17 Nov.—Korporaal Shepherd van de 7de huzaren, die aan koorts en buikloop overleden is, werd heden begraven.

Gisteravond ging een kaffermeid in alle haast naar een partij prospekteurs te Khamirivier met het bericht dat een Matabele impi aan het naderen was. De prospekteurs begaven zich spoedig daarop naar het Khamirivier magazijn en gingen in lager. Geen Matabele maakten hunne verschijning, doch de uitleg hiervan was dat een groote partij inboorlingen, die des nachts op een jacht naar springhazen uit was, de oorzaak was van den schrik dier meid.

AANGEKOMEN.

SALISBURY, 19 Nov.—Lord Grey, generaal Carrington en gevolg zijn aangekomen. Het proviandeeren en huisvesten der troepen zullen het onderwerp van onderzoek uitmaken.

Sir Gordon en de Fingoes.

Sir Gordon Sprigg die thans op reis is in de Transkei, heeft eenige dagen geleden een aantal Fingoes te Nqamakwe buiten de hofzaal toegesproken. Er waren ongeveer 30 blanken en 400 Fingoes tegenwoordig. Hij begon door te zeggen dat hij veel belang in de Fingoes stelt en vroeger Fingoes op zijn eigen plaats heeft gehad dus kent hij al hun gebreken en deugden. De regeering doet alles dat zij voor hen doet in belang der naturellen. Hij sprak in de eerste plaats over de opmeting der gronden waartegen de Fingoes zich verklaard hebben, zeggende dat hij niet last gegeven had met het werk voort te gaan of zij tevreden waren of niet. Hij kan dien dag niet tot een besluit komen daar er altijd een meerderheid en een minderheid is, doch hij was steeds van gevoelen dat individueele grondbrieven het beste is voor die bewoners. Het werd gezegd dat het land lang geleden aan de naturellen werd gegeven en de regeering wilde slechts dit recht bevestigen. Het land is niet grooter geworden, maar wel de bevolking en daarom zullen de overigen in elk geval verplicht zijn naar andere plaatsen te gaan. Sir Gordon betoogde toen dat het voor hen beter was den grond afzonderlijk dan in gemeen te bezitten. Hij verheugde zich er over dat de dronkenschap onder de Fingoes aan het verminderen is. De hoofdmannen klagen dat zij te min betaald worden, doch de premier beweerde dat indien zij bedanken hij genoeg anderen zal kunnen krijgen die de plaats voor minder zullen willen innemen. Hij zeide goede hoop te hebben dat de runderpest niet in de Kolonie zal komen. De vergadering liep in goede orde af en drie hoeras voor sir Gordon werden gegeven door de naturellen.

AANDEELENMARKT.

(Van de heeren Johan Jansen & Co., St. Georgestraat, Kaapstad, makelaars en algemeene agenten.)

Vrijdag, 20 November 1896.

Markt eenigszins beter.

GOUDAANDEELEN.

African Estates 21s 0d, Bantjes 41s 0d, Blue Sky 15s, Bonanza 56s 0d, Buffelsdoorn 44s, British S. Africa 40s, Barnato Banks 30s, Consolidated Gold Fields 165s, Clydesdale Colliery 25s 6d, Driekoppjes (Diamond) 4s 9d, East Rand 77s 6d, East Coal and Gold 12s 6d, Florida 18s 9d, French Rands 36s 6d, Geldenhuis Estate 62s, George Goch 31s, Ginsberg 35s, Molyneux West 5s, Primroses 80s 0d, Randfontein 41s, Robinson Diamond 16s, Roodepoort Heidelberg 18s 0d, Rand Colliery [illegible]s, Rand Nigels 13s 3d, Vogelstruis Consolidated Deep 32s, Witwatersrand Deep 34s, Yorks 18s 3d, [illegible] Steyn Estate 24s.

ANDERE AANDEELEN.

Argus Company 25s 0d, [illegible] Assurance 162s 6d, Colonial Fire 20s, Commercial Fire 65s, Equitable Marine 21s, Guardian Assurance 162s 6d, Colonial Orphan Chamber £330, S. A. Association £225, Gen. Est. & Orphan Chamber £187 10s, S. A. Milling 40s 0d, Standard Bank £65, Bank of Africa £10, African Banking Corporation £5, Cyphergat Coal 16s 0d.

JOHANNESBURG.

20 Nov.—(Per telegraaf.)—De markt is slap. Verkoopers—Bantjes 41s, Randfonteins 40s. Koopers—East Rand 78s, French Rands 35s 6d, Bonanzas 56s 3d.

HOOG GERECHTSHOF.

CIVIELE ZAKEN.

(*Voor sir Henry de Villiers (hoofdrechter) en rechters Buchanan en Maasdorp.*)

DONDERDAG, 19 NOVEMBER, 1896.

LENZE *vs.* ZWARTBOOI.

Uitspraak werd in deze zaak gegeven, wordende het appèl van de hand gewezen met kosten.

PROVISIONEELE ROL

LANGEMAN *vs.* BROWN.

Provisioneele uitspraak werd gegeven voor £375 met rente tegen 8 percent van af 1 Aug. 1896.

HURNAN *vs.* RAS.

Provisioneele uitspraak werd gegeven voor £72 10s., zijnde de rente van één jaar op een verband, en op een promisse voor £350.

BLAYNAY *vs.* LE GRANGE.

Provisioneele uitspraak werd gegeven op een promisse voor £95 met rente.

ILLIQUIDE ROL.

ARDERNE EN CO. *vs.* MOSS.

Provisioneele uitspraak werd gegeven op een rekening van £75.

ADMISSIE.

De heer Gideon Stefanus Cloete wordt tot prokureur en notaris toegelaten zullende de eeden voor den magistraat van Aliwal Noord genomen worden.

GENERALE MOTIES.

IN ZAKE DE MINDERJARIGEN TITTERTON.

Een order werd toegestaan den vertegenwoordiger dezer minderjarige kinderen macht gevende hunne aandeelen in zekere vier stukken grond te Port Elizabeth te verkoopen daar zulks onder de tegenwoordige gunstige omstandigheden ten voordeele der genoemde minderjarigen zijn zou.

EXECUTEUREN VAN MARTHINUS *vs.* MARTHINUS.

Aanzoek werd gedaan om inbeslaglegging van den persoon van den respondent wegens minachting van het hof, daar hij nog niet aan applicant een getrouw en volledig verslag van de baten en schulden in den gezamenlijken boedel van hem en zijn echtgenoote ingediend had. Het aanzoek werd toegestaan, zullende met de uitvoering ervan 14 dagen gewacht worden, ten einde respondent kennis te doen geven van den toestand van zaken.

LEWIS *vs.* LAZARUS.

Aanzoek werd gedaan om een order belettende den registrateur van akten den respondent te registreeren als eigenaar van het handelsmerk "The Corps Cigarette" en wel om dezelve een gekleurde namaking van den applikants "label" is voor "The Court Cigarette" gebruikt, en verder om den respondent te beletten zoodanige "label" te gebruiken. Vóór uitspraak zal kunnen gegeven worden wilde het hof eerst eenige informatie van den registrateur van akten hebben.

VAN DER VIJVER *vs.* DREARY.

Een aanzoek werd toegestaan om een commissie te benoemen ten einde te Aliwal Noord zekere getuigen voor de verdediging te ondervragen, daar hunne getuigenis belangrijk, en het bijna onmogelijk was voor die getuigen naar de Kaapstad te komen. De resident magistraat van Aliwal Noord zal als commissie ageeren.

IN ZAKE DEN INSOLVENTEN BOEDEL VAN JOHANNES M. L. SLEBUSH.

Aanzoek werd gedaan om de aanstelling van Johannes C. van den Heever als eenigen trustee in genoemden boedel te vernietigen omdat hij op de tweede vergadering van crediteuren niet de meerderheid van stemmen had verkregen, en om de aanstelling van genoemden Van den Heever en Constantia A. Schweitzer tot gezamenlijke trustees te benoemen.

SHAW *vs.* MOORHEAD.

Aanzoek werd toegestaan om het vennootschap tusschen genoemde partijen finaal te ontbinden en om de aanstelling van Joseph Jacobsohn van Burgersdorp om den boedel te likwideeren.

DE KONINGIN *vs.* ARMSTRONG.

Dit was een appel op een uitspraak van den magistraat van Queenstown, waarbij appellant werd schuldig bevonden aan overtreding van de drankwet, doordien hij bedwelmende dranken zonder licentie had verkocht.

De heer Schreiner verscheen voor den appellant en de heer Sheil voor respondent. Daar het bewezen werd dat appellant genoemde dranken, namelijk *maag* en *Kraabitters*, als medicijnen had verkocht, werd uitspraak ten zijne voordeele gegeven en dus het appèl met kosten toegestaan.

DE KONINGIN *vs.* NOKITSHINI EN EEN ANDER.

Deze zaak werd ter beslissing van het hooger hof voorgebracht of namelijk beide, principaal en agent in de boete konden geslagen worden voor het verkoopen van sterke dranken zonder licentie, en zoo niet welke der twee partijen de opgelegde boete te betalen had.

Vóórdat deze afgehandeld werd, werd het hof verdaagd tot Vrijdag.

VRIJDAG, 20 NOVEMBER.

DE KONINGIN *vs.* NOKITSHINI EN EEN ANDER.

Het verhoor in deze zaak werd voortgezet. Daar het hof van oordeel was dat in zulk een geval er slechts ééne overtreding was, en dat beide partijen er voor niet konden gestraft worden, werd uitspraak gedaan als volgt: Daar in dit geval de persoon Day de principaal was en de vrouw de agent, moet het vonnis wat de vrouw betreft vernietigd, doch dat niet betrekking tot den principaal bekrachtigd worden.

HELM *vs.* HELM.

Een order tot echtscheiding werd door petitionaris verkregen tegen zijne vrouw wegens overspel. De partijen zijn kleurlingen te Prins Albert gehuwd in 1894.

COOMER *vs.* WESNER.

Dit was een aanzoek om transport te bekomen van zeker eigendom op de Kaapsche Vlakte, aan hem door verweerder verkocht. Er was tevens een eisch van £100 schadevergoeding wegens verzuim in deze. De bewering van verweerder hield in dat een zeker stuk waarop door klager aanspraak wordt gemaakt niet verkocht werd.

Deze zaak is nog niet afgehandeld.

De Zuid-Afrikaansche Politieke Associatie

EN DE WESTELIJKE RAADSHEEREN.

De edele heeren Neethling, Graaff en Jan Faure hebben van de Zuid-Afrikaansche Politieke Associatie een verzoek ontvangen om hunne kiezers eerstdaags toe te spreken, vooral naar aanleiding van de kwestie van goedkoop vleesch.

Hun antwoord aan den secretaris der Associatie luidt als volgt:—

Kaapstad, 20 November, 1896.

Waarde heer,—Wij hebben uw vriendelijk schrijven van 12 dezer ontvangen en willen als antwoord daarop zeggen dat, in aanmerking nemende, dat daar de regeering het thans niet noodig acht een speciale parlementssessie te beleggen en daar in den gewonen loop der dingen de wetgeving eerst over zes of zeven maanden zal vergaderen, wij niet meenen dat er iets goeds uit zal voortvloeien, indien wij de kiezers toespreken in den bestaanden toestand van politieke opgewondenheid die stad en land in twee tegenover malkander staande kampen schijnt te verdeelen.

Wij zijn,

Uwe getrouwe dienaren,

M. L. NEETHLING,
D. P. DE V. GRAAFF,
J. A. FAURE.

HANDEL EN NIJVERHEID.

INSOLVENTIES VAN DE WEEK.

George Olivier Moorhead, Burgersdorp, baten £166 5s 6d, lasten £680 3s 6d. Jacob Nestadt, vroeger te Kaapstad, gedwongen sekwestratie. Willem Christian Bouwer, Camoelam, distrikt Somerset Oost, gedwongen sekwestratie. Willem Marthinus Johannes Jozua Muller, baten £73 15s, lasten £441. Annie Louisa Smith, geboren Thomas, Port Elizabeth, gedwongen sekwestratie.

Embokotwa, Elliot, (Tembuland.

(*Van een correspondent.*)

14, November, 1896.

Geen nieuws was in dit geval niet goed nieuws.

Ik heb gezwegen omdat er uit andere distrikten veel geklaagd werd in uw blad over droogte, en dus heb ik goed gedacht mijn klacht te verzwijgen. Zoo kunt gij dan zien dat wij het maar recht droog gehad hebben sedert ik laatst geschreven heb. Nu heeft het wederom geregend en onze harten zijn blijde, en kunnen wij openlijker onzen toestand aan onze landgenooten bekend maken door middel van uw geëerd blad.

Laatsten Dinsdag, 10den dezer, van kwart over drie n.m. tot omtrent zeven uur 's avond, ontvingen wij regen—eene donder-bui—onafgebroken. t' Was of alles toen weer leven inademde, ja zelfs ook de mensch. Van Woensdagmorgen zijn allen druk bezig met ploegen. De korenoogst begint rijp te worden, en van dezen oogst is er ook nog een gedeelte dat nog niet in aar is. De oogst, zoo even genoemd, is niet uitmuntend goed, doch wij zijn tot hiertoe ermeê tevreden. Men ploegt nu mielies in, waarmede men bijna reeds te laat is doch wij hopen dat de Voorzienigheid ons zal helpen zooals in het verleden jaar. Het vee zal ook nu weder beginnen te groeien, daar zij maar min te vreten hebben gehad in de laatste twee maanden.

Het lijkt alsof wij nu ook beter zullen kunnen samenwerken en spreken met anderen wat betreft politiek, daar het ons, na verscheidene mislukkingen, gelukt is een Bondstak en boerenvereeniging alhier op te richten. In dit geval komt de eer den heer Henning Grijvensteyn toe, die zijn uiterste best heeft gedaan zulk eene vereeniging tot stand te brengen. Het ledental is meer dan veertig, en dit geeft ons moed voor de toekomst, want waarlijk, wij gevoelen de noodzakelijkheid van zulk eene vereeniging.

Van sterfgevallen wordt er niet veel onder ons vernomen, en zoo maakte het sterfgeval van eenen jongeheer Grijvensteyn een indruk op ons op den 2den dezer. Genoemde jonge man was lam van zijn geboorte af, en moest, tot op zijn 20ste jaar, als een kind verzorgd worden, toen de dood hem wegnam. Na een bad genomen te hebben in de rivier niet ver van het huis, waarheen hij door twee zijner neven vergezeld werd, stierf hij plotseling nog vóór hij gekleed was. Wij bieden ons mede-gevoel aan zijne ouders, die zich onder de oudsten alhier bevinden.

En nu ten slotte iets omtrent de kaffers. Deze week werden de plaatsen Indwe's Poort en NDonga, niet ver van Indwe gelegen, opgeveild tot verhuring door de compagnie die den spoorweg van Sterkstroom naar Indwe bouwde. Genoemde plaatsen werden vroeger gehuurd door blanke personen, en waren ten tijde van opveiling nog in hunne handen, doch wat zagen we na de opveiling? Zij zijn in handen van kaffers: eerstgenoemde plaats is verhuurd voor £170 per jaar, en laatstgenoemde voor £191. De blanken zagen geen kans die twee sommen op te brengen. En de gekleurden zien kans?

Nederlanders in Amerika.

[*Uit Neerlandia.*]

Onlangs heeft de stad Cleveland, Ohio, V. S., (eerste nederzetter Mozes Cleveland 22 Juli 1796), die nu over de 300,000 inwoners telt, haar honderdjarig bestaan gevierd, en aan het vieren van de feestelijkheden bij die gelegenheid hebben de Nederlanders zelfstandig als natie een groot aandeel genomen. Op het initiatief van den heer Jan Weenink werd besloten, dat Oud-Holland flink zou vertegenwoordigd zijn in een grooten optocht die werd gehouden. Het oude vaderland zou natuurlijk o.m. vertegenwoordigd zijn door een vloot. De heer Boogaard stond een grooten wagen af met vier paarden, waarop allergorisch werden voorgesteld Oud-Holland en Jong-Amerika; op den wagen wapperde een fraaie banier geschonken door Jos. van Someren met de woorden: "The History of America commenced with Holland," (de geschiedenis van Amerika begon met Holland) Een tweede wagen stelde Nederland voor en had een banier met twee gevouwen handen, doelende op de vriendschap, eveneens geschonken door Jos. van Someren. Een derde wagen droeg een vrouw met een groote Friesche kap bij een spinnewiel zittende. Een vierde wagen stelde een windmolen op een dijk voor, zoo eigenaardig in 't Hollandsch landschap. De molenaar Gerardus Sickel, wit bestoven, had klompen aan en rookte dapper uit een lange Goudsche pijp. Op de wagens volgde een groep van 60 ruiters, waaronder ds. Hoogenboom, gekleed in rood, wit en blauw; dan 200 man te voet en nog twee rijtuigen, waarin de oudste Nederlanders zaten; een van 85 jaar, die 70 jaar in de stad woonde en ze dus had zien groeien. Allen waren gekleed in rood, wit en blauw, droegen de Oud-Hollandsche pet en op de linker borst een rood, wit en blauwe cocarde op een oranje lint. Een wagen was beladen met frissche Nederlandsche jonge dochters eveneens gekleed in de nationale kleuren. Amerikaansche bladen hebben met veel lof gesproken over dat fiere zelfstandig optreden van de Nederlanders in den optocht.

Een Nederlandsch Clevelander, die den optocht beschrijft, vraagt: "Wanneer zal de tijd komen, dat onze regeering in den Haag een Nederlandsch Consul zal aanstellen voor dit geweest (Ohio), die onze taal kan spreken."

Nederlanders zijn hier nogal talrijk; er zijn er op zijn minst 5,000.

WORCESTER.

(*Van onzen correspondent.*)

Worcester, 11 November, 1896.

Een publieke vergadering werd l.l. Zaterdag in het stadhuis gehouden, ten einde te besluiten welken vorm de feestelijkheden bij gelegenheid van de formeele opening van de pas voltooide brug over de Breederivier te Nieuwedrift aannemen zullen. De opkomst was niet zoo groot als verwacht werd. De ed. heer J. D. Hugo, L.W.R., werd tot voorzitter gekozen. Nadat hij het doel der vergadering bekend gemaakt en de hope uitgedrukt had dat het publiek voorwaarts zal komen met zijn gewaardeerde hulp, ten einde het comité, dat aangesteld zou worden, in staat te stellen de feestelijkheden uittevoeren, en nadat verscheidene heeren het woord gevoerd hadden, en het ter kennis van de vergadering gebracht werd door den secretaris van den afdeelingsraad dat de som van £50, door dat lichaam van de regeering gevraagd, niet toegestaan was, en verder dat het nog niet vast besloten is op welken dag de formeele opening zou plaats hebben, werd het besloten deze vergadering te adjourneeren tot Zaterdag, 21 dezer; in de verwachting dat de openingsdag bij dien tijd bekend zijn zou, en de opkomst als dan tot eer van het distrikt van Worcester verstrekken zou.

Daar inspekteur Thacker bericht had ontvangen dat de winkel van den heer R. J. Palen, nabij de Breederivier statie, des nachts opengebroken en daarop aan brand getoken was, groote schade veroorzakende, begaf hij zich daarheen met een paar konstabels met het gevolg dat de schuldige persoon, met name Willem Engelbrecht in hechtenis genomen werd. Sommige der gestolene artikelen werden in zijn bezit gevonden.

Het wordt verwacht dat onze Goudine vrienden mannelijk voor den dag zullen komen met hunne subscripties, zoodat het comité kan verklaren dat zij de daarstelling van de brug waarderen, ten gevolge waarvan zij des winters over de rivier kunnen komen zonder levens gevaar voor henzelven alsmede voor hunne dieren, dat toch vroeger elk jaar het geval was. Ik houd mij er van overtuigd dat onze vriend, de heer P. J. van der Merwe, van Boontjesrivier, niet achteruit zal staan.

EEN ONTDEKKING.—Uit Parijs wordt gemeld, dat aldaar een nieuwe ontdekking is gedaan, n.l. het fabriceeren van een soort van poeder, dat lichtafgevend is en dat op allerlei stoffen zal worden bevestigd, waardoor deze bij dag de schittering van parelen en juweelen zullen verkrijgen en bij avond phosphoriseerend zullen worden. Het effect moet nog worden beproefd, maar de menschen spreken reeds van lichtende kant, waarbij het patroon glanzend zal uitkomen tegen een donkeren ondergrond, en veeren, die als in vuur zijn gedoopt.

RIJWIELEN.—Zie Singer en Coventry beroemde Rijwielen alvorens ergens elders te koopen. Een prachtig assortiment Dames' en heeren modellen; ismede alle jongste toebehooren, wielbanden lampen, klokjes, gereedschap, enz. Thurston en Co. Kaapstad.

RUNDERPEST.

BRIEF VAN BOER BEANTWOORD.

Vrijburg, 6 Nov., 1896.

Aan den Redakteur.

Mijnheer,—In uwe uitgave van den 3den November, is een brief verschenen, geteekend "Boer," waarop het volgende in antwoord diene:

(*a*) Ik heb mij nooit voor de inenting verklaard, zooals die thans geschiedt. Ik ben bepaald ten gunste van inenting, maar in gewijzigden vorm. De inenting zooals die thans geschiedt is echter niet te verachten, zij is de eerste sport in den ladder. Het einde van een ding is natuurlijk beter dan het begin. De tegenwoordige, ruwe wijze van inenting is de eerste schrede in de rechte richting, waarvan het einde een triomf zal zijn. De boeren dragen de eer weg, dat zij proefnemingen doen. Zij zeggen niet, daar is niets aan te doen. Dit werd gezegd van den kant der wetenschap toen de longziekte onder de bokken uitbrak, in het Somersetsche en Bedfordsche distrikt.

Niets aan te doen, snijd de keel af.

De boeren beproefden allerlei middelen, en het einde was, dat een redmiddel werd uitgevonden. Wat men ook van doodschieten zegt, dit staat vast, het is een gruwel. Daar is niet zoo iets, dat men een kwaad langs een bloot negatieven weg kan uitroeien. Indien men uitroeit, dan moet men terstond iets anders in de plaats er van stellen, anders wordt het laatste erger dan het eerste. Indien het kwade zijne plaats ledig vindt, zoo gaat het rond en brengt met zich zeven andere euvels.

(*b*) Wij hebben te doen met zaken, niet met personen. Uw correspondent spreekt van dr. H. en andere deskundigen als door ons bespottelijk voorgesteld. Hier werd een conferentie gehouden en afgevaardigden van heinde en ver zijn hier geweest. Een Engelsch nieuwsblad sprak van een „fools paradise"; ja, dat was zij. Zoogenoemde geleerde dingen werden gezegd, maar voor het overige was alles hol, ledig, onwerkelijk, onpraktisch, ononderwindelijk, onzakelijk.

Neem eenige ziekte onder kleinvee, er wat hebben wij aan de veeartsen te danken? Professioneel hebben zij niets om op terug te zien. Wat beteekent het *Landbouw Journaal* met zijne geleerde prescriptiën?

(*c*) "De boeren hebben nooit in het begin weerstand aan het doodschieten geboden. De ondervinding echter leerde dat het weinig hielp, ja, wat meer zegt, dat de ziekte zich snellijk uitbreidde. Het is zoo gemakkelijk voor de veeartsen en anderen om de oorzaak van hunne mislukte pogingen bij de boeren te zoeken. Als ik niet opgewassen ben tegen iets, dan past het mij niet anderen te blameeren. In den regel werden alle gevallen prompt gerapporteerd. De politiedienaren waren bijna legio in dit land, en de boeren hebben in den regel hierin hunnen plicht niet verzuimd. Eén ding kunnen wij u verzekeren dat een ziek beest of beesten soms tot vier of vijf dagen op eene plaats aan een boom vast stonden, omdat een politiedienaar eerst naar Vrijburg moest gaan om te rapporteeren, en den veearts uit nemen om te onderzoeken of het wel de pest is. Plichtsverzuim moet uw correspondent, in de eerste plaats toch niet bij de boeren zoeken.

(*d*) Wij spreken niet op geruchten. Wij zijn geene experten. Wij schrijven niet om onze opinie bekroond te zien, want alle roem is uitgesloten. Wij speculeeren niet zooals het met de kontrakten der draadheiningen is gegaan, maar wij spreken naar wij dat gezien hebben met onze oogen en getast hebben met onze handen. De ondervinding heeft ons geleerd.

Wij staan niet op een afstand te schreeuwen; wij zijn midden in de ellende. Onze vrienden in de Kolonie moeten zich geene knollen voor citroenen laten verkoopen. Geene cijfers uit Holland of Engeland verleiden u. De zedelessen van de handen der regeering, niet te belemmeren maar u passief te onderwerpen, kunt gij ter harte nemen, als alles voorbij is en gij meer tijd hebt. Niemand mag tegen de regeering opstaan. Volstrekt niet. Wij hebben het echter niet geweten dat door van iemand te verschillen, wij daardoor zijne handen belemmeren. De regeering, vooral zooals die thans bestaat, behoort raad aan te nemen van de boeren, van het publiek, en niet met uitgestrekten hals te werk te gaan. Wie heeft eenige praktische kennis van de ziekte? De ziekte heeft nog nooit in Zuid-Afrika gewoed. Het klimaat en de moeilijkheden, enz., verschillen van Europeesche. Nadat men het geheele Bechuanaland heeft geruïneerd, begint men eerst met proefnemingen. De geschiedenis leert dat de ziekte haren gang gaat, niettegenstaande het doodschieten. De boeren zeggen het is beter te vallen in de handen des Heeren, dan in die der menschen. Hij is de Heere, Hij doe wat goed is in Zijne oogen. Zalig is de man die dit gelooft en daaraan vasthoudt. Onder de menschen is eene grootere pest dan onder de runderen. Ga heen, en leer het gouvernement dat gerechtigheid een volk verhoogt, en dat de dag des Heeren moet geheiligd worden. Denk er aan dat de koningen en prinsen metgezellen der dieven zijn, en dat de mannen helden zijn om sterken drank te drinken. Ga heen en sluit de bordeelen en kantienen, wees meer geestelijk en minder beestelijk, dood uwe leden, die op de aarde zijn, predik het evangelie aan alle creaturen, roei het kwaad onder u uit, en het zal u welgaan. Het wordt gezegd, bid niet alleen, maar werk ook. Goed. Daar is geen boer die stil zit en zijn goed laat vrekken. Een ieder doet wat hij kan. Bid niet slechts, maar werk ook, op dat gij de handen der regeering niet belemmert. Dus bid God om de plage weg te nemen, maar ga dan ook heen en werk, d.w.z. schiet dood, en dank Hem dan van harte dat Hij langs dezen weg de plaag heeft gekeerd! Die dit vatten kan, die vatte het. Professor Koch komt naar ons. Dat is prijzenswaardig in ons gouvernement. Zoo moet het zijn.

D. J. PIENAAR.

KOM OVER EN HELP ONS.

Distrikt Warrenton, 16 Nov., 1896.

Treurig gaat het alhier met de runderpest; bijna elken dag worden meer beesten gedood. Te vergeefs smeken wij door middel van bijeenkomsten om ons vee te sparen! Te vergeefs bidden wij om ons toe te laten aan ons vee te dokteren; liever dan ons dit toe te laten werden wij gedreigd met boete of tronkstraf. Als ons nog een weinig tijd gegeven werd dan is het bevel op de volgende voorwaarde: Al wat uitbreekt moet worden gedood. Mijnheer en wat verstaat u hier uit? Is het niet om ons tot den bedelstaf te doen geraken?

Hier is de boodschap of het wachtwoord: schietdood wat in uw weg komt. Met doodschieten is men begonnen van de Motopo, en op den 15den October, bepaalde onze regeering een dag om den Hoorder der gebeden te vragen de ziekte weg te nemen. Doch op welke wijze wordt de Allerhoogste geterg d! In de eene hand den bijbel, op de lippen het gebed, in de andere hand het geweer. God de Heere weet wat ik zeg is waar, en God laat zich niet bespotten. De ziekte neemt toe; en de bespottelijkheid van de regeering zal niet meer te ver kunnen gaan; maar met een beschaamd gezicht zal zij moeten ophouden. Belast ons maar weer zoo veel men wil om ons te brengen waar het mikpunt heen is.

Doch de Heere zorgt ook voor ons.

De bittere droogte is ten einde, en wie nog een os heeft is met den ploeg in de aarde. Niemand heeft tijd, want wij weten niet in welk uur ons arme dieren, omringd met een troep moordenaars, naar het onverdiende galgveld zal gaan, waar 1,000 schoten gelost worden op 100 of minder beesten.

Nog een kort woord. Wat zal u zeggen, heer editeur, als ik u vertel dat een onzer boeren een groot kalf verstoken heeft allereindigst ziek aan de runderpest. De troep werd gedood het kalf bleef verstoken. De boer maakt het gezond, ja geheel gezond, en dit is het eenige beest dat hij nu bezit; en nu uit vrees voor de boete moet het kalf nog verstoken worden, als dat jonge dier toch maar niet peuter om te bulken, want hoort men het dan, na dat het gedood zal zijn, noch £50 boete of 6 maanden in den tronk! Hoe kan men nu den raad bekend stellen zoodat anderen het kunnen volgen? Wij zijn zoo bevreesd voor den tronk, want geld hebben wij niet en de beesten worden vermoord.

EEN VEEDOKTER.

Andere bladen gelieven over te nemen.

RUNDERPEST EN DE SUGGESTIES VAN DEN HEER TOTTENHAM OM ZE TE BEHANDELEN.

(*Landbouw Journaal.*)

De volgende correspondentie over bovenstaand onderwerp, ons ter hand gesteld door zijne excellentie den gouverneur en hoogen commissaris, wordt hiermede gepubliceerd voor de informatie onzer lezers:—

Wellington Club, Grosvenor Place, Londen, 15 April, 1896.

Aan den hoogedelen Joseph Chamberlain, M.P., Downingstraat, S.W.

RUNDERPEST IN ZUID-AFRIKA.

Mijnheer,—Ik heb de laatste dertig jaren belang gesteld in tropischen landbouw in Britsch Oost Indië, en de runderpest placht ons veel last te geven en veel verlies te veroorzaken. Een dier eenmaal aangetast herstelde nooit. In de laatste jaren volgden wij een nieuwe en zeer doeltreffende behandeling, en wij vreezen de ziekte nu niet langer.

De behandeling bestaat eenvoudig in het afkoken van de eerste slachtoffers en de aangetaste dieren met de soep te voeren; ieder dier krijgt driemaal per dag een halve pint bottel tot een pint. Ik kan natuurlijk niet zeggen of hetzelfde succes zal volgen op een dergelijke behandeling in Zuid-Afrika, maar ik ben er van overtuigd dat ze een goede en zorgvuldige proef wel waard is. Persoonlijk geloof ik dat miltziekte, zoo niet besmettelijke longziekte, door een dergelijk middel met succes kon behandeld worden, maar van deze beide ziekten kan ik niet uit ondervinding spreken. De soep moet gegeven worden voor twee dagen of zoo nadat het dier begint te eten.

Uw gehoorzame dienaar,

(Get.) C. TOTTENHAM.

De heer Chamberlain zond een copy van dit schrijven naar het Indisch kantoor om onderzoek te doen of er verdere informatie omtrent dit middel was te bekomen, doch het werd bevonden dat er niets van bekend is.

(*Reuter telegrammen.*)

NIEUWE GEVALLEN.

LANDBOUWDEPARTEMENT EN ONTSMETTING.

KIMBERLEY, 19 Nov.—Verschijningen van runderpest worden gerapporteerd van Zoutpanfontein en Slijpklip. Een honderd stuks vee doodgeschoten.

Het landbouwdepartement maakt aan de plaatselijke commissie bekend dat wol, huiden en vellen ter verzending alleen zullen ontvangen worden na ontsmetting. Ontsmetting heeft plaats te Vrijburg, Mafeking, Taungs, Kimberley en Belmont staties.

DE HEER THOMSON OVER 'T DOODSCHIETEN.

LONDEN, 19 Nov.—De heer Francis Thompson bij gelegenheid van een onderhoud zeide dat de runderpest zich over de Kaapkolonie tot aan het dok in de Kaapstad zal verspreiden, en hij is er van overtuigd dat als men met het doodschieten van vee en het geven van compensatie voortgaat, zulks aanleiding geven zal tot een van de grootste oorlogen die men ooit in Afrika had gekend.

KERK EN SCHOOL.

PREEKBEURTEN.

ZONDAG, 22 NOVEMBER, 1896.

Groote Kerk.—Reformatiefeest. 's Morgens (Hollandsch), dr. Kotzé; 's avonds (Engelsch), ds. Steytler.

Zeepunt.—'s Morgens, ds. Steytler.

Papendorp.—'s Morgens en 's avonds, ds. Z. J. de Beer.

Hanoverstraat Kapel.—'s Morgens en 's avonds, ds. F. Roome.

Roggebaai.—'s Avonds, eerw. Knobel.

Nieuwe Kerk, Breestraat.—'s Morgens, 9·30 en 's avonds, 7 uur, ds. C. F. J. Muller.

Buitenkantstraatzaal, (Engelsche diensten.)—'s Morgens, 10.30, eerw. David Russell; 's avonds, 7 ure, ds. D. Bosman.

Rondebosch.—'s Morgens en 's avonds, ds. Marchand.

St. Stephens.—'s Morgens, 9·30, en 's avonds, 7 ure, ds. M. C. Botha.

Evang. Luth. Kerk, Strandstraat.—'s Morgens, 10 ure (Hollandsch), en 's avonds, 6·30 (Engelsch), dr. Zahn. Zondagsschool, 3 ure. Woensdagavond 7·30 (Hollandsch).

Groenepunt.—Hollandsch, 9·45 v.m., Engelsch, 11·15 v.m., en 7 ure 's avonds, ds. E. de Beer. Zondagsschool, 3 n.m.

Ebenezer Zendingkerk, Rozestraat.—'s Morgens, 9·30, en 's avonds, 6·30, eerw. Dreyer.

Wijnberg.—'s Morgens, 10 ure (Hollandsch), en 's avonds, 7 ure, (Engelsch), ds. A. J. L. Hofmeyr, B.A.

Simonsstad.—'s Morgens en 's avonds (Engelsch), ds. Van Lingen.

Vrije Protestantsche Kerk, Houtstraat.—Avonddienst (Engelsch), 7 ure, onderwerp: "How Religion helps," ds. D. P. Faure.

In de *Volksstem* verschijnen eenige aantijgingen tegen ds. A. M. de Villiers, van Hartebeestfontein, van zoodanigen aard dat wij niet verkiezen ze over te nemen.

De kinderbazaar ten huize van den heer Frank Molteno ten behoeve van dr. Barnardo's Tehuis voor havelooze kinderen, heeft ll. Zaterdag de som opgebracht van £34 9s.

Ds. Anderssen, die voor het beroep naar Bloemhof (Z.-A.R.) heeft bedankt, zal, naar wij vernemen, waarschijnlijk op 19 December te Maclean bevestigd worden.

Ds. J. J. T. Marquard zal, na zijn kort verblijf alhier in de stad, op den 27sten huiswaarts keeren, en den volgenden Zondag de diensten te Beaufort West waarnemen. Daar hij nog maar ongeveer twee jaar te Winburg staat, is het, naar wij vernemen, niet waarschijnlijk dat hij het beroep naar Senekal zal aannemen.

Ds. D. J. van Velden heeft zich het aanbod van den Kaapstadschen kerkeraad, om voor drie maanden het werk onder de melaatschen op Robbeneiland voort te zetten, laten welgevallen.

Het is het bestuur van de opleidingsschool te Wellington gelukt, tot opvolger van wijlen den eerw. Ferguson, den gewenschten persoon te vinden in den heer Robert Stewart uit Schotland. Hij is een man die eene universiteits opleiding tot M.A. gehad heeft, van wiens kennis van de heilige schrift, van zijne gave van onderwijs mede te deelen en te prediken en van zijne godsvrucht men met hoogen lof spreekt. Vooral getuigt men ook van zijnen zendingijver. De heer Stewart wordt met zijne echtgenoote tegen het einde van Januari e.k. verwacht.

Proponent W. L. Eaton, die pas zijn eindexamen afgelegd heeft is beroepen als hulpprediker te Oudtshoorn. Proponent D. Theron gaat als hulpprepiker naar Heidelberg.

De vraag is van meer dan eene zijde gedaan of de moderatuur niet, na het weigerend antwoord van de regeering aan den Kaapstadchen ring op zijn dringend verzoek omtrent de Zondagstreinen naar Somerset West, al de kerkeraden van het land zou oproepen om zich naar de regeering te wenden, en de stem tegen de Zondagsontheiliging te verheffen.

De moderatuur heeft de zaak in ernstige overweging genomen. Zij vreest dat er weinig reden is te hopen dat zoodanige beweging, na het beslist antwoord aan den ring gegeven, veel baten zou. Zij meent dat het daarom beter zou wezen zich bij de eerste parlementszitting tot de volksvertegenwoordigers te wenden, indien er vóór dien tijd geene verandering gekomen is. De moderatuur zal intusschen zien of er geen invloed kan aangewend worden om het kwaad te keeren.

SCHEEPVAARTBERICHTEN.

TAFELBAAI.

AANGEKOMEN.

Nov. 19—SS Aurora, van Saldanhabaai.
20—SS Clan Cameron, van Liverpool.

VERTROKKEN.

Nov. 18—Mailboot Mexican, naar Engeland.
18—SS Melpomene, naar Simonsbaai.
18—Duitsch schip Saturnus, naar Rangoon.
20—Scindia, naar Nieuw Orleans.
20—Greyhound, naar St. Helena.
20—Solgram, naar Guam.

LONDEN

18 Nov.—(Per telegraaf.)—De Dunottar Castle, op de uitreis, is gistermiddag van Madeira vertrokken.

19 Nov.—(Per telegraaf.)—De Athenian, op de uitreis, is vandaag om 9 uur n.m. van Teneriffe vertrokken.

20 Nov.—(Per telegraaf.)—De Scot is heden 8 v.m. (Vrijdag) te Southampton aangekomen.

Afdeelingsraad, Clanwilliam.

GEWONE VERGADERING GEHOUDEN 9 OCTOBER, 1896.

Tegenwoordig: De voorzitter en de heeren B. Foster, D. van Zijl, Engelbrecht, L. G. Pocock, en G. Lubbe.

De notulen der vorige vergadering gelezen en goedgekeurd.

Uit de ingediende rekeningen blijkt dat er een batig saldo van £91 17s 5d, in handen was. Op een telegram van den secretaris van landbouw wordt besloten het gelijktijdig dippen voor dit jaar te bepalen van 1 November tot 15 December, doch dat de raad zich voor de toekomst zal houden aan zijn vroeger besluit.

De raad besluit te zullen medewerken in zake schadevergoeding op niet-geproklameerde wegen.

De volgende tenders werden ontvangen voor het werk op het Lambertsbaai bergpad: J. W. van Putten voor een nieuwe Schotsche kar £25, van R. Leydill £21 7s. 6d., en van A. H. Engelbrecht £21; van Fred. Visser voor 8 ossen tegen £5 4s. 6d. per stuk, van H. C. Engelbrecht 16 ossen voor £5 elk, van J. Kotze voor 16 ossen tegen £5 10s. elk, van A. E. van Wijk voor 16 ossen tegen £5 per stuk (aangenomen), en van A. E. van Wijk voor 8 ossen tegen £3 per stuk (aangenomen). Behalve deze waren er nog andere tenderaars. Des heeren Leydills tender voor één Schotsche kar werd aangenomen, alsmede die van den heer A. H. Engelbrecht voor één kar.

Aan een verzoek van eenige ingezetenen van de wijk Biddouw om een contributie van £10 ter reparatie van den weg van Uitspankraal werd voldaan, doch enkel voor één jaar. Een soortgelijke som werd toegestaan ter reparatie van den weg van Onderlangsvallei naar Steenboksfontein.

Besloten een speciale vergadering te houden op 13 November met het doel om eene belasting opteleggen voor 1896.

Een eisch van £5 10s. voor vergoeding wegens schade door den heer Hoofner geleden op den Troe Troe weg werd van de hand gewezen.

Kennisgeving geschiedt door den heer Lubbe dat hij met de volgende vergadering zal voorstellen dat de tol te Pakhuis zal verplaatst worden.

Na inspectie werd ook besloten 16 ossen van A. E. van Wijk te nemen tegen £5 per stuk met toebehooren, zullende de heer van Wijk ze gratis gedurende 15 dagen weide verschaffen.

De secretaris zal 12 man huren met inbegrip van drijvers en leiders tegen 2s. 6d. per dag.

Besloten de regeering te verzoeken om een voorschot van £150, en te vragen of het gouvernement voor den opzichter en betaalmeester uit het fonds voor den Lambertsbaaiweg toegestaan, betalen zal.

Voor den opzichter zal een tent worden gekocht.

SPECIALE VERGADERING GEHOUDEN OP 13 NOV., 1896.

Tegenwoordig: de voorzitter en de heeren Van Zijl, T. A. Engelbrecht, G. E. Smit, L. Pocock en G. Lubbe.

De notulen der vorige vergadering gelezen en goedgekeurd.

Kennisgeving van deze speciale vergadering verschenen in de *Gazette* wordt ter tafel gelegd.

Besloten op voorstel van den heer Van Zijl dat er eene belasting worde geheven voor 1896 van ½d. in het pond, te worden verdeeld als volgt:—¼d. voor hoofdwegen en ¼d. voor afdeelingsraadswegen en andere doeleinden.

Verder wordt besloten dat alle achterstallige belastingen die over eene maand nog niet betaald zullen zijn, ter invordering te overhandigen.

De armen-school kwestie zal overstaan tot de volgende vergadering.

Besloten kennis te geven aan den collectant van de hondenbelasting om zijn verslag van geregistreerde honden in te dienen, en de verschuldigde balans te betalen.

Besloten de regeering te verzoeken de oude telegraaf palen te mogen gebruiken voor de toegangen tot de Hexrivier en Boontjesrivier bruggen, daar al de populier palen verrot zijn.

De secretaris zal onderzoek instellen naar de reparaties van de Rondegat-brug en aan de volgende vergadering verslag doen.

Besloten dat de heer Engelbrecht rogge geven koopen zal om de ossen op den Lambertsbaai-weg mede te voeren.

Studenten receptie te Stellenbosch.

Aan den Editeur.

Mijnheer,—Hetzij mij vergund een paar woorden over bovengenoemd onderwerp te zeggen. Zooals bekend, werd de jaarlijksche college receptie voorleden week gehouden. In hoeverre zij dit jaar een succes was, valt moeilijk te zeggen. Er was zulk een gedrang binnen in de college zaal, dat men zich niet dan met moeite onder de schare bewegen kon. De vraag nu wordt onwillekeurig door velen gedaan, waarom zulk een menigte door de studenten wordt uitgenoodigd ter bijwoning van de receptie; want dat veel van 't genot van dien avond, door dat er zulk een gedrang is, wordt weggenomen, wordt algemeen erkend. Er zijn dan ook degenen die ten gevolge daarvan ronduit zeggen dat zij er liever niet heen willen gaan. Daar zulks nu 't geval is, zou het niet veel beter wezen dat de studenten minder uitnoodigingen uitzenden, en zich daardoor meer instaat stellen degenen die er komen een genoegelijken avond te verschaffen? Het schijnt soms of 't gansche Stellenbosch uitgenoodigd wordt, en hoe de studenten zich dan ook mogen beijveren, kunnen zij er toch niet in slagen algemeene voldoening te geven.

Het bezwaar nu dat steeds geopperd wordt tegen minder uitnoodigingen uit te zenden is, dat sommigen zich zullen beleedigd gevoelen als zij niet worden gevraagd. Dat dit bezwaar grond heeft is waar, want het is een feit dat de arme studenten en inzonderheid de secretaris zich meer dan eens 't ongenoegen op den hals hebben gehaald door dat deze of die niet spoedig genoeg een invitatie ontving, of per ongeluk in 't geheel niet werd geïnviteerd. Men schijnt ertoe gekomen te zijn te denken dat men 't volste recht bezit een uitnoodiging te verwachten. Sommigen van degenen die zoo zeer op invitaties gesteld zijn hebben nauwelijks een greintje over voor 't college. Wat echter nog meer verwondering baart is dat er van de uitgenoodigden zijn die niet te vreden zijn, naar zonder eens te blikken of de blozen voor anderen, die niet ontvangen hebben, ook komen vragen.

In 't vertrouwen dat de studenten 't volgend jaar eens voor altijd een grondige verandering in de wijze van uitnoodigingen zullen teweeg brengen,

Noem ik mij,

MEDEWERKER.

TANDEN, TANDEN, TANDEN. De heer NOLAN Tanden Dokter, Heynes Mathews Gebouwen, Adderley Straat, Kaapstad, geeft hiermede aan 't publiek van Zuid Afrika kennis, dat, in antwoord op de aanvraag naar goede en billijke tandheelkunde, hij gereed is om eerste-klasse werk te leveren tegen de volgende prijzen:—

Een geheele stel Tanden, bovenste en onderste, tegen £10. 10s., gewaarborgd voor 10 jaren; gedeeltelijke stellen tegen evenredige prijzen.

Stellen tanden van goede kwaliteit [illegible] tegen lagere prijzen gemaakt worden [illegible] langd.

Tanden zonder pijn uitgetrokken [illegible] gebruik van Gas, Chloroform of cocaine [illegible] wustelosheid veroorzaakt.

De heer NOLAN kan een stel tanden [illegible] in 24 uren voor buiten patienten, [illegible] 24 uren kennisgeving [illegible] middel van [illegible] in den regel [illegible] eenige andere [illegible]

[illegible] Mathews Gebouwen, Kaapstad.